

2008

Dlouhodobý záměr
vzdělávání a rozvoje
vzdělávací soustavy
Moravskoslezského kraje
2008

Moravskoslezský
kraj

ÚVOD	4
1 - SOCIÁLNÍ A EKONOMICKÁ VÝCHODISKA REGIONU	5
1.1 Struktura osídlení	5
1.2 Obyvatelstvo	5
1.2.1 Demografický vývoj	5
1.2.2 Národnostní složení obyvatelstva	6
1.2.3 Úroveň vzdělání obyvatelstva	6
1.3 Základní ekonomická charakteristika kraje	6
1.3.1 Struktura zaměstnanosti	6
1.3.2 Nezaměstnanost	6
2 - ANALÝZA DOSAŽENÉHO STAVU A STRATEGIE ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI	7
2.1 Cíl 1 Podpora kurikulární reformy	7
2.1.1 Vytváření podpůrných mechanismů k tvorbě školních vzdělávacích programů	7
2.1.2 Podpora dalších oblastí souvisejících s kurikulární reformou	10
2.2 Cíl 2 Podpora rozvoje odborného vzdělávání	11
2.2.1 Podpora rozvoje technického vzdělávání	12
2.2.2 Modernizace odborného vzdělávání	13
2.2.3 Rozvoj spolupráce škol se zaměstnavateli	14
2.3 Cíl 3 Podpora využívání ICT a zlepšování komunikace v cizích jazycích	15
2.3.1 Zajištění přístupu k ICT a podpora inovativních metod ve výuce s využitím ICT	16
2.3.2 Zlepšování jazykových dovedností pedagogů a žáků	18
2.4 Cíl 4 Vytváření krajského systému kvality vzdělávání	19
2.4.1 Podpora měření výsledků vzdělávání v základních a středních školách, reforma maturitní a závěrečné zkoušky	19
2.4.2 Provádění hodnocení škol zřizovatelem, systematická podpora škol a jejich zřizovatelů při zajišťování kvality vzdělávání	22
2.4.3 Systematická podpora provádění vlastního hodnocení (autoevaluace) základních a středních škol	24
2.5 Cíl 5 Rovné příležitosti v přístupu ke vzdělávání	26
2.5.1 Podpora dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami	26
2.5.2 Vzdělávání pedagogických pracovníků k problematice dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami	28
2.5.3 Podpora národnostního školství	29
2.6 Cíl 6 Vytváření krajského systému poradenství	30
2.6.1 Rozvoj diagnostických a pedagogicko-psychologických služeb včetně výchovného poradenství ve školách	31
2.6.2 Systematická podpora kariérového poradenství	31
2.6.3 Systematická podpora prevence sociálně patologických jevů dětí a mládeže	33
2.7 Cíl 7 Zvyšování profesionality pedagogických pracovníků	34
2.7.1 Podpora vytváření nabídky vzdělávání pedagogických pracovníků základních škol	36
2.7.2 Podpora vytváření nabídky vzdělávání pedagogických pracovníků středních a vyšších odborných škol	37
2.8 Cíl 8 Rozvoj dalšího vzdělávání ve školách	38
2.8.1 Rozšíření vzdělávací nabídky dalšího vzdělávání ve školách	38
2.8.2 Zvýšení účasti v dalším vzdělávání	40
2.8.3 Podpora kvality a efektivit dalšího vzdělávání	41

3 - STRATEGIE ROZVOJE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY V MSK	43
3.1 Průchod dětí, žáků a studentů vzdělávací soustavou	43
3.1.1 Předškolní vzdělávání	44
3.1.2 Základní vzdělávání	44
3.1.3 Střední vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři	45
3.1.4 Vyšší odborné vzdělávání	49
3.1.5 Základní umělecké vzdělávání a zájmové vzdělávání ve střediscích volného času	50
3.2 Efektivita sítě škol a školských zařízení v kraji	50
3.2.1 Úprava sítě škol pro předškolní a základní vzdělávání	51
3.2.2 Úprava sítě škol pro střední vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři	51
3.2.3 Úprava sítě škol pro vyšší odborné vzdělávání	52
3.2.4 Úprava sítě škol pro základní umělecké vzdělávání	52
3.2.5 Úprava sítě školských zařízení pro zájmové vzdělávání	52
3.2.6 Úprava sítě školských výchovných a ubytovacích zařízení	52
3.2.7 Úprava sítě školských zařízení poskytujících školní stravování	53
4 - FINANCOVÁNÍ REGIONÁLNÍHO ŠKOLSTVÍ	54
4.1 Financování škol a školských zařízení ze státního rozpočtu	54
4.2 Financování škol a školských zařízení z rozpočtu kraje	55
4.3 Financování škol a školských zařízení z rozpočtu obcí	56
ZÁVĚR	57
PŘÍLOHY	
Seznam zkratk	58
Příloha č. 1 Přehled projektů a programů	59
Příloha č. 2 Přehled cílů, opatření a aktivit	68
Příloha č. 3 Indikátory kvantitativního vývoje vzdělávací soustavy v MSK	71
Příloha č. 4 Aktivity globálních grantů MSK v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost	75

ÚVOD

Legislativní rámec Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Moravskoslezského kraje tvoří zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (§ 9) a taktéž vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy.

Východiskem DZ MSK pro období 2008 je jednak Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2007 (dále jen DZ ČR 2007), jednak DZ vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Moravskoslezského kraje 2006 (dále jen DZ MSK 2006).

DZ MSK na období 2008 - 2010 je členěn do čtyř základních kapitol, které se zabývají sociálními a ekonomickými východisky regionu, analýzou dosaženého stavu a strategií rozvoje vzdělávání v MSK, strategií rozvoje vzdělávací soustavy v MSK a financováním regionálního školství.

Strategická část dokumentu vychází nejen z Dlouhodobého záměru ČR 2007, ale také z analýzy dosaženého stavu rozvoje vzdělávání v MSK v předchozím období. První DZ krajů koncipované dle výše zmíněného školského zákona a navazující vyhlášky byly vydány v roce 2006, každé dva roky se aktualizují. Strategie rozvoje vzdělávání v MSK je strukturována do osmi prioritních cílů, jež vycházejí právě z analýzy předchozího stavu a posouzení potřeb v oblasti vzdělávání na úrovni kraje pro následující období 2008 – 2010. Stanovení osmi krajských prioritních cílů strategie vzdělávání ve střednědobém výhledu plně koresponduje s šesti strategickými směry Dlouhodobého záměru ČR 2007.

Významným současným specifickým rozvoje Moravskoslezského kraje je jeho dynamický hospodářský rozvoj spojený s narůstající potřebou kvalifikované pracovní síly především v technických odvětvích. Tato potřeba nenechává bez odezvy ani krajský systém školství, a proto byla jako jeden ze strategicky významných cílů rozvoje vzdělávání v kraji do DZ MSK 2008 zakomponována podpora odborného vzdělávání se zaměřením na oblasti strojírenství, stavebnictví, elektrotechniky a informační a komunikační technologie.

Srovnání strategických cílů DZ MSK 2008 a DZ ČR 2007

Struktura DZ MSK 2008:

- Podpora kurikulární reformy
- Podpora rozvoje odborného vzdělávání
- Podpora využívání ICT a zlepšování komunikace v cizích jazycích
- Vytváření krajského systému kvality vzdělávání
- Rovné příležitosti v přístupu ke vzdělávání
- Vytváření krajského systému poradenství
- Zvyšování profesionalitu pedagogických pracovníků
- Rozvoj dalšího vzdělávání ve školách

Struktura DZ ČR 2007:

- Rovnost příležitostí ke vzdělávání
- Kurikulární reforma – nástroj k modernizaci vzdělávání s důrazem na rozvoj klíčových kompetencí
- Podpora cizích jazyků, informačních a komunikačních technologií
- Tvorba a zavádění systému kvality, metod hodnocení a vlastního hodnocení škol a školských zařízení
- Zvyšování profesionality a zlepšování pracovních podmínek pedagogických pracovníků
- Podpora dalšího vzdělávání

Všechny strategické cíle rozvoje vzdělávání v MSK jsou vnitřně strukturovány do konkretizovaných strategických opatření a každé opatření do jednotlivých aktivit. Jejich úspěšná realizace předpokládá při zapojení všech dostupných zdrojů financování, včetně fondů EU, naplnění stanovených strategických záměrů v oblasti školství na období 2008 - 2010.

Vzdělávací soustava Moravskoslezského kraje je historicky charakterizována širokou rozmanitostí a dostupností vzdělávací nabídky. Strategii rozvoje vzdělávací soustavy v kraji zásadně ovlivní průchod dětí, žáků a studentů vzdělávací soustavou vzhledem k demografickému vývoji jednotlivých věkových skupin a efektivita sítě škol a školských zařízení v kraji ve smyslu pedagogickém i ekonomickém.

Součástí DZ jsou přílohy Přehled projektů a programů, Přehled cílů, opatření a aktivit, Indikátory kvantitativního vývoje vzdělávací soustavy v MSK a Aktivity globálních grantů MSK v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Moravskoslezském kraji byl v přípravné fázi v roce 2007 připomínován řadou sociálních partnerů a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Konečná verze DZ MSK 2008 byla schválena v orgánech kraje a je zveřejněna na webových stránkách www.kr-moravskoslezsky.cz v sekci školství.

1 SOCIÁLNÍ A EKONOMICKÁ VÝCHODISKA REGIONU

1 SOCIÁLNÍ A EKONOMICKÁ VÝCHODISKA REGIONU

Údaje týkající se sociálně ekonomické analýzy Moravskoslezského kraje vycházejí jednak z aktuálních zdrojů ČSÚ, jednak z dokumentu Programový rozvoj kraje, který byl na základě veřejné zakázky Moravskoslezského kraje zpracován Agenturou pro regionální rozvoj a vydán v únoru 2006.

1.1 Struktura osídlení

Moravskoslezský kraj je počtem přes 1 253 tis. obyvatel nejlidnatější v ČR, se svými 299 obcemi však patří k regionům s nejmenším počtem sídel. Většina obyvatelstva (62 %) sídlí ve větších městech s počtem nad 20 tis. obyvatel, v krajské metropoli Ostravě žije přes 311 tis. obyvatel, tj. zhruba čtvrtina obyvatel kraje. V kraji se uplatňují dva značně odlišné typy osídlení: velké průmyslové aglomerace s vysokou koncentrací obyvatelstva v centrální ostravsko-karvinské části a převážně zemědělské, horské a podhorské oblasti řídkěji osídlené na západě a jihovýchodě kraje.

1.2 Obyvatelstvo

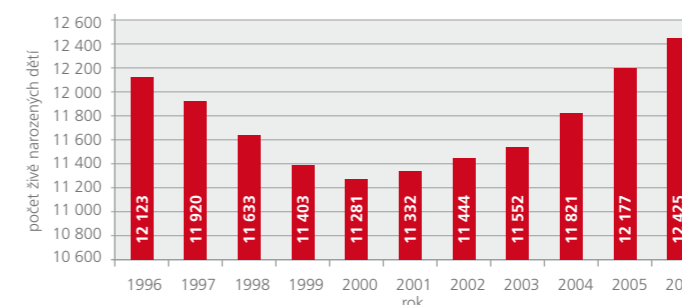
1.2.1 Demografický vývoj

Počet obyvatel kraje v posledních letech mírně klesá. Prognóza vývoje počtu obyvatel do roku 2010 předpokládá vlivem nízké porodnosti mírný pokles počtu obyvatel kraje (1 % za 10 let). Na poklesu počtu obyvatel se však podílí i migrace. Český statistický úřad poskytuje tyto reálné údaje:

Tab. č. 1 Vývoj počtu živě narozených dětí v období 1996 - 2006 v okresech MSK (zdroj ČSÚ)

Okres \ Rok	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Bruntál	1 079	1 051	1 043	982	940	963	1 007	951	996	978	962
Frydek-Místek	2 138	2 134	2 065	2 021	2 009	1 974	2 013	2 054	2 091	2 110	2 208
Karviná	2 672	2 544	2 512	2 440	2 432	2 395	2 445	2 360	2 475	2 429	2 546
Nový Jičín	1 550	1 581	1 548	1 505	1 490	1 531	1 493	1 527	1 538	1 608	1 603
Opava	1 744	1 709	1 682	1 651	1 557	1 602	1 626	1 650	1 741	1 783	1 857
Ostrava	2 940	2 901	2 783	2 804	2 853	2 867	2 860	3 010	2 980	3 269	3 249
Kraj celkem	12 123	11 920	11 633	11 403	11 281	11 332	11 444	11 552	11 821	12 177	12 425

Graf č. 1 Vývoj počtu živě narozených dětí v období 1996 - 2006 v MSK (zdroj ČSÚ)

1.2.2 Národnostní složení obyvatelstva

Typickým znakem Moravskoslezského kraje je jeho výrazná multietnicita. Nejvýznamnějšími národnostními menšinami jsou polská a slovenská menšina. Moravskoslezský kraj je jeden ze tří krajů v ČR, kde byla na základě sčítání lidu překročena 5% hranice podílu jiných národností na složení obyvatelstva (dalšími kraji jsou Ústecký a Liberecký).

1.2.3 Úroveň vzdělání obyvatelstva

Při porovnávání úrovně vzdělání obyvatelstva jsou patrné značné rozdíly mezi jednotlivými okresy. Okres Ostrava-město se jako jediný v České republice vyznačuje nadprůměrným zastoupením osob se základním a nejnižším vzděláním i vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním, ale podprůměrným podílem osob se středním vzděláním s výučním listem a středním vzděláním s maturitní zkouškou. Zdejší neobvyklá vzdělanostní struktura souvisí s průmyslovou skladbou Ostravska a z ní vyplývajících nároků na kvalifikaci pracovní síly. Obecně se Moravskoslezský kraj vyznačuje podprůměrnými podíly absolventů středního vzdělání s výučním listem i maturitní zkouškou i osob s vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním a zároveň nadprůměrnými podíly osob s pouze základním a nejnižším vzděláním.

V souvislosti se stavem vzdělání obyvatelstva Moravskoslezského kraje je nutno zmínit některé ze závěrů mezinárodního výzkumu OECD PISA (Programme for International Student Assessment), který se v České republice konal již potřetí (2000, 2003, 2006). Výzkum se zaměřuje na zjišťování úrovně kompetencí žáků na konci povinné školní docházky v oblasti čtení, matematiky a přírodních věd a velkou pozornost zároveň věnuje vysvětlování rozdílů ve výsledcích žáků a jejich možných příčin.

Žáci dvou krajů ČR, z nichž jedním je Moravskoslezský kraj, dosáhli v testu nejslabšího průměrného výsledku. Závěry výzkumu ukazují, že faktorem, který může přímo úměrně ovlivnit výsledky žáků, je sociální, ekonomické a kulturní zázemí rodiny (tzv. index socioekonomického zázemí) – čím je lepší, tím lepší jsou výsledky v testu.

Je možné rovněž předpokládat vliv dalších faktorů, které mohou částečně ovlivnit existující rozdíly v dosažených výsledcích žáků. Jedním z nich může být např. míra nezaměstnanosti (Moravskoslezský kraj patří ke krajům s nejvyšší hodnotou míry nezaměstnanosti).

1.3 Základní ekonomická charakteristika kraje

Ekonomika kraje je od 20. let 19. stol. založena na oborech, hornictví, hutnictví a těžkého strojírenství. Důsledkem restrukturalizace klíčových průmyslových podniků a jejich následné privatizace byl několikaletý pokles HDP kraje i pokles podílu kraje na HDP ČR. Od roku 2000 docházelo k pozvolnému růstu ekonomiky kraje, tvorba HDP v kraji byla v roce 2004 čtvrtá nejvyšší z krajů po Praze, Středočeském a Jihomoravském kraji, dynamika tohoto růstu je v roce 2004 nejvyšší z krajů v ČR. Následovala však stagnace a vyrovnání se ostatním krajům ČR. Vývoj HDP kopíruje tedy v současné době celorepublikový trend.

1.3.1 Struktura zaměstnanosti

Období transformace ekonomiky kraje provázelo snižování počtu zaměstnaných osob, které se nejvýrazněji projevilo zejména v odvětví těžby nerostných surovin a u výrobců základních kovů a kovodělných výrobků v rámci restrukturalizace těchto odvětví. V posledních třech letech se situace na poptávkové straně trhu práce v MSK viditelně zlepšuje a zaměstnanost se začala zvyšovat. Přispívá k tomu především růst české ekonomiky, ale také příchod zahraničních investorů do kraje a stabilizace pracovních míst u stávajících zaměstnavatelů. Nejvíce osob pracuje ve zpracovatelském průmyslu a na růstu zaměstnanosti v tomto odvětví se významně podílí výrobci dopravních prostředků a zařízení v souvislosti s výstavbou automobilky Hyundai Motor Manufacturing Czech s.r.o. v okrese Frýdek-Místek.

Dle současných statistik úřadů práce jsou ze strany zaměstnavatelů nejžádanější následující profese – horník (specifické pro okres Karviná), nástrojař, svářeč, zámečnick, kovodělník, zedník, tesař, truhlář, soustružník, řidič nákladních automobilů, číšník, servírka, kuchař, prodavač, montážní dělník a technik, obchodní zástupce, lékař a konstruktér.

1.3.2 Nezaměstnanost

Po strmém nárůstu evidované nezaměstnanosti v MSK od roku 1997 až do února 2004, kdy byl zaznamenán nejvyšší počet uchazečů o zaměstnání v kraji (110 792), se situace obrátila a jejich počet se s mírnými výkyvy začal snižovat. K 30. 9. 2007 stav nezaměstnaných osob klesl až pod sedmdesátitisícovou hranici a míra nezaměstnanosti dosáhla jen 10,2%. Dlouhodobě absolutně nejvíce uchazečů o zaměstnání vykazuje okres Karviná (21 308), naopak nejméně jich je v registru Úřadu práce v Novém Jičíně (5 507).

Přestože se situace na trhu práce v kraji vyvíjí příznivě, existují stále skupiny nezaměstnaných osob, které hledají zaměstnání velice obtížně. Patří mezi ně i absolventi škol, kterých bylo koncem září 2007 v evidencích úřadů práce MSK 5 147. Děle než šest měsíců bývají nezaměstnaní absolventi vyučení v oborech kuchař, kuchař-číšník, kadeřník, prodavač, obchodník, dále absolventi se středním odborným vzděláním s maturitní zkouškou v oborech hotelnictví a turismus, ekonomika a podnikání, sociální činnost a v oborech gastronomie a provoz obchodu. Je však nutno podotknout, že jednou z hlavních příčin setrvávání absolventů v evidencích úřadů práce je i reálná možnost souběhu evidence na úřadu práce s prací „na černo“. Mezi další příčiny obtížného uplatnění patří chybějící praxe (požadovaná zaměstnavateli), nedostatek zkušeností, dovedností, manuální zručnosti absolventů a komunikačních kompetencí na požadované úrovni, chybějící jazykové znalosti, osvědčení a profesní zkoušky, chybějící potřebná praxe pro získání živnostenského oprávnění, sezónnost vybraných profesí, účast v dlouhodobé rekvalifikaci, zdravotní omezení, které brání výkonu zaměstnání a v neposlední řadě i nereálné mzdové požadavky uchazečů a u některých z nich také nízká aktivita při hledání zaměstnání.

2 ANALÝZA DOSAŽENÉHO STAVU A STRATEGIE ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

Strategická část je vnitřně strukturována týmž způsobem jako v předchozím Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy. Narodil od DZ MSK pro období 2006 - 2008, který formuloval 7 priorit, byl DZ MSK pro období 2008 - 2010 po intenzivní diskuzi se sociálními partnery rozšířen o další cíl, a sice podpora rozvoje odborného vzdělávání. Cíle jsou vnitřně členěny na opatření a každé opatření se sestává z jednotlivých aktivit. Je zřejmé, že nejmarkantnější změny jak v zaměření, tak i v obsahu se udály na úrovni aktivit. Potřeby praxe vyvolaly vznik dalších aktivit a konstruování nástrojů k jejich naplnění. Naopak jiné aktivity byly pro svou neopodstatněnost či závažné překážky při jejich realizaci, spočívající především v omezených zdrojích kvalitních nástrojů nebo nedostatku finančních prostředků, z materiálu vyňaty. Některé z původních aktivit (jejichž potřeba přetrvává) byly po částečné úpravě včleněny do jiných, obdobně zaměřených aktivit. Text každé z aktivit se skládá ze dvou částí. Část analytická vyhodnocuje realizaci aktivity v uplynulém období, tzn. od roku 2006 doposud. Druhá část, umístěna vždy v rámečku, se zaměřuje na realizaci aktivity z hlediska výhledu do dalšího období, především do období let 2008 - 2010. Souhrnný přehled cílů, opatření a příslušných aktivit je k dispozici v příloze č. 2 tohoto materiálu.

K naplňování strategických cílů výrazně přispějí globální granty Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, které bude Moravskoslezský kraj pravidelně vyhlášovat až do roku 2013. V rámci prioritní osy 1 zaměřené na počáteční vzdělávání budou globální granty poskytovat podporu zvýšení kvality ve vzdělávání (tj. dokončení kurikulární reformy, tvorbu a inovaci školních vzdělávacích programů s důrazem na rozvoj klíčových kompetencí, rozvoj partnerství a síťování škol, podpora škol v oblasti evaluace, zajištění rovných příležitostí ke vzdělávání pro všechny bez ohledu na druh znevýhodnění, rozvoj jazykových a ICT dovedností žáků a učitelů, zlepšování kompetencí pedagogických pracovníků). Prioritní osa 3 programu umožní financovat aktivity zaměřené na další vzdělávání (např. prohloubení nabídky dalšího vzdělávání, rozvoj vzdělávacích programů pro vzdělávání dospělých, vzdělávání pedagogických pracovníků a lektorů dalšího vzdělávání).

Moravskoslezskému kraji byla na realizaci globálních grantů přidělena alokace v celkové výši 77,7 mil. EUR (cca 2,1 mld. Kč). Aktivity globálních grantů jsou uvedeny v příloze č. 4.

2.1 Cíl 1 Podpora kurikulární reformy

Reforma koncepce vzdělávání (kurikulární reforma) uplatňovaná zejména realizací rámcových a školních vzdělávacích programů je legislativně dána zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Jejím cílem je umožnit každému jedinci získat soubor vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj, aktivní zapojení do společnosti a budoucí uplatnění v životě, tzv. klíčové kompetence.

Podpora kurikulární reformy patří mezi hlavní strategické cíle v oblasti rozvoje vzdělávání. Moravskoslezský kraj ji podporuje a prosazuje využitím programů EU, národních, systémových a rozvojových projektů, rozvojových projektů kraje, příspěvkových organizací kraje, příp. dalších subjektů za účelem zvýšení kvality, efektivity a modernizace vzdělávání na všech úrovních.

V následující etapě je potřebné využít zkušeností, nabytých znalostí a dovedností pedagogických pracovníků (dále pedagogů) i dalších aktérů k rozšíření pozitivního dopadu kurikulární reformy a jejího vlivu na výuku mnohem většího počtu škol do celého systému počátečního vzdělávání.

2.1.1 Vytváření podpůrných mechanismů k tvorbě školních vzdělávacích programů

2.1.1.1 Podpora tvorby ŠVP na základních školách a gymnáziích

Aktivita je zajišťována prostřednictvím projektů a programů MŠMT, z nichž některé byly již ukončeny - *PILOT Z, KOORDINÁTOR*; pokračuje realizace projektů *METODIKA, PILOT G* a rozvojový program MŠMT. *Zpřístupnění dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků základních škol s ročníky pouze I. stupně*. Cíl projektů i programu – příprava pedagogů na tvorbu a zavádění školních vzdělávacích programů - je plněn.

Projekt **METODIKA** (Systémový projekt MŠMT v rámci OP RLZ)

Cílem systémového projektu ESF je metodická podpora učitelů při utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků v podmínkách zavádění dvoustupňového kurikula na 2. stupni základních škol a gymnáziích.

Výstupy projektu:

- internetový portál s jeho technickou podporou
- 2000 recenzovaných metodických příspěvků
- 2 tištěné sborníky nejčtenějších příspěvků
- rozsáhlá propagační kampaň k metodickému portálu a zároveň k podpoře reformy

Projekt pomáhá pedagogům při realizaci školské reformy, a to především formou Metodického portálu, který ŠVP a jejich zavádění do praxe prezentuje a zároveň aktualizuje databázi příspěvků. Cílem vzniku Metodického portálu je vytvořit prostor pro přenos aktuálních informací - na stránkách www.rvp.cz naleznou pedagogové mateřských a základních škol a gymnázií zejména:

- plné znění RVP
- příklady dobré praxe
- náměty pro vytváření ŠVP

Projekt je realizován od roku 2006 a bude ukončen v roce 2008.

Navazujícím projektem by měl být individuální národní projekt *METODIKA II* v délce trvání 5 let (2008 - 2013), jehož cílem je pokračování, rozšiřování a utváření komplexní a systematické metodické podpory učitelům při zavádění ŠVP.

PILOT Z (Systémový projekt MŠMT v rámci OP RLZ)

Projekt byl zaměřen na podporu základních škol při realizaci vlastních ŠVP a na využití získaných poznatků při zavádění ŠVP do praxe. Mezi další aktivity projektu patří vzdělávání pedagogických pracovníků pilotních škol, evaluace práce školy, organizace a řízení projektu a vytváření podmínek pro jeho realizaci. Do projektu bylo zapojeno 16 ZŠ, 1 pilotní škola byla z MSK - ZŠ a MŠ Ostrava-Zábřeh, Kosmonautů 15, příspěvková organizace.

Projekt byl ukončen v únoru 2007. Od 1. 9. 2007 vyučují všechny základní školy v 1. a 6. ročníku podle zpracovaných ŠVP.

PILOT G (Systémový projekt MŠMT v rámci OP RLZ)

Pilot G jako tvorba a ověřování pilotních školních vzdělávacích programů v gymnáziích byl zahájen v roce 2005 a jeho ukončení se předpokládá v září 2008. Do projektu je zapojeno celkem 16 gymnázií. Z MSK plní úkoly pilotní školy Biskupské gymnázium v Ostravě, které má již svůj školní vzdělávací program vytvořen a bude jej po dobu dvou let ověřovat v praxi. Tato škola by měla být nadále pro ostatní gymnázia v kraji poradním centrem poskytujícím metodickou pomoc při tvorbě ŠVP. Součástí projektu je vzdělávání vedoucích pracovníků škol a učitelů k tvorbě ŠVP na gymnáziích.

Výstupem fáze 2006 - 2008, ve které pilotní gymnázia ověřují realizaci ŠVP v praxi, bude příručka *Příklady dobré praxe*.

Na projekt *PILOT G* by měl navázat individuální národní projekt v délce trvání 4 let (2008 - 2012) *KURIKULUM G*, který sleduje čtyři hlavní cíle: dokončit ověřování čtyřletého cyklu vzdělávání podle ŠVP na vybraných školách; předat gymnáziím osvědčené postupy spojené s výukou podle ŠVP; poskytovat gymnáziím konzultační a metodickou podporu k tvorbě ŠVP a výuce podle něj prostřednictvím koordinátorů pilotních škol; proškolení lektory z řad učitelů pilotních škol, kteří budou pro vzdělávací instituce zapojené do jednoho z navazujících projektů *PODPORA* zajišťovat vzdělávání učitelů. Projektu se zúčastní 25 gymnázií z celé ČR.

KOORDINÁTOR (Národní projekt MŠMT v rámci OP RLZ)

Projekt zahrnuje přípravu lektorů budoucích školních koordinátorů, vzdělávání koordinátorů tvorby ŠVP, vzdělávání celých školních týmů, individuální konzultace školám, tvorbu a zajištění metodických materiálů, tisk i distribuci rámcových vzdělávacích programů pro základní vzdělávání a Manuálu pro tvorbu školních vzdělávacích programů pro základní vzdělávání. Projekt byl prodloužen do 30. 11. 2007 (původně plánovaný termín ukončení 31. 5. 2007). Důvodem prodloužení bylo využití závěrů z analýzy potřeb koordinátorů tvorby ŠVP ZV a pedagogických sborů, z nichž vyplynuly návrhy na realizaci čtyř nových aktivit:

- workshopy pro koordinátory tvorby ŠVP ZV
- poradenství pro školy v oblasti ŠVP ZV
- výzkum
- Sborník národního projektu Koordinátor

Zpřístupnění dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků základních škol s ročníky pouze I. stupně (Rozvojový program MŠMT)

Rozvojový program vyhlášený MŠMT je určen základním školám s ročníky pouze I. stupně, včetně škol, které nemají samostatné třídy pro všechny ročníky. Podstatou programu je poskytnutí účelově vázaných prostředků (dotace) na podporu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků vedoucích k implementaci kurikulární reformy školství do praxe, a to formou účasti na akreditovaných kurzech či seminářích, které dále prohloubí či rozšíří profesní kompetence pedagogických pracovníků v souvislosti s tvorbou ŠVP a povedou k pozitivní změně klimatu na školách.

V roce 2007 se v MSK do projektu zapojilo 33 základních škol s ročníky pouze 1. stupně s celkovým počtem 170 pedagogických pracovníků. Výše dotace tohoto rozvojového programu činila 568 tis. Kč.

Finanční prostředky určené na rozvojový program byly poskytovány opakovaně několik let. Akreditované akce DVPP byly zaměřeny na výškolení koordinátorů tvorby ŠVP a následnou koordinaci ŠVP, význam evaluace pro praxi školy a aktivizující metody a formy práce.

Projekt bude vyhlášen také v roce 2008, v dalším období se počítá s financováním této oblasti v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

2.1.1.2 Podpora tvorby ŠVP na SOŠ a SOU s důrazem na rozvoj kompetencí absolventů, které vyžaduje trh práce

Systémový projekt MŠMT uskutečňovaný s finanční podporou ESF *PILOT S* (celý název je Tvorba a ověřování pilotních školních vzdělávacích programů na vybraných SOŠ a SOU) probíhá v letech 2005 – 2008 ve 30 školách v ČR a je zaměřen na těchto 5 hlavních aktivit: vzdělávání pedagogických pracovníků pilotních SOŠ a SOU – příprava na tvorbu a ověřování pilotních ŠVP, spolupráce se sociálními partnery v regionu, evaluace práce školy – příprava na zamýšlenou změnu, tvorba pilotních školních vzdělávacích programů, ověřování pilotních ŠVP. Jeho hlavním přínosem je tvorba ŠVP a ověření jejich funkčnosti v praxi.

Z MSK se projektu účastní tyto 3 střední školy:

- Střední zahradnická škola, Ostrava, příspěvková organizace pro obor vzdělání 41-44-M/001 Zahradnictví,
- Střední průmyslová škola chemická akademika Heyrovského a Gymnázium, Ostrava, příspěvková organizace pro obor vzdělání 28-44-M/001 Aplikovaná chemie,
- Střední průmyslová škola stavební, Ostrava-Zábřeh, Středoškolská 3, příspěvková organizace s oborem vzdělání 36-47-M/001 Stavebnictví a 78-42-M/001 Technické lyceum.

Ve školním roce 2006/2007 bylo zahájeno pokusné ověřování vzdělávání podle školních vzdělávacích programů zpracovaných v projektu *PILOT S*, které pokračuje ve školním roce 2007/2008.

Na projekt *PILOT S* by měl navázat individuální národní projekt *KURIKULUM S* (2008 - 2012) zaměřený na tyto cíle: vytvářet metodickou podporu SOŠ a SOU při tvorbě a inovaci ŠVP; podporovat sociální partnerství v odborném vzdělávání; napomáhat pilotním školám při ověřování ŠVP; poskytovat metodickou pomoc koordinátorům a ředitelům škol; vyškolení lektory DVPP; informovat širokou veřejnost o cílech kurikulární reformy.

Podporu přípravy školních vzdělávacích programů na odborných školách zajišťoval také krajský projekt *Rozvoj a zkvalitňování vzdělávání na středních školách a vyšších odborných školách Moravskoslezského kraje s důrazem na odbornou praxi*, který byl zaměřen zejména na výuku gastronomických oborů a služeb cestovního ruchu. Projekt byl ukončen v prosinci roku 2007. V rámci projektových aktivit vznikla metodika přípravy a zpracování odborných částí školních vzdělávacích programů.

2.1.1.3 Podpora tvorby školních vzdělávacích programů v základních uměleckých školách a střediscích volného času

Jedná se o nově zařazenou aktivitu.

Tato aktivita byla do DZ MSK nově včleněna na podporu tvorby ŠVP v ZUŠ a SVČ. Vytvoření RVP se stalo důležitou prioritou i pro základní umělecké vzdělávání, neboť tento dokument se má stát jediným závazným kurikulárním dokumentem pro základní umělecké vzdělávání na státní úrovni a do ŠVP se má promítnout specifická kvalita a nezastupitelnost základního uměleckého vzdělávání v rámci vzdělávacího systému ČR.

Rovněž SVČ v kraji se aktivně připravují na zpracování školních vzdělávacích programů, které stanovil školský zákon jako zcela nové základní strategické dokumenty vyjadřující novou identitu a hodnotovou orientaci každého SVČ, čímž mají výraznou měrou přispět ke zkvalitňování zájmového vzdělávání.

Aktivita bude probíhat prostřednictvím připravovaných projektů *Art a Interest*, jejichž přípravná fáze byla zahájena v roce 2007. Zpracovatel projektových námětů je Institut Euroschola ve spolupráci s MÚZOU (Sdružením základních uměleckých škol MSK) a Krajskou koordinací radou SVČ a KVIC.

2.1.1.4 Začlenění problematiky zdraví a péče o něj do ŠVP

Jednou ze vzdělávacích oblastí v RVP pro základní vzdělávání je oblast Člověk a zdraví zahrnující výchovu ke zdraví a tělesnou výchovu, což v praxi znamená, že je tato tematika na každé škole zařazena do ŠVP. V rámci DVPP byly KVICem realizovány k této problematice semináře. Školy se zapojily do programu *Škola podporující zdraví*, jehož garantem je Světová zdravotnická organizace (WHO) a realizátorem v České republice Státní zdravotní ústav v Praze a Krajská hygienická stanice Moravskoslezského kraje. Program má přispívat ke zdravému způsobu života dětí a posilovat vztahy mezi zdravím tělesným, duševním a sociálním. V MSK je v současné době 40 škol podporujících zdraví, z toho 19 ZŠ a 21 MŠ.

Zdraví 21 je dlouhodobý program, který se bude v následujícím období zaměřovat na zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva.

2.1.2 Podpora dalších oblastí souvisejících s kurikulární reformou

2.1.2.1 Rozvíjení podnikatelského myšlení žáků a studentů

Získání kompetencí k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám je součástí všech RVP a ŠVP. Rozvoj podnikatelského myšlení žáků vzdělávaných v oborech středního vzdělání s výučním listem je dále realizován mj. zařazením oboru nástavbového studia Podnikání do oborové nabídky středních škol. Obor Podnikání je v současnosti vyučován na 25 školách v MSK a další střední odborná učiliště i střední odborné školy usilují o jeho zařazení do své nabídky s účinností k 1. 9. 2008. Tento obor mj. umožní absolventům oborů vzdělání s výučním listem rozšířit si vědomosti sloužící k dalšímu rozvoji jejich podnikatelského myšlení, osvojení si praktických dovedností a také kvalitně se připravit na možnost podnikání ve svém oboru.

Mezi nástroje k rozvíjení podnikatelského myšlení žáků a studentů náleží také již probíhající projekt Ostravské univerzity v Ostravě *Podnikatelská výchova v přípravě učitelů středních odborných škol* (zahájení leden 2007, ukončení červen 2008). Projekt řeší problematiku vysokoškolské přípravy učitelů odborných předmětů pro výuku podnikavosti z odborného a metodického hlediska. Ve spolupráci partnerů projektu budou vypracovány moduly vzdělávání učitelů odborných předmětů, které budou testovány, evaluovány a šířeny. Moduly výuky podnikavosti budou postupovat jak již existujícími předměty (Podniková ekonomika, Management, Ekonomika trhu práce, Diagnostika podniku), tak nově vytvořenými a zavedenými předměty. Budou realizovány další projekty zaměřené na rozvoj podnikavosti a podnikatelských znalostí a dovedností žáků.

2.1.2.2 Podpora environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO)

Aktivity ve školách a školských zařízeních jsou realizovány v souladu se schválenou Konceptí environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v Moravskoslezském kraji. Cílem je zejména zavádění principů udržitelného rozvoje do praktického života.

V rámci školských priorit je vytvářen systém osvojování poznatků o životním prostředí a jeho ochraně, který vychází z principů udržitelného rozvoje a z aktivních forem vzdělávání, výchovy a osvěty. MSK tradičně vyhláší dotační programy v oblasti EVVO, které podporují školní projekty, včetně spolupráce škol se strategickými partnery. Dílčím cílem v této oblasti je podpora dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, koordinátorů EVVO a řídicích pracovníků, kteří vytvářejí podmínky pro nové vyučovací metody interdisciplinárního aktivního učení připravující žáky na své budoucí uplatnění.

Nástroje, jimiž dochází k realizaci podpory EVVO:

Dotační program na zajištění aktivit v oblasti EVVO pro školy a školská zařízení v MSK

V rozpočtu MSK je od roku 2005 každoročně vyčleňována částka na podporu školních projektů EVVO. V letech 2005 - 2007 tak bylo podpořeno celkem 34 projektů ve výši 3,6 mil. Kč.

Dotační program se zaměřuje na podporu školních ekologických projektů s těmito prioritami: výzkumná a průzkumná činnost; sledování situace – monitoring životního prostředí; žákovské konference; odborné a metodické semináře; krátkodobé a dlouhodobé kurzy; exkurze; podpora dalších akcí zaměřených na ekologické vzdělávání a výchovu včetně vzájemné spolupráce mezi školami (vytvoření sítě spolupráce na regionální úrovni).

Školy a školská zařízení v našem kraji dovedou samostatně a kvalifikovaně využívat dlouhodobé i krátkodobé výchovně vzdělávací ekologické projekty, které jsou přínosem pro životní prostředí. Na školách fungují informační centra (Internet, knihovna). Ekologická témata jsou také součástí aktivit školní družiny a školního klubu. Na školách pracují ekologické zájmové kroužky. Školy a školská zařízení různými formami provádějí EVVO se zaměřením na životní prostředí školy, obce a regionu.

Rozvoj DVPP v oblasti EVVO – průběžné vzdělávání v rámci akreditovaných programů

V rozpočtu MSK je od roku 2005 každoročně určena částka na rozvoj DVPP v oblasti EVVO v celkové výši 300 tis. Kč, která je poskytována KVIC k zajištění vzdělávacích programů a seminářů pro pedagogické pracovníky škol a školských zařízení v oblasti EVVO. Další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti EVVO vybavuje koordinátory dovednostmi potřebnými k realizaci kurikulární reformy ve škole, učí koordinátory smysluplně začlenit EVVO do ŠVP, vytvořit efektivní plán EVVO pro svou školu a řešením místních problémů přispět k řešení globálních problémů.

Rámec a požadované výstupy dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti EVVO definuje v současné době pouze Metodický pokyn MŠMT k environmentálnímu vzdělávání, výchově a osvětě ve školách a školských zařízeních. Dalším vzděláváním pedagogických pracovníků, které ukládá zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, si lze prohlubovat odbornou kvalifikaci, případně splnit kvalifikační předpoklady, které jsou specifikovány ve vyhlášce č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků.

Poskytování relevantních informací školám a získávání zpětné vazby

MSK část svých webových stránek věnuje problematice EVVO. Aktuální údaje, které jsou zde zveřejňovány, využívají školy a školská zařízení k získávání informací týkajících se podpory školních projektů, pobytů a programů v přírodě, exkurzí a spolupráce při praktické ochraně přírody. Distribuce informací EVVO je realizována také partnerskými setkáními, semináři, celokrajskou konferencí, workshopy i monitorovací činností.

Celokrajská konference EVVO pro školy a školská zařízení v MSK

Moravskoslezský kraj již třetím rokem finančně podporuje celokrajskou konferenci EVVO pro školy a školská zařízení. V rozpočtu MSK je od roku 2005

každoročně vyčleněna částka na organizaci výše uvedené aktivity v celkové výši 100 tis. Kč. Celokrajská konference poskytuje pedagogům cenné informace při vyhledávání finančních prostředků, výměnu zkušeností v EVVO zejména v souvislosti s RVP, ŠVP i celoročními plány EVVO ve školách.

Soutěž „Ekologická škola v Moravskoslezském kraji“

Dne 1. 8. 2007 rada kraje vyhlásila a schválila podmínky soutěže „Ekologická škola v Moravskoslezském kraji“. V rozpočtu Moravskoslezského kraje na rok 2007 byla vyčleněna částka na ocenění vítězů soutěže v celkové výši 50 tis. Kč. Vyhlášení soutěže je v souladu se schválenou Konceptí environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Moravskoslezského kraje. Cílem soutěže je podpořit, ocenit a zviditelnit probíhající ekologické aktivity škol a školských zařízení včetně ocenění pedagogů zaměřených na EVVO a vzdělávání pro udržitelný rozvoj.

Terénní střediska ekologické výchovy

Jako terénní střediska ekologické výchovy jsou využívány areály bývalých škol v přírodě ve Fulneku - Vlčovicích a v Horní Lomné. Ve střediscích probíhají aktivní pobyty škol v přírodě, DVPP a ekologické aktivity v oblasti EVVO.

Akce v rámci DVPP zajišťuje především KVIC, ekologické výukové programy organizuje občanské sdružení VITA. Školy využívají i nabídky jiných organizací, které poskytují služby v oblasti EVVO. Vzhledem k tomu by měl být rok 2008 posledním, kdy by měla podpora terénním střediskům ekologické výchovy směřovat z rozpočtu MSK.

V aktivitách bude s využitím uvedených nástrojů MSK i nadále pokračovat, v souladu se schválenou Konceptí environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Moravskoslezského kraje, a dále v souladu s Akčním plánem Státního programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v České republice na léta 2007 až 2009.

Cílem následujících aktivit je zejména zavádění principů udržitelného rozvoje do praktického života prostřednictvím:

- realizace, inovace a rozšiřování nabídky programů, akcí EVVO ve školství,
- podpory školních projektů EVVO - pobyty v přírodě, exkurze, spolupráce při praktické ochraně přírody - zapojení škol do monitoringu prostředí,
- finanční podpory celokrajské konference pro školy a školská zařízení v kraji,
- rozvoje lidských zdrojů EVVO pro EVVO v oblasti školství, v tom:
 - finanční podpora dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků,
 - odborná příprava školních koordinátorů EVVO,
 - zvyšování odborné úrovně školních koordinátorů EVVO,
 - EVVO na SŠ, VOŠ, VŠ, propojení s praxí.
- systémové provázanosti EVVO ve školství s dalšími aktivitami, v tom:
 - podpora sítě škol v rámci EVVO k distribuci relevantních informací a zlepšování image kraje,
 - podpora přeshraniční a mezikrajové spolupráce v rámci ekologických aktivit,
 - podpora škol, školských zařízení, které se aktivně zapojují do monitoringu životního prostředí a vytvářejí informační a komunikační prostředí včetně řešení místních problémů, tzn. zapojení škol a školských zařízení do monitoringu životního prostředí prostřednictvím školních projektů.
- aktivního využívání možností získání finančních prostředků z fondu EU, především na vzdělávání pedagogických pracovníků.

V následujícím školním roce bude EVVO podpořena následujícími konkrétními aktivitami z dotačních titulů kraje:

- V březnu 2008 vyhlášení dotačního programu na podporu školních projektů v oblasti environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty ve školách a školských zařízeních pro školní rok 2008/2009. Dotační program podporuje školní projekty, které jsou zaměřené na EVVO. Ekologická témata jsou také součástí aktivit školní družiny a školního klubu. Na školách pracují ekologické zájmové kroužky. Školy a školská zařízení různými formami provádějí EVVO se zaměřením na životní prostředí školy, obce a regionu. Projekty umožňují navazovat spolupráci mezi školami a školskými zařízeními na regionální úrovni.
- Vyhlášení celokrajské soutěže „Ekologická škola v Moravskoslezském kraji“ – ocenění bude uděleno za uskutečnění mimořádných ekologických aktivit ve školním roce 2007/2008.
- Konference EVVO pro školy a školská zařízení

Ve střednědobém záměru je v plánu navýšit finanční prostředky v rozpočtu kraje na podporu EVVO.

2.2 Cíl 2 Podpora rozvoje odborného vzdělávání

Rozvoj společnosti a ekonomiky, trh práce a vzdělávání mají velice úzkou vzájemnou vazbu a jen jejich vzájemně vyvážený vývoj může přispět k úspěšnému rozvoji kraje. Zmíněná rovnováha je přitom v kraji již několik let narušena prohlubujícím se nedostatkem pracovníků v některých profesích nebo i celých odvětvích. Nedostatek odborně připravených pracovníků je zvláště citelně pocíťován ve strojírenství, elektrotechnických a IT oborech a ve stavebnictví. S nedostatkem pracovníků se rovněž více či méně úspěšně potýká hutnictví, chemický průmysl, některé potravinářské profese, odvětví zpracování dřeva a místně i odvětví jiná. Proto se tato situace nutně promítá do vzdělávacích potřeb kraje.

Specifikem kurikulární reformy v Moravskoslezském kraji je tudíž zvýšený důraz na rozvoj odborného vzdělávání. Stále více významných firem v kraji postrádá mladé vzdělané lidi, kteří by vyhovovali jejich potřebám. Moravskoslezský kraj si uvědomuje nezastupitelnou úlohu odborného vzdělávání pro svůj další rozvoj, a proto v rámci možností vychází zaměstnavatelům vstříc realizací řady aktivit, jakými jsou např. spolupráce se zainteresovanými subjekty - úřady práce, profesními sdruženími, zaměstnavateli a zaměstnavatelskými svazy při profesní přípravě žáků středních škol a studentů vyšších odborných škol a finanční podpora aktivit vedoucích ke zvyšování zájmu žáků i jejich rodičů o studium technických oborů.

V rozvoji odborného vzdělávání vidí kraj jedno z hlavních řešení potřeb nově vzniklých v souvislosti s příchodem zahraničních investorů a se snižujícími se počty žáků přijímaných do některých oborů středního odborného vzdělávání navzdory požadavkům trhu práce. A stále významnější roli začíná v této

oblasti sehrávat navazování dobrých kontaktů mezi školami a zaměstnavateli. Mnohem významnější roli začalo rovněž plnit kariérové poradenství, a to zejména na základních školách.

2.2.1 Podpora rozvoje technického vzdělávání

2.2.1.1 Zvýšení zájmu o vzdělávání v technických oborech

Střední technické vzdělání se na pracovním trhu stalo nedostatkovou kvalifikací a uchazečů o tuto vzdělávací dráhu i nadále ubývá. Mezi příčiny tohoto jevu patří dlouhodobá podpora rozvoje gymnaziálního a lyceálního vzdělání ze strany státu, masové propouštění ve strojírenských a dalších výrobních podnicích ve 2. polovině 90. let, negativní demografický vývoj populace 15 – 18letých a celkově špatná image práce ve strojírenství, stavebnictví a výrobní sféře obecně.

Nedobrá stav je navíc umocňován skutečností, že jen malá část absolventů technických oborů vykonává po ukončení školy tu kvalifikaci, pro kterou se vzdělávala, a z původně vystudovaných oborů odchází jinam. Příčinu tohoto jevu ale již v minulosti hledat nelze, ba právě naopak - odchody z původně vystudované profese jsou nejčastěji způsobeny nenaplněním původních očekávání mladých pracovníků, a to zejména obtížností pracovních podmínek, neuspokojivým finančním ohodnocením a problémy s hledáním zaměstnání.

Zaměstnavatelské svazy i jednotliví zaměstnavatelé si vážnost situace začínají postupně uvědomovat a přicházejí s podněty k jejímu řešení, tzn. ke zvýšení zájmu mladých lidí o studium technických oborů a setrvání v nich. Výjimku tvoří např. Třinecké železářny, a. s., Vítkovice a. s. a rovněž zaměstnavatelé sdružení ve Svazu automobilového průmyslu, kteří již nyní významně podporují odborné vzdělávání pedagogů, žáků a studentů (projekt *IQ Auto* apod.).

Nástroje podpory odborného vzdělávání:

- posílit význam kariérového poradenství na 2. stupni základní školy, a to zejména zapojením co největšího počtu zaměstnavatelů do procesu volby vzdělávací dráhy žáka,
- nadále usilovat o změny v myšlení zaměstnavatelů a jejich širší zapojení do propagace řemesel na základních školách, do posílení prestiže odborného vzdělávání a současně do zlepšování péče o absolventy odborného vzdělávání a o zlepšení jejich pracovních a mzdových podmínek,
- podporovat aktivity zaměstnavatelů ve vzdělávání učitelů odborných předmětů,
- získávat pomoc zaměstnavatelů při modernizaci a vybavenosti odborných učeben a dílen ve školách
- atraktivnit vyučované obory a současně se efektivně prezentovat žákům škol,
- v souladu s potřebami trhu práce umožnit absolventům oborů středního vzdělání s maturitní zkouškou případnou změnu získané kvalifikace otevíráním oborů zkráceného studia pro získání středního vzdělání s výučním listem a s maturitní zkouškou,
- směřovat uvolněné prostorové i personální kapacity středních škol do oblastí rozvoje vzdělávání dospělých a postupně realizovat proměnu stávajících středních škol na centra celoživotního učení s propojením na počáteční vzdělávání a na zaměstnavatele; při rozvoji celoživotního učení maximálně využívat prostředků strukturálních fondů EU,
- usilovat o přímou finanční podporu podnikatelského sektoru i kraje žákům těch oborů středního odborného vzdělání, u nichž panuje dlouhodobý nesoulad mezi nabídkou a poptávkou na trhu práce a které jsou ohroženy úplným zmizením z pracovního trhu.

K nejvýznamnějším současným aktivitám podporujícím zvýšení zájmu o vzdělávání v technických oborech patří iniciativa Moravskoslezského kraje ForTech, kterou realizuje Agentura pro regionální rozvoj, a. s. Hlavním cílem iniciativy je vzbudit vyšší zájem žáků základních a středních škol, výchovných poradců, pedagogů a rodičů o studium na školách zajišťujících odborné vzdělání (pro uplatnění v profesích požadovaných průmyslovými podniky).

Iniciativa ForTech byla zahájena ve šk. roce 2006/07 a bude i nadále pokračovat v letech 2007/08 a 2008/09. Cílem pro nadcházející období je motivovat: žáky ke studiu vybraných technických profesí; učitele, výchovné poradce, zaměstnavatele a média ke spolupráci při nasměrování žáků k technickým profesím. V následujícím období se počítá také s přípravou dalších projektů zaměřených na výchovné poradce a rodiče.

2.2.1.2 Zajištění materiálních podmínek k podpoře technického vzdělávání

Realizace aktivity probíhala mj. prostřednictvím krajských investičních projektů *Modernizace technického a didaktického vybavení center pro další profesní vzdělávání a Vzdělávání v tradičních oborech moderní cestou*, které byly spolufinancovány EU, krajem a státním rozpočtem. V těchto projektech bylo vybaveno celkem 8 škol zřizovaných krajem CNC obráběcími stroji, frézky, soustruhy a svařovacími agregáty pro výuku strojírenství.

Celá aktivita bude i nadále prioritně podporována. Kraj má záměr ve spolupráci se středními školami a zaměstnavateli iniciovat projekty v dalších profesních oblastech, zejména pak ve stavebnictví, strojírenství, elektrotechnice a automobilovém průmyslu.

Byla zahájena příprava krajského projektu *Vybavení oborových center – dřevobráběcí CNC stroje*. V rámci tohoto projektu bude vybaveno CNC stroji 6 krajských škol vyučujících obory zpracování dřeva.

Je připravován projekt *Centrum technického vzdělávání na Bruntálsku* předkládaný do ROP - v rámci tohoto projektu bude vybaveno 6 středních škol zřizovaných krajem strojírenskou technikou, která bude sloužit jak celoživotnímu, tak počátečnímu vzdělávání. Další z chystaných projektů bude zaměřen na stavebnictví.

2.2.2 Modernizace odborného vzdělávání

2.2.2.1 Podpora moderních forem výuky odborných předmětů

Krajský projekt *Rozvoj a zkvalitňování vzdělávání na středních školách a vyšších odborných školách Moravskoslezského kraje s důrazem na odbornou praxi* byl zahájen v lednu 2006 s termínem ukončení v prosinci 2007. Do projektu bylo zapojeno 6 krajských středních škol a jedna soukromá vyšší odborná škola, které vyučují obory skupiny Gastronomie, hotelnictví a turismus. V roli sociálního partnera bylo zapojeno do projektu také podnikatelské profesní sdružení UNIHOST. Výstupy projektu v podobě cca 100 vytvořených a inovovaných vzdělávacích programů počátečního i dalšího vzdělávání, 2 školních vzdělávacích programů a metodických materiálů přispívají nejen ke zkvalitnění odborného vzdělávání na zapojených školách, ale publikací na webových stránkách škol i krajského úřadu Moravskoslezského kraje jsou k dispozici také ostatním školám stejného zaměření. V listopadu roku 2007 se uskutečnila závěrečná konference hodnotící výstupy a přínosy projektu za účasti zástupců samosprávných i veřejnoprávních orgánů kraje, podnikatelské sféry i škol nezařazených do projektu. Zapojené školy si z projektových prostředků zakoupily didaktickou techniku, kvalitní výpočetní techniku a programové vybavení, které využívají při zpracování výukových materiálů k aplikaci moderních výukových forem a metod.

Moderní formy výuky odborných předmětů rozvíjí školy rovněž prostřednictvím individuálních projektů spolufinancovaných z ESF. Střední školy usilují v rámci těchto projektů o zefektivnění a modernizaci výuky zejména v oborech s rychlým vývojovým potenciálem, např. v oborech zaměřených na informační a telekomunikační technologie, výrobu a údržbu dopravních prostředků, gastronomii, hotelnictví a turismus apod.

Výstupy z uvedených projektů jako Pd Web, edukační materiály aj. budou nadále využívány k implementaci moderních forem výuky odborných předmětů.

Nadále budou podporovány individuální projekty škol, směřující k modernizaci odborného vzdělávání.

2.2.2.2 Podpora posílení mobility, odborných stáží a výměn žáků, studentů a pedagogických pracovníků

Aktivita je naplňována prostřednictvím rozvojového programu kraje *Podpora projektů programu EU Leonardo* zaměřeného na finanční podporu projektů mobility. Projekty mají vést k podpoře kvality odborného vzdělávání a rozšiřování inovací formou zahraničních stáží žáků a studentů a výměn pedagogů. OŠMS zajišťuje realizaci rozvojového programu a úzce spolupracuje s Národní agenturou pro evropské vzdělávací programy se sídlem v Praze. V letech 2004 - 2007 využilo program 9 škol zřizovaných krajem, jejichž učitelé se zúčastnili odborných stáží v zahraničí. Ostatní projekty se zaměřily na cílovou skupinu žáků a studentů.

Vzhledem k úspěšnosti programu *Leonardo* a jeho využívání školami bude rozvojový program i nadále vyhlášen. V průběhu dalších let je třeba zaměřit realizaci aktivity na čerpání prostředků z ESF, konkrétně z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, a to prostřednictvím stáží učitelů u zaměstnavatelů v ČR i zahraničí.

2.2.2.3 Vytváření a zavádění nových vzdělávacích programů dle potřeb trhu práce a inovace stávajících vzdělávacích programů

Na tvorbě nových a inovaci stávajících vzdělávacích programů se trvale podílí řada škol, a to zejména přímou spoluprací pracovníků škol s Národním ústavem odborného vzdělávání.

Z nově zaváděných vzdělávacích oborů v odborném vzdělávání zasluhuje v současnosti pozornost zejména zavádění interdisciplinárních oborů středního vzdělání s maturitní zkouškou Autotronik, Mechatronika, Chemik operátor - průmyslová chemie a Mechanik instalatérských a elektrotechnických zařízení budov a oboru středního vzdělání s výučním listem Hutník.

Schopnost a vůli pružně reagovat na potřeby zaměstnavatelů při přípravě jejich potenciálních i stávajících zaměstnanců prokázal Moravskoslezský kraj mj. také v roce 2007 při operativním zajištění nabídky denního zkráceného studia oboru Automechanik. Od 1. 9. 2006 je rovněž realizováno zkrácené studium oboru Hornictví a hornická geologie – hlubinné dobývání ložisek ve dvouleté dálkové formě.

2.2.3 Rozvoj spolupráce škol se zaměstnavateli

Spolupráce vzdělavatelů a zaměstnavatelů v kraji probíhá v různých formách, od společných jednání, kulatých stolů, workshopů až po společné projekty financované ze strukturálních fondů.

2.2.3.1 Podpora rozvoje prioritních kompetencí za účelem zvýšení konkurenceschopnosti pracovních sil vedoucí k zlepšení zaměstnatelnosti

Aktivita je naplňována prostřednictvím projektu *Kompetence pro trh práce*, jehož je kraj partnerem. V rámci projektu bylo na základě průzkumu trhu práce vytipováno 14 klíčových kompetencí požadovaných zaměstnavateli. Projektové aktivity směřují rovněž do školského systému, kde budou postupně šířeny upravené tréninkové materiály pro základní a střední školy v těchto 6 kompetencích: kompetence k efektivní komunikaci, ke kooperaci, k podnikavosti, k řešení problému, k celoživotnímu učení, k objevování a orientaci v informacích. V letech 2006 - 2007 byly vytvořeny metodiky a pilotovány 3 kompetence (kooperace, komunikace a celoživotní učení).

Aktivita bude pokračovat vyhodnocováním průběžných výsledků projektu v pilotních školách sledováním navazujícího projektu, který bude kompetence šířit do dalších škol, spoluprací s předkladatelem projektu (RPIC - ViP s.r.o.) a zahrnutím klíčových kompetencí do krajských projektů zaměřených na DVPP.

2.2.3.2 Zvýšení kvality a prohloubení dosavadní spolupráce vzdělavatelů a zaměstnavatelů

V rámci realizace této aktivity proběhly za uplynulé období následující kroky:

a) jednání, workshopy, kulaté stoly:

- projekt financovaný z rozpočtu Rady pro rozvoj lidských zdrojů *Organizace a realizace jednání zástupců zaměstnavatelů a středních škol o obsahu, o formách a rozsahu vzájemné spolupráce* (pro pilotní ověření byl vybrán okres Opava, ve kterém se realizovalo 5 workshopů, kde zástupci škol, zaměstnavatelů, úřadu práce, úřadu, hospodářské komory apod. diskutovali nad problémy, očekáváními a potřebami v jednotlivých sférách);
- pracovní jednání k problematice profesní přípravy žáků v oborech stavebnictví ve středních odborných učilištích;
- kulatý stůl elektrotechniky za široké účasti sociálních partnerů;
- konference na téma „Uplatnitelnost absolventů školy - vize do budoucna“;
- konference na téma „Perspektivy studia technických oborů v regionu“, nad nimiž převzala záštitu společnost TRINECKÉ ŽELEZÁRNY – strojírenská výroba;
- spolupráce mezi UNIHOSTem – Sdružením podnikatelů v pohostinství, stravovacích a ubytovacích službách ČR a MSK. UNIHOST vytvořil síť cca 200 certifikovaných pracovišť pro odborný výcvik a odbornou praxi žáků a studentů příslušného zaměření oborů vzdělání 20 odborných škol, organizuje mezinárodní gastronomický festival, v jehož rámci probíhají soutěže pro žáky a studenty odborných škol, spolufinancuje další vybrané odborné soutěže a podílí se organizačně i finančně na realizaci vybraných akcí odborných škol. Pozitivní je zkušenost, že se zvýšil zájem podnikatelů o spolupráci se školami v oblasti zajišťování odborné praxe na smluvních pracovištích;
- spolupráce Moravskoslezského strojírenského klastru se středními školami strojírenského zaměření (9 škol) – workshopy, návrhy společných projektů;
- Festival vzdělávání Labyrint – Ostrava 2006 - cílem Labyrintu bylo představit odborné i laické veřejnosti úspěšně realizované projekty v oblasti rozvoje lidských zdrojů na území Moravskoslezského kraje. Na Festivalu proběhla soutěžní přehlídka nabízených kurzů a projektů EU v oblasti celoživotního učení a projektů rozvoje lidských zdrojů malých a velkých firem. V průběhu akce se konal veletrh vzdělávacích firem a jejich produktů. Druhý ročník Festivalu vzdělávání – Labyrint Ostrava 2007 byl obohacen o workshopy, které navazovaly na prezentované vzdělávací kurzy (jazykové, zkušenostní, znalostní) a projekty realizované v oblasti rozvoje lidských zdrojů. Nově byly do programu zařazeny soutěžní ukázky e-learningových kurzů a modulů škol, vzdělávacích agentur a firem. Během Festivalu proběhlo předání ocenění Osobnost roku za rozvoj lidských zdrojů v Moravskoslezském kraji. Garantem celé akce je Rada pro rozvoj lidských zdrojů MSK. Kraj se finančně podílel na jednotlivých ročních Festivalu vzdělávání Labyrint;

- společné jednání vedení kraje, zaměstnavatelů v autodopravě a ředitelů škol připravujících žáky v automobilových oborech s cílem řešit nedostatek profesionálních řidičů v kraji;
- konference k problematice vzdělávání a odborného školství, Ostrava-Černá Louka, konaná pod záštitou náměstkyně hejtmana kraje a prezidenta Hospodářské komory ČR;
- konference „Strojírnoství Ostrava 2007 – vývoj, lidé příležitosti“, organizovaná Moravskoslezským strojírenským klastrem.

b) projekty:

- *Kompetence pro trh práce* (bližší charakteristika viz příloha č. 1)
- *Rozvoj a zkvalitňování vzdělávání na SŠ a VOŠ s důrazem na odbornou praxi* (bližší charakteristika viz příloha č. 1)

Rozvoj spolupráce se zaměstnavateli podporují krajské projekty *Modernizace technického a didaktického vybavení center pro další profesní vzdělávání* (při němž bylo 6 škol vyučujících obory vzdělání s výučním listem vybaveno moderními CNC obráběcími stroji) a *Vzdělávání v tradičních oborech moderní cestou* (partner Třinecké železárny a. s.). Nové strojní vybavení škol odpovídající současným technologiím umožňuje mj. realizovat zvyšování a rozšiřování kvalifikace pracovníků strojírenských firem.

Evropský vzdělávací projekt koordinovaného vzdělávání pedagogických pracovníků je společným projektem firem BOSCH, Škoda Auto a MŠMT, jehož cílem je informační a technická podpora odborných škol s automobilovým zaměřením, která spočívá v koordinovaném vzdělávání odborných učitelů – lektorů ze 14 pilotních škol ze všech krajů v ČR. Pilotní školou v MSK je Střední odborná škola dopravní a Střední odborné učiliště, Ostrava-Vítkovice, příspěvková organizace. Lektoři této pilotní školy následně proškolují pedagogické pracovníky 11 dalších škol v kraji, vyučujících automobilní obory. Kraj podporuje realizaci tohoto projektu finančním krytím nákladů v souvislosti s proškolením pedagogických pracovníků pilotní školy a následným zabezpečením školení pro pedagogické pracovníky dalších škol.

Projekt *IQ AUTO*, plným názvem *Inovace - kvalifikace profesní přípravy*, si klade za cíl změnit systém přípravy žáků a studentů na SŠ a VOŠ v souladu s požadavky regionálních zaměstnavatelů v automobilovém průmyslu. Moravskoslezský kraj jako zřizovatel většiny středních a vyšších odborných škol usiluje o podporu projektu a tím o posílení spolupráce krajem zřizovaných škol se zaměstnavatelským sektorem, úřady práce a dalšími sociálními partnery. Spolupráce Moravskoslezského kraje se Svazem automobilového průmyslu České republiky (SAP) byla stvrzena dne 21. června 2007 podpisem Dohody mezi MSK a SAP.

Evropský vzdělávací projekt koordinovaného vzdělávání pedagogických pracovníků pokračuje průběžně dál, dne 13. 12. 2006 byla podepsána v Mladé Boleslavi nová smlouva o další spolupráci (Smlouva o spolupráci při realizaci Evropského projektu koordinovaného vzdělávání odborných učitelů) mezi krajem a obchodními společnostmi ŠKODA AUTO a. s. a Robert Bosch odbytová, s. r. o. na dobu neurčitou. V souvislosti s podpisem Dohody mezi MSK a SAP kraj doporučil ředitelům 32 partnerských škol, které zřizuje, realizovat cíle projektu *IQ AUTO*. Intenzivní realizace aktivity bude i nadále pokračovat formou iniciování kulatých stolů a jednání. MSK se zaměří především na rozvoj partnerství zaměstnavatelů a škol v krajských projektech.

2.3 Cíl 3 Podpora využívání ICT a zlepšování komunikace v cizích jazycích

Informační technologie pronikají stále výrazněji do všech oblastí života společnosti. Tempo začleňování ICT do různých činností se zrychluje, nároky na dovednosti v jejich využívání jsou kladeny na všechny věkové skupiny. Požadavky doby vyvolaly potřebu umožnit již dětem v průběhu předškolního vzdělávání seznámit se s ICT a v navazujícím vzdělávacím procesu rozvíjet jejich dovednosti ve využívání těchto technologií. Pro tyto účely je nezbytné zajistit školám a jejich žákům přístup k ICT, souběžně podporovat získávání a rozvoj kompetencí žáků i pracovníků škol pro využívání ICT.

Hlavním nástrojem realizace cíle v oblasti ICT byla v minulém období SIVPZ. Vzhledem k tomu, že realizace SIVPZ byla od roku 2007 podstatně omezena, bylo potřeba hledat pro podporu rozvoje ICT na školách jiné nástroje a především nové finanční zdroje. V porovnání s předchozím obdobím došlo také k transformaci opatření vedoucích k dosažení cíle, konkrétně ke sloučení opatření týkajících se oblasti ICT. Důvodem je vzájemná provázanost a v některých případech neoddelitelnost aktivit, pomocí nichž by měla být opatření realizována. Aktivity směřují od vzdělávání pracovníků ve školství a metodickou podporu škol, přes podporu vybavení škol a školských zařízení k aktivnímu využívání ICT ve vzdělávání.

Probíhající integrační procesy v Evropě vyvolávají nutnost získávání a zvyšování jazykových kompetencí obyvatel České republiky v cizích jazycích. V souvislosti s tím byl vládou ČR schválen Národní plán výuky cizích jazyků, který směřuje k naplnění požadavku, aby každý občan Evropy byl schopen komunikovat kromě mateřského jazyka alespoň ve dvou dalších jazycích. V postupně připravovaných rámcových vzdělávacích programech je jazykovému vzdělávání věnována zvýšená pozornost, která se promítla také v navýšení hodinové dotace cizích jazyků v základním i středním vzdělávání. Všichni žáci v základním vzdělávání projdou výukou anglického jazyka (v rámci počátečního vzdělávání by měla být zajištěna návaznost výuky anglického jazyka od mateřské školy po střední školu). Volba druhého cizího jazyka se bude odvíjet z podstaty mnohojazyčnosti, tzn. dostatečně široké nabídky dalších jazyků. Absolventi střední školy by měli získat takovou jazykovou vybavenost, aby byli schopni bezproblémově komunikovat v cizím jazyce, vzdělávací programy vyšších odborných škol by měly zajišťovat dostatečnou úroveň výuky odborného cizího jazyka. S výše uvedeným souvisí nutnost zajištění dostatečného počtu kvalifikovaných učitelů cizích jazyků a jejich soustavné další vzdělávání a využití všech dostupných nástrojů podporujících osvojování jazykových dovedností.

2.3.1 Zajištění přístupu k ICT a podpora inovativních metod ve výuce s využitím ICT

2.3.1.1 Vzdělávání pracovníků ve školství v oblasti ICT

Vzdělávací aktivity v oblasti ICT byly v minulých letech zaměřeny pouze na pedagogické pracovníky. Na některých pozicích ve školách, které souvisejí se zajištěním ICT technologií či implementací ICT do výuky (ICT koordinátor či správce sítě), však nepůsobili pouze pedagogičtí pracovníci. Z důvodu možnosti rozšíření cílové skupiny na všechny pracovníky ve školství proto došlo k aktualizaci názvu aktivity (původní název „vzdělávání učitelů v oblasti ICT“).

Vzdělávání pracovníků v oblasti ICT bylo v letech 2004 - 2006 zajišťováno především z prostředků na realizaci SIPVZ. Doplnkový charakter v oblasti financování vzdělávání v ICT měly prostředky zřizovatelů škol či prostředky z jiných zdrojů, především prostředky poskytované školám ze státního rozpočtu dle § 160 zákona č. 561/2004 Sb., tedy mj. na další vzdělávání pedagogických pracovníků.

V rámci realizace SIPVZ bylo školení pedagogických pracovníků zaměřeno na získání základních kompetencí formou vzdělávání v základních uživatelských znalostech (školení Z) a návazným školením poučených uživatelů (složeno ze tří modulů). Další oblasti vzdělávání v oblasti ICT byly tyto: školení specifických znalostí, školení ICT správců školní počítačové sítě, vzdělávání ICT koordinátorů.

Školení bylo uskutečňováno školicími středisky – především školami v MSK a školským zařízením KVIC a dalšími organizacemi, jejichž akce byly akreditovány.

Nový systém vzdělávání a speciální vzdělávací kurzy přinesl také projekt Ostravské univerzity, Centra informačních technologií *System vzdělávání informačních a komunikačních technologií v zařízeních institucionální péče*.

MŠMT deklaruje podporu informační gramotnosti ve svém dlouhodobém zájmu. Vzhledem k ukončení realizace SIPVZ a financování aktivit s ní spojených z prostředků státního rozpočtu a současně zrušení odboru 55 – SIPVZ však nemá MŠMT v současnosti odbor, který by se oblastí vzdělávání v ICT metodicky věnoval. Proto je důležité, aby se ke zlepšování dovedností pracovníků ve školství v oblasti ICT snažil přispět MSK vlastními silami.

Nový nástroj - projekt KVIC, který se bude zaměřovat na vzdělávání pracovníků škol v MSK v oblasti ICT – výuka a příprava na výuku s využitím ICT, podpora vzdělávání ICT koordinátorů škol. Projekt bude předkládat KVIC, předpokládá se spoluúčast zástupců MSK na realizaci projektu. Vzdělávací akce s ICT tematikou realizované KVIC, některými středními školami, event. vysokými školami a dalšími subjekty působícími v oblasti výchovy a vzdělávání (akreditované semináře, workshopy, kurzy aj.).

2.3.1.2 Metodická podpora škol, tréninky, evaluace v oblasti ICT

Aktivita byla původně zaměřena pouze na metodickou pomoc školám při zpracování ICT plánů škol. Vzhledem k vyvolané potřebě byla však již v minulém období aktivita naplňována mnohem širěji a akce z oblasti ICT byly připravovány tematicky různorodě. Metodická pomoc školám by měla být i nadále realizována v podobném rozsahu, proto došlo k aktualizaci názvu aktivity tak, aby lépe odpovídala uskutečňovaným činnostem (původní název „metodická pomoc škol při zpracování ICT plánů škol“).

Za účelem zajištění informovanosti škol v MSK a poskytování metodické pomoci v oblasti ICT organizoval KVIC od února 2006 do prosince 2007 ve spolupráci s KÚ MSK, Odborem školství, mládeže a sportu vzdělávací akce. Pro školský management, ICT koordinátory, ICT metodiky a správce, a také pro učitele byly připravovány semináře i praktické workshopy. Akce se dle cílových skupin zaměřovaly: na podporu využívání ICT ve výuce, nové trendy v oblasti ICT, standard ICT služeb a zpracování ICT plánů, koncepce MŠMT, projektovou tematiku, dále na podporu informovanosti škol v oblasti licenční politiky či zprostředkování informací o HW a SW produktech. Školy se těchto akcí aktivně účastnily a současně dávaly podněty pro témata dalších seminářů a workshopů.

Metodická pomoc bude realizována především prostřednictvím vzdělávacích akcí organizovaných KVIC ve spolupráci s OŠMS, event. dalšími subjekty. Akce by měly být pořádány formou seminářů, praktických dílen, workshopů, přednášek, výměny zkušeností, spolupráce se školami, vytvořením poradenské sítě informačních center (vybrané školy v MSK) a jejich zapojení do pořádaných akcí. Dále by měla být metodická pomoc realizována prostřednictvím vzdělávacích akcí vysokých škol. Jedním z finančních nástrojů realizace uvedené aktivity by měl být rozvojový program MSK *Podpora zajištění přístupu k ICT a podpora inovativních metod ve výuce s využitím ICT*.

2.3.1.3 Podpora vybavení škol a školských zařízení infrastrukturou, podpora zajištění připojení k internetu, přístupu k informačním zdrojům

V zájmu přehlednosti a zlepšení členění informací v oblasti vybavenosti škol ICT byl aktualizován název aktivity tak, aby jeho pojetí bylo širší a aby obsahoval také zajištění připojení a přístup k informačním zdrojům (původní název „Vybavení škol hardware, software a ICT infrastrukturou“).

Z indikátorů vybavení škol počítači a konektivitou k internetu, které sleduje Český statistický úřad ve spolupráci s MŠMT a dalšími ministerstvy, vyplývá, že v indikátorech sledujících počet počítačů na 100 žáků a počet počítačů připojených k internetu (na všech stupních vzdělávání celkem) byly v roce 2006 školy Moravskoslezského kraje nejhůře vybavenými školami v ČR.

Vybavení škol hardware, software a ICT infrastrukturou (zajištění standardních ICT a služeb ve školách) bylo spolu s dalšími aktivitami v oblasti ICT podporováno v roce 2006 finančními prostředky ze státního rozpočtu formou vyhlášených rozvojových programů MŠMT v rámci realizace Státní informační politiky ve vzdělávání (SIPVZ), hlavního nástroje pro naplňování cílů DZ v oblasti ICT. Prostředky byly kromě zajištění HW a SW určeny také na vzdělávání pedagogických pracovníků; zajištění elektronických výukových materiálů a nástrojů vzdělávacího programového vybavení a informačních zdrojů a také na vybudování infrastruktury a připojení školní sítě k internetu. Rozhodnutí o poměru rozdělení prostředků do jednotlivých oblastí bylo pro rok 2006 plně v kompetenci ředitele školy.

V roce 2006 získaly školy v Moravskoslezském kraji na realizaci SIPVZ ze státního rozpočtu 96,8 mil. Kč. Na realizaci SIPVZ neuvolnila vláda České republiky v roce 2007 finanční prostředky, proto byla realizace SIPVZ ukončena. Školám tak byl neočekávaně, bez možnosti přípravy na tuto situaci, odebrán stěžejní zdroj prostředků na zajištění ICT ve školách a na realizaci aktivit s oblastí ICT souvisejících. Na podporu škol zřizovaných MSK poskytujících stupeň vzdělání byly z tohoto důvodu mimořádně uvolněny z rozpočtu MSK prostředky v objemu téměř 6 mil. Kč k zajištění části nejnětějších výdajů v oblasti ICT.

Ke zlepšení vybavenosti škol a zpřístupnění technologií žákům, pedagogům i veřejnosti přispěly také prostředky ze strukturálních fondů, plynoucí do škol na základě úspěšně předložených projektů v rámci Společného regionálního operačního programu.

V říjnu roku 2007 vyhlásilo MŠMT v rámci SIPVZ 2007 rozvojový program na podporu pokrytí konektivity škol, ze kterého MSK získal pro základní a střední školy na svém území, zřizované obcemi, MSK a soukromými subjekty celkem 8 mil. Kč. Prostředky z rozvojového programu byly určeny na částečnou úhradu nezbytných nákladů na připojení školní počítačové sítě LAN do internetu, na nákup nebo rozšíření stávající infrastruktury ICT používané v činnosti školy, popřípadě pronájem nebo splátkový nákup či na nákup elektronických výukových materiálů a nástrojů vzdělávacího programového vybavení a informačních zdrojů (úhrada licencí a uživatelských práv).

Podpora obnovy a vybavování škol HW, SW výukovým i nevýukovým, zajištění konektivity a podpora zajištění přístupu k informačním zdrojům bude pokračovat. Bez zajištění techniky v potřebném množství a parametrech nelze ICT účinně implementovat do výuky a přípravy na ni.

Pro následné poskytnutí podpory je nutné průběžně sledovat informace o stavu vybavenosti škol.

Finanční podpora školám zřizovaným MSK se předpokládá jak z rozpočtu MSK (rozvojový program *Podpora zajištění přístupu k ICT a podpora inovativních metod ve výuce s využitím ICT*), tak především ze zdrojů Evropské unie, formou předkládání individuálních projektů dle vyhlášených oblastí podpory (pokračovat v aktivizaci škol k předkládání a realizaci vlastních projektů, které budou řešit vybavenost a modernizaci ICT).

Připravovaný projekt MSK *Multifunkční posluchárny* umožní dvěma středním školám zrekonstruovat posluchárny a vybavit je novou prezentační a informační technikou. Takto vybavené auly přispějí ke zkvalitnění vyučování, budou využívány pro potřeby výuky a pro celoživotní učení v rámci zvyšování odborné způsobilosti.

MSK připravuje projekt, který se zaměří na podporu vybavení škol funkčními a moderními ICT technologiemi, zkvalitnění materiálního vybavení škol a didaktické techniky jako na jednu z nutných podmínek pro rozvoj škol a implementaci RVP. Snahou je zvýšit efektivitu vyučovacího procesu, názornost, pestrost výuky, zlepšit uplatnitelnost absolventů na trhu práce. Realizace projektu je plánována v letech 2009 – 2011.

2.3.1.4 Podpora využívání ICT ve vzdělávání a začlenění e-learningu do vzdělávacího procesu

V předchozím DZ MSK byly aktivity rozčleněny do 3 samostatných oblastí, a to: podpora kraje školám využívajícím inovativní metody výuky založené na ICT ve všeobecném vzdělávání a odborném vzdělávání; zabezpečení odpovídajícího vybavení SW školám tak, aby ICT a e-learning mohly být efektivně uplatňovány v pedagogické praxi a oblast vytváření a zpřístupnění e-learningových kurzů. Vzhledem k provázanosti všech uvedených oblastí byly sloučeny do společné aktivity s aktualizovaným názvem.

Hlavním nástrojem podpory škol, které aktivně hledaly cestu k novým způsobům výuky a vzdělávání, ke ztraktivnější, obohacení a zefektivnění výuky s využitím ICT, byla realizace rozvojového programu MŠMT tzv. *Projekty škol*. V roce 2006 bylo v MSK jeho prostřednictvím realizováno celkem 115 projektů škol, na jejich realizaci MŠMT uvolnilo 20,6 mil. Kč. Z důvodu ukončení realizace SIPVZ nebyl v roce 2007 vyhlášen nový rozvojový program a ze strany MŠMT nebylo ani dofinancováno dokončení dvouletých projektů, jejichž realizace započala v roce 2006.

Na podporu inovativních metod ve výuce v zájmu rozvoje ICT na školách zřizovaných MSK byly v roce 2006 dále vyčleněny prostředky ve výši 3 mil. Kč z rozpočtu Moravskoslezského kraje v rámci Rozvojového programu *Podpora využívání informačních a komunikačních technologií ve výuce* a tímto způsobem bylo podpořeno 71 projektů 48 škol zřizovaných MSK. Z tohoto počtu 8 školám bylo spolufinancováno dokončení realizace 10 dvouletých projektů, jejichž realizace započala již v roce 2005. Vzhledem k ukončení realizace SIPVZ v roce 2007 chyběly prostředky na základní potřeby škol v oblasti ICT, a proto finanční zdroje vyčleněné původně na podporu inovativních metod byly využity spolu s dalšími disponibilními zdroji v rozpočtu MSK na připojení k internetu, udržení nezbytné vybavenosti škol technikou, zajištění odpovídajícího SW nutného pro výuku atp.

V rámci prostředků přidělovaných školám ze státního rozpočtu na zajištění standardu ICT služeb mohly školy dle podmínek rozvojových programů SIPVZ pořizovat mj. vybraný SW, výukové materiály a informační zdroje, v tom také licence registrovaného vzdělávacího programového vybavení: e-learningové a webové kurzy. Pořízení uvedeného SW muselo být dále v souladu s ICT plány škol, konečný objem vynaložených prostředků na tuto oblast pak závisel především na učebních dokumentech a prioritách škol.

Hlavní zdroj prostředků na rozvoj e-learningových aktivit se v minulých letech nacházel mimo rozpočet MSK. Příkladem školy, která zaměřila své aktivity do této oblasti a úspěšně se ucházela o financování projektového záměru z prostředků Evropské unie, je např. Obchodní akademie, Orlová s projektem *Obor Informatika v ekonomice v distanční formě vzdělávání na středních školách*.

Aktivita bude uplatňována následujícími formami:

- individuální projekty škol (motivovat školy k předkládání projektů a aktivnímu využívání e-learningu ve vzdělávání);
- vzdělávací akce na témata týkající se oblasti e-learningu (např. LMS - systém pro řízení výuky, příprava studijních materiálů pro e-vzdělávání aj.), aktivity vzdělávacích center na některých středních školách, event. na vysokých školách, v rámci celoživotního vzdělávání pedagogických pracovníků;
- podpora škol k aktivnímu využívání nástrojů e-learningu k publikování elektronických dokumentů a využívání komunikačního rozhraní;
- podpora soutěží s tématy z oblasti ICT, podpora talentované mládeže;
- využití e-learningových kurzů pro zaměstnance škol pro profesní školení.

2.3.2 Zlepšování jazykových dovedností pedagogů a žáků

2.3.2.1 Podpora jazykového vzdělávání žáků

Původně navrhovaný krajský projekt *Jazykové vzdělávání žáků pro vybrané profese* nebyl zatím realizován. Zvýšení úrovně znalostí cizích jazyků by mělo být mj. dosaženo zvýšením počtu vyučovacích hodin cizího jazyka, k němuž došlo v souvislosti s Národním plánem výuky cizích jazyků, zahraničními stážemi žáků a dalšími formami mezinárodní spolupráce škol.

Moravskoslezský kraj se bude i nadále angažovat:

- v podpoře zahraničních stáží žáků středních škol,
- v podpoře dalších forem mezinárodní spolupráce škol.

Aktivita by měla v následujícím období být realizována především zapojením škol do mezinárodních projektů a individuálními projekty škol.

2.3.2.2 Rozvoj jazykových a metodických kompetencí pedagogických a odborných pracovníků ve školství

Aktivita je účinně realizována v těchto směrech:

MEJA - rozvojový program metodické a jazykové přípravy pro učitele 1. stupně ZŠ bez odborné kvalifikace pro výuku cizích jazyků a jazyková příprava pro učitele MŠ, 1. stupně ZŠ a ZUŠ. Program vyhlášený MŠMT navázal na celonárodní jazykový program JAME. Cílem programu je poskytnutí pomoci učitelům bez odborné kvalifikace a jejich příprava k rozšiřujícím magisterskému studiu na vysoké škole. Realizátorem programu je Národní institut pro další vzdělávání. Kurzy byly zahájeny v roce 2006, budou pokračovat do roku 2008.

Brána jazyků – jedná se o projekt zaměřený především na rozvoj jazykových a metodických kompetencí pedagogických a odborných pracovníků ve školství, jeho realizátorem byl NIDV. Do projektu, který probíhal v období let 2005 – 2007, bylo možno zapojit pracovníky všech úplných ZŠ, SŠ a VOŠ. Předpokládalo se proškolení celkem 5 475 pracovníků v celé ČR.

Podpora jazykového vzdělávání - program financovaný z rozpočtu MSK, který se uskutečňuje již od roku 2003 a jehož realizaci zajišťuje KVIC, je strukturován do tří oblastí, a to podpora vlastního jazykového vzdělávání pedagogických pracovníků, podpora metodické přípravy učitelů a odborné kurzy pro mentory (metodiky, lektory). Cílem podpory je především zvýšení kvality jazykové výuky prostřednictvím prohloubení jazykových dovedností pedagogických pracovníků všech typů škol a školských zařízení. V roce 2006 byl kladen důraz na vlastní jazykovou výuku pedagogických pracovníků, realizováno bylo 74 jazykových a metodických kurzů s celkovým počtem 850 účastníků.

V roce 2007 se v rámci uvedeného programu uskutečnilo celkem 72 aktivit, kterých se zúčastnilo 1 165 pedagogických pracovníků z Moravskoslezského kraje. Ve vlastním jazykovém vzdělávání byl dán důraz především na kontinuitu aktivit zahájených v roce 2006, probíhalo 55 kurzů anglického jazyka ve čtyřech úrovních a 1 kurz španělského jazyka, o ostatní cizí jazyky je zájem minimální. Zároveň bylo realizováno 11 metodických kurzů, 2 odborné metodické kurzy pro mentory a 2 celodenní konference – „Den s Evropským jazykovým portfoliem“ a „English for Children“.

V rámci uvedené aktivity by měla být zajištěna:

- metodická podpora výuky cizích jazyků
- podpora jazykového vzdělávání pedagogických a odborných pracovníků škol a školských zařízení
- podpora zahraničních stáží učitelů cizích jazyků a učitelů odborných předmětů

Předpoklad realizace:

- pokračování projektu *Podpora jazykového vzdělávání* financovaného z rozpočtu MSK
- příprava a realizace projektů financovaných ze zdrojů EU
- příprava projektu zaměřeného na další vzdělávání pedagogických pracovníků, jehož cílem bude zejména rozvoj dovedností pedagogických pracovníků komunikovat v cizím jazyce, osvojení si moderních metod souvisejících se systematickým zvyšováním kvality a efektivity jazykového vzdělávání a průběžná jazyková a metodická příprava lektorů jazykového vzdělávání

2.3.2.3 Podpora mezinárodní spolupráce škol

Školy z Moravskoslezského kraje jsou v zapojování do mezinárodních projektů velmi aktivní. V nabídce figuruje několik evropských programů, přičemž nejznámější a nejpobulárnější je program *Socrates*. V tomto programu školy realizovaly ve školním roce 2006/2007 celkem 32 projektů, celková dotace EU činila cca 7,5 mil. Kč. Program *Leonardo* spadá do rámce aktivit týkajících se odborného vzdělávání, je zaměřen na odborné stáže žáků (11 projektů) a učitelů (2 projekty). Rozvojový program kraje *Podpora projektů programu Leonardo* hraje významnou roli při aktivování škol, do programu se zapojují stále nové školy.

Tab. č. 2 Přehled škol zapojených do hlavních mezinárodních programů a iniciativ za školní rok 2006/2007 (zdroj OŠMS)

Název programu	Počet škol				
	MŠ, ZŠ, ZUŠ	SOU, SOŠ	G	VOŠ	Celkem
Globe	8	1	3	1	13
Leonardo - mobility	0	13	0	2	15
Leonardo-multilaterální projekty	0	0	0	0	0
Průřezový program SVES	1	3	0	0	4
Socrates – Comenius	22	6	4	0	32
Socrates - Grundtvig	0	0	0	0	0
Socrates – Label	0	0	0	0	0
Fond spolupráce škol EHP/Norsko	1	2	0	0	3
Celkem	32	25	7	3	77

Moravskoslezský kraj:

- bude i nadále komunikovat s Národními agenturami pro mezinárodní projekty a informovat školy o nabídce a možnostech jednotlivých programů,
- bude pokračovat ve spolufinancování projektů *Leonardo mobility*.

2.4 Cíl 4 Vytváření krajského systému kvality vzdělávání

Zajišťování kvality vzdělávání je jedním ze základních úkolů zřizovatelů škol. Prostředkem zvyšování kvality vzdělávání v základních a středních školách je systematické monitorování výsledků vzdělávání žáků. S ohledem na tuto skutečnost bude i nadále pokračovat realizace rozvojového programu Moravskoslezského kraje *KVALITA* probíhajícího od roku 2004, jehož součástí je *Testování žáků 1. a 3. ročníků oborů vzdělání poskytujících střední vzdělání s maturitní zkouškou a Test moderních českých (československých) dějin*, a zapojení kraje do systémového projektu ESF řízeného MŠMT *KVALITA I*, v jehož rámci se uskuteční projekt *Hodnocení výsledků vzdělávání žáků 9. tříd ZŠ a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií*.

Cílem obou programů je porovnávání a analýza získaných výsledků, vyvozování závěrů a přijímání opatření ke zkvalitnění úrovně vzdělávání v oblasti základního a středního školství.

V rámci vytváření krajského systému kvality vzdělávání je jednou z priorit Moravskoslezského kraje podpora zvyšování kvality a efektivity škol formou provádění hodnocení škol zřizovatelem. Jeho cílem je zabezpečit komplexní kvalitu vzdělávání prováděním systematického, pravidelného a transparentního hodnocení škol a zlepšováním podmínek a výsledků vzdělávání. Získané výstupy z hodnocení škol obsahující konkrétní doporučení budou Moravskoslezskému kraji umožňovat komplexní pohled na jednotlivé školy a na jednotlivé hodnocené oblasti a zároveň podporovat růst kvality vzdělávání poskytovaného ve školách.

Monitorování kvality vzdělávání je zajišťováno financováním evaluačních aktivit ve spolupráci s Ostravskou univerzitou a dalšími odbornými partnery. Zvýšená pozornost je věnována rovněž vlastnímu hodnocení základních a středních škol, které zřizovatel podporuje tím, že ve spolupráci s odbornými pracovišti zajišťuje odbornou přípravu interních poradců pro vlastní hodnocení škol. Vytvářením nástrojů pro vlastní hodnocení bude školám umožněno účastnit se aktivně procesu sebezlepšení.

2.4.1 Podpora měření výsledků vzdělávání v základních a středních školách, reforma maturitní a závěrečné zkoušky

2.4.1.1 Testování žáků 9. ročníků ZŠ a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií

Testování žáků 9. ročníků ZŠ a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií se uskutečnilo v rámci rozvojového programu Moravskoslezského kraje *KVALITA 2006* (275 ZŠ, 17 víceletých G). ZŠ a víceletá gymnázia se dobrovolně zapojily rovněž do testování žáků 9. tříd a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií v rámci systémového projektu ESF řízeného MŠMT *KVALITA I* (124 škol), jehož cílem je postupně vytvoření nového systému monitorování a hodnocení výsledků vzdělávání.

V rámci projektu ESF KVALITA I bude ve školním roce 2007/2008 pokračovat realizace projektu *Hodnocení výsledků vzdělávání žáků 9. tříd ZŠ a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií*, do něhož se zapojí rovněž školy MSK. V dalších letech bude snahou MSK zajistit účast škol v obdobných projektech zaměřených na zjišťování výsledků žáků v důležitých bodech vzdělávací dráhy.

2.4.1.2 Projekt Testování žáků 1. a 3. ročníků oborů vzdělání poskytujících střední vzdělání s maturitní zkouškou

Jedná se o nově navrženou aktivitu. Důvodem pro její zařazení do rozvojového programu Moravskoslezského kraje KVALITA je snaha o zefektivnění testování jeho přenesením do dvou bodů vzdělávací dráhy ve střední škole – na začátek a ke konci studia (1. a 3. ročník) s cílem stanovit kvalitu vzdělávání poskytovaného školou, tzv. přidatou hodnotu školy.

Testování se uskutečnilo v průběhu října a počátkem listopadu 2007 v 1. ročnících oborů vzdělání poskytujících střední vzdělání s maturitní zkouškou 86 středních škol kraje za účasti 7 961 žáků, kteří řešili úlohy zaměřené na zjištění úrovně dovedností v jazyce českém, cizím jazyce, matematice a v oblasti obecných studijních předpokladů.

Výstupem jsou individuální zprávy pro žáky, zprávy pro školy a závěrečná zpráva pro Moravskoslezský kraj. Individuální zpráva poskytne každému žákovi informace o jeho připravenosti ke studiu ve střední škole a upozorní ho na mezery ve vědomostech. Pro školy jsou zjištěné výsledky příležitostí k provedení analýzy, přijetí opatření a nastavení trendů ke zkvalitnění vzdělávání v jednotlivých oblastech výuky. Výstupy mohou být podkladem pro výroční zprávu i pro vlastní hodnocení školy. Rovněž zřizovatel bude se zprávou pracovat. S nejdůležitějšími výsledky budou seznámeni ředitelé středních škol, výstupy budou zveřejněny na webových stránkách kraje, případně budou využity jako námět pro další vzdělávání učitelů.

Vzhledem k využívání výsledků projektu *Testování žáků 1. a 3. ročníků oborů vzdělání poskytujících střední vzdělání s maturitní zkouškou* pro autoevaluaci škol a pro hodnocení škol zřizovatelem je předpoklad jeho dlouhodobějšího pokračování.

2.4.1.3 Projekt Test moderních českých (československých) dějin

Taktéž nově navržená aktivita, která byla do rozvojového programu Moravskoslezského kraje KVALITA zařazena za účelem zjištění úrovně znalostí žáků o významných událostech v dějinách našeho státu v období druhé poloviny 20. století. Cílem realizace testu je události správně interpretovat, a tak utvářet objektivní názor žáků na ně. Test je určen prvním ročníkům středních škol.

Předpokládaná realizace projektu *Test moderních českých (československých) dějin* bude v roce 2008. Pokračování v dalších letech bude záležet na závažnosti zjištěných výsledků a možnostech jejich využití ke zkvalitnění vzdělávacího procesu.

2.4.1.4 Realizace kurzů „Evaluace výsledků vzdělávání“, „Evaluace a autoevaluace školy“, „Kvalita ve vzdělávání“, „Výškolení hodnotitelů základních a středních škol“

Kurzy jsou součástí projektu Ostravské univerzity *Podpora efektivit vzdělávání v Moravskoslezském kraji*, jehož cílem je podpora interní a externí evaluace a její využívání k rozvoji škol. Semináře jsou určeny ředitelům a zřizovatelům základních, středních a vyšších odborných škol a učitelům 2. stupně základních škol Moravskoslezského kraje. Účastníci získají přehled o přístupech k evaluaci výsledků ve vzdělávání v některých edukačně vyspělých zemích, osvojí si základní pojmy a principy evaluace a autoevaluace, získají informace a dovednosti pro evaluaci vzdělávacích výsledků školy, dovednosti pro práci s naměřenými hodnotami a interpretaci těchto výsledků, dále získají informace a dovednosti pro tvorbu strategického plánu řízení kvality v konkrétní škole, k vymezení indikátorů kvality pro vybrané oblasti, posouzení kvality dosažené v jednotlivých oblastech (kurikulum, vzdělávací výsledky, klima školy, materiální a lidské zdroje, management školy). Realizace kurzů probíhá v rámci projektu *Podpora efektivit vzdělávání v Moravskoslezském kraji* od dubna 2007.

V rámci kurzů získají účastníci přehled o rozvoji kvality vzdělávacího procesu ve školách, osvojí si základní pojmy a principy strategie rozvoje kvality tohoto procesu školy včetně získání základních informací a principů uplatňování standardizovaných vědomostních testů, včetně náviku vlastní tvorby semistandardizovaných předmětových testů, budou moci uplatnit výsledky testování v rámci autoevaluace škol.

Kurzy probíhají paralelně v rámci vzdělávacích akcí KVIC, nezávisle na výstupech projektu *Podpora efektivit vzdělávání v Moravskoslezském kraji*. Moravskoslezský kraj má vyškoleny vlastní experty, kteří mohou podle litery školského zákona a navazující vyhlášky vystupovat v rolích hodnotitelů kvality školy za zřizovatele. V rámci jejich činnosti potvrzují úplnost a správnost provádění vlastního hodnocení školy ve vybraných oblastech. Informace o kurzech, výstupech kurzů a metodických materiálech jsou dostupné na adrese: <http://www.mecops.cz/mec/>.

Dle poptávky budou zmíněné kurzy, jež jsou výstupem několika projektů Ostravské univerzity, pořádány ve spolupráci se strategickými partnery (KVIC) v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v Moravskoslezském kraji. Kurzy budou nadále poskytovány zástupcům škol s doplňujícími službami (např. představení evaluačních nástrojů přímo na škole, zapojení pedagogických pracovníků a škol do aktivního informačního systému, testování žáků a pedagogických pracovníků, zavádění nových učebních stylů). Předpokládaný počet vyškolených učitelů je cca 200 v Moravskoslezském kraji během jednoho školního roku.

2.4.1.5 Vytváření souboru úloh a testů k průběžnému hodnocení žáků

V pilotním projektu *Hodnocení škol zřizovatelem* byly vytvářeny testy a hodnocení žáci až v průběhu měsíce dubna a května 2007. Na vývoji testových úloh a programů se pracovalo od konce roku 2006.

V rámci této aktivity jsou vytvářeny didaktické testy, metodiky k vyhodnocování didaktických testů. Rovněž jsou vytvářeny soubory úloh k vyhodnocování výsledků vzdělávání Metodou přírůstku vědomostí a dovedností.

Metodické a evaluační centrum při Ostravské univerzitě řeší problematiku vývoje a vytváření standardizovaných a semistandardizovaných testů. Vytvořená metoda „Relativní přírůstek znalostí“ (autor MEC) umožňuje testovat na dvou úrovních, na vstupu a na výstupu. Vstupní testování je zaměřeno na dovednosti, výstupní testování je více zaměřeno na vědomosti a bude zajišťováno třetí stranou.

Vytvořené testy budou určeny pro různé věkové úrovně žáků základních a středních škol. Výsledky testů budou určeny pro žáky, rodiče žáka, třídního učitele, učitele daného předmětu a ředitele školy.

Jsou připraveny soubory úloh a testy z českého jazyka, cizího jazyka, obecných studijních předpokladů a matematiky, které budou rozšiřovány o další předměty a využity pro monitorování výsledků vzdělávání. Budou vytvářeny metodiky pro sběr informací podle stupně dosaženého vzdělání i zaměření a specializace školy.

2.4.1.6 Účast pedagogických pracovníků na vzdělávání k reformě maturitní zkoušky

V rámci programu *Maturita nanečisto 2006* byla ve všech krajích pilotně ověřována realizace společné části maturitní zkoušky včetně proškolení školních maturitních komisařů a zadavatelů (v MSK proškoleny 345 pedagogů).

Ve školním roce 2007/2008 se z důvodu odložení zavedení maturitní zkoušky na rok 2010 a probíhající diskusi ke změně koncepce nové maturitní zkoušky pokračování programu *Maturita nanečisto* neuskuteční. V případě realizace obdobného programu v následujícím období bude snahou MSK zapojit do vzdělávání potřebný počet pedagogů.

2.4.1.7 Zapojení škol do cyklu programů Krok za krokem k nové maturitě

Cílem realizace programu *Maturita nanečisto 2006*, dalšího ročníku cyklu programů *Krok za krokem k nové maturitě*, bylo pokračování v postupně připravě středních škol na reformu maturitní zkoušky. Zároveň měl být touto formou školám poskytnut významný autoevaluační nástroj. V roce 2006 se do programu zapojilo 72,2 % středních škol s maturitním ročníkem, čímž se Moravskoslezský kraj stejně jako v minulých letech zařadil ke krajům s největší účastí škol.

Ve školním roce 2007/2008 se z důvodu odložení zavedení maturitní zkoušky na rok 2010 a probíhající diskusi ke změně koncepce nové maturitní zkoušky pokračování programu *Maturita nanečisto* neuskuteční. V případě realizace obdobného programu ve školním roce 2008/2009 se do něj školy MSK opět zapojí.

2.4.1.8 Podpora zavedení nové závěrečné zkoušky pro učební obory s výučním listem

Nová závěrečná zkouška (NZZ) je součástí systémového projektu *Kvalita I*. Jedná se o projekt ESF řízený MŠMT. Partnery MŠMT při realizaci projektu jsou Národní ústav odborného vzdělávání, Ústav pro informace ve vzdělávání a Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání.

Jednotné zadání má podobně jako u maturit zvýšit úroveň a prestiž závěrečných zkoušek a zajistit jejich vzájemnou srovnatelnost. NZZ má také zvýšit vliv zaměstnavatelů na úroveň absolventů oborů středního vzdělání s výučním listem. Současný stav, kdy si jednotlivé školy samy určují obsah závěrečné zkoušky, je hodnocen jako nevyhovující, protože se náročnost těchto zkoušek může od sebe podstatně lišit. Po zavedení jednotného zadání by se nemělo stát, že by absolvent neovládal základní znalosti a dovednosti ze svého oboru, které jsou bezpodmínečně nutné pro kvalifikovaný výkon povolání. Závěrečné zkoušky by tak měly být stimulem ke zlepšení kvality škol poskytujících střední vzdělání s výučním listem.

Pilotní ověřování jednotného zadání závěrečné zkoušky je postupně prováděno ve všech oborech středního vzdělání s výučním listem. V roce 2007 bylo 41 jednotných zadání použito na více než 200 školách pro zhruba 12 tisíc žáků. Projekt skončí v roce 2008, kdy budou vytvořena a ověřena jednotná zadání pro všechny obory vzdělání s výučním listem.

NZZ je založena na spolupráci mezi NÚOV, školami a zaměstnavateli. Ti všichni se musejí dohodnout na tom, co je nejpodstatnější pro daný obor, a to se pak stává obsahem jednotného zadání. Díky tomuto postupu je koncept NZZ velmi pozitivně přijímán.

Po ukončení projektu by mělo dojít k jeho plošnému ověřování.

2.4.2 Provádění hodnocení škol zřizovatelem, systematická podpora škol a jejich zřizovatelů při zajišťování kvality vzdělávání

2.4.2.1 Podpora a inovace Metodického a evaluačního centra (MEC) při Ostravské univerzitě

Metodické a evaluační centrum, o. p. s. jako nezisková organizace zřízená Ostravskou univerzitou v Ostravě poskytuje školskému systému Moravskoslezského kraje podporu potřebnou pro zajištění evaluačních a autoevaluačních aktivit a zejména podporu efektivního využívání výsledků evaluace a autoevaluace. Formou poradenské činnosti jsou školám nabízeny činnosti související s přípravou a realizací evaluace.

Těžištěm a východiskem činnosti MEC jsou evaluační aktivity realizované ve spolupráci s Moravskoslezským krajem, který tyto aktivity podporuje. MEC plní rovněž úlohu poskytovatele informací z evaluací škol v kraji. Formou poradenské činnosti jsou školám nabízeny činnosti související s přípravou a realizací vlastního hodnocení školy dle vyhlášky MŠMT č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy.

Metodické a evaluační centrum, o.p.s. v rámci Modelu zvyšování kvality školy nabízí ředitelům škol, učitelům a dalším pedagogickým pracovníkům pomoc a podporu v různých formách efektivnosti vzdělávání. V konkrétní podobě řeší krajskou úroveň systému národní evaluace vzdělávání MEC, do systému hodnocení v Moravskoslezském kraji zavádí práci metodiků a poradců zaměřenou na jednotlivé předměty a tvorbu plánů rozvoje škol. Současně připravuje metodické materiály, testy, programy a zabezpečuje kurzy profesních dovedností.

Kraj bude provádět evaluaci škol a podporovat autoevaluační aktivity ve školách ve spolupráci s Metodickým a evaluačním centrem. Hlavním cílem strategického partnerství je realizovat a zkvalitňovat systém počátečního i dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků základních i středních škol v oblasti procesu autoevaluace školy, a to zejména v oblastech: zavádění a realizace procesu vlastního hodnocení škol, aktivní formování klimatu sociálních skupin ve škole (třídy, zaměstnanci), efektivní využívání výstupů testování vědomostí.

2.4.2.2 Využívání závěrů z hodnocení škol při utváření krajských záměrů v oblasti školství

Využívání závěrů z hodnocení vede k tvorbě komplexního informačního systému o evaluaci a ke zvyšování kvality školského systému v Moravskoslezském kraji. Závěry by měly podněcovat k efektivnímu rozvíjení spolupráce škol v kraji při šíření dobrých zkušeností s evaluací, která má směřovat ke zlepšení kvality školy, využívání objektivních nástrojů pro monitorování výsledků vzdělávání, vytvoření podmínek pro provádění evaluace škol zřizovatelem, zformování systému evaluace učebnic a dalších edukačních materiálů, navrhování úprav metodických postupů směrem ke konstruktivnímu a kooperativnímu učení zejména v oblasti výuky jednotlivých předmětů.

Zprávy z hodnocení škol ukazují:

- klíčové silné stránky školy
- oblasti, které je nutno rozvíjet
- potřeby, priority a cíle

Závěry z hodnocení budou doplňovat informační základnu, která bude využívána zejména k podkladům pro strategické rozhodování a předcházení rizik. Získané výsledky a výstupy z hodnocení budou napomáhat školám k efektivnímu a systematickému řízení. Informace z hodnocení budou podporovat vytvoření funkčního a inovativního mechanismu a struktury pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Zřizovatel bude napomáhat k transferu nových poznatků a garantovat školám podporu kvalitativního vývoje. Na základě hodnocení bude zřizovatel iniciovat školy v zavádění inovací a současně bude poskytovat systematickou podporu zvyšování kvality.

2.4.2.3 Vytvoření a udržování informačního systému škol a datového skladu

V rámci Moravskoslezského kraje nedošlo dosud k realizaci této aktivity, protože nebyly zmapovány procesy a informační toky, které mají představovat nosnou část zajištění funkčnosti a efektivnosti využívání datového skladu.

V rámci projektu *Podpora efektivnosti vzdělávání v Moravskoslezském kraji*, vytvoření „Modelu kvalita školy“ a realizace aktivit Metodického a evaluačního centra, o.p.s. byl vytvořen informační systém IS AUTOEVAL, který je spravován Centrem informačních technologií při Ostravské univerzitě. Systém umožňuje uložení dat z vlastního hodnocení školy, sledování vývoje těchto dat v reálném čase a porovnání jejich vývoje.

Pro informační podporu evaluace bude využíván vytvořený informační systém IS AUTOEVAL. Z externího hodnocení budou mít zřizovatelé (Moravskoslezský kraj nebo jiní zřizovatelé dle zák. č. 561/2004 Sb.) k dispozici vybrané nebo agregované údaje z hodnocených škol, které budou uloženy v datovém skladu a zpracovávány v rámci informačního systému IS AUTOEVAL. Výstupy z hodnocení budou vkládány do informačního systému, který bude vyhodnocovat údaje z periodického hodnocení škol a další údaje pro zvyšování kvality školy, sledování trendů. Datový sklad bude základním nástrojem pro uchování a přenos informací získaných z monitoringu škol. Bude prováděn oboustranný přenos dat a informací (tzn. mezi školou a informačním systémem).

2.4.2.4 Testování klimatu základních a středních škol

Testování klimatu základních a středních škol proběhlo v rámci projektu *Podpora efektivnosti vzdělávání v Moravskoslezském kraji* a pilotního projektu *Hodnocení škol zřizovatelem*. Cílem této aktivity bylo získat informace o aktuálním stavu klimatu školy, žákovských kolektivů, stejně jako rozkreslení úrovně uchopení klimatu vyučujícími. Součástí závěrů testování klimatu tvoří i informace o vztahu žáků k vyučovaným předmětům. Pilotní školy, jež dokázaly technikou „nasnímat“ drtivou většinu žáků, studentů i učitelů, získaly vlastní hodnocení školy v podobě, která nabídla konkrétní směry pro vnitřní rozvoj školy, byla základem pro tvorbu výukových programů a naznačila směry pro rentabilní ekonomické investice. Měření klimatu na školách proběhlo v prvním pololetí školního roku 2006/2007 a v první polovině roku 2007.

Pro pilotní projekt *Hodnocení škol zřizovatelem* bylo sociální klima na školách snímáno a vyhodnocováno metodou barově slovních asociací (tzv. barvy života). Metoda je jednou z možných diagnosticko-intervenčních systémů, které se používají k testování sociálního klimatu na školách v ČR i blízkém zahraničí. Pro komplexní evaluaci, dosažení objektivních informací a validních údajů o sociálním prostředí je nutné tuto metodu kombinovat s jinými psychologicko-diagnostickými systémy.

Za pomoci informačních technologií bude poskytována široká nabídka specializovaných služeb a nástrojů, které pomohají zjistit a pochopit individuální a skupinové postoje pro jednotlivé oblasti osobního a pracovního života. Ve školách v Moravskoslezském kraji bude nadále probíhat testování klimatu, pro rok 2008 se předpokládá ověření klimatu u většiny již testovaných středních a základních škol.

2.4.2.5 Hodnocení učebních textů a dalších vzdělávacích materiálů

Tato aktivita probíhá paralelně ve dvou liniích. První linie je naplňována probíhajícími kurzy, které mají za cíl osvojení dovedností pro hodnocení učebnic, kurzy probíhají v rámci projektu *Podpora efektivnosti vzdělávání v Moravskoslezském kraji*. Pro výškolení evaluátorů učebních textů a dalších vzdělávacích materiálů nebyly v době do května 2007 připraveny kurzy z důvodu nedostatečného zajištění personálních kapacit lektorů uvedených kurzů. Realizace těchto kurzů, kterých se účastnili učitelé základních a středních škol, byla stanovena na období druhé poloviny roku 2007. Druhá linie spočívá v přímém hodnocení učebnic a učebních textů.

V rámci stejného projektu *Podpora efektivnosti vzdělávání v Moravskoslezském kraji* bude realizován kurz „Metodika evaluace učebnic a dalších edukačních materiálů“, který má za cíl vyškolit evaluátory v této oblasti. Kurz směřuje především k osvojení dovedností posoudit učebnici i jiné edukační texty z různých aspektů (z hlediska jejich komunikačních vlastností, především obtížnosti, z hlediska struktury textu, poznávací náročnosti učebních úloh, celkové didaktické vybavenosti atd.). Zároveň by absolventi měli být vybaveni základními poznatky teorie učebnic, ze kterých analýza a hodnocení učebnic vycházejí.

Dle vytvořené metodiky budou hodnoceny učebnice a vzdělávací materiály. Výsledky z hodnocení budou sloužit pro kvalitnější zpracování těchto vzdělávacích materiálů. Budou pořádány kurzy pro pedagogické pracovníky, které budou aktivně podporovat efektivní výběr těchto materiálů a učebnic. Budou postupně zaváděny hodnotící procesy vycházející z vytvářených metodik do praxe ve vzdělávání, což výrazně ulehčí práci pedagogických pracovníků a zrychlí výběr vhodných vzdělávacích materiálů. Vytvořením informačního systému (portálového řešení) pro podporu hodnocení a výběru učebnic bude zefektivněn systém vzájemné komunikace mezi pedagogickými pracovníky škol při volbě učebnic a edukačních materiálů.

2.4.2.6 Vytvoření souboru kritérií a metodiky hodnocení základních a středních škol zřizovatelem

Vytvoření souboru kritérií a metodiky hodnocení základních a středních škol zřizovatelem je součástí pilotní akce *Hodnocení škol zřizovatelem*. Metodika, která byla zpracována ve druhé polovině roku 2006, je koncipována jako soubor kritérií pro hodnocené oblasti interního a externího hodnocení škol. Podle metodiky a kritérií lze ukazatele prostřednictvím klíče periodicky hodnotit a monitorovat jejich vývoj. Součástí metodiky je i praktická příručka pro hodnocení.

Metodika umožňuje zřizovateli:

- připravit týmy hodnotitelů
- zorganizovat hodnocení škol zřizovatelem
- získávat individualizované a komplexní informace o stavu škol zřizovaných Moravskoslezským krajem

Kritéria a metodika hodnocení je dynamický model, který bude neustále doplňován, zdokonalován a přizpůsobován aktuálním požadavkům a zadáním ze strany Moravskoslezského kraje.

Pro jednotlivé oblasti, podoblasti a ukazatele proběhne zapracování připomínek z praxe, bude upraven počet oblastí tak, aby Model zvyšování kvality školy (produkt MEC) i nadále odpovídal vyhlášce MŠMT č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy.

Metodika hodnocení škol bude postupně rozšířena na školy mateřské, základní umělecké a výchovná zařízení.

2.4.2.7 Provádění hodnocení středních a základních škol zřizovatelem

V pilotním projektu *Hodnocení škol zřizovatelem* bylo hodnoceno 9 středních škol. Systematickým hodnocením lze zajistit a nastavit řízení zvyšování kvality a efektivity vzdělávání.

Získané výsledky a výstupy z hodnocení škol budou umožňovat zřizovateli zároveň komplexní pohled na jednotlivé školy a pohled na jednotlivé hodnocené oblasti. Výstupy obsahují konkrétní doporučení vytvořené týmem evaluátorů, což by mělo aktivně ovlivňovat postupy pro rozvoj vzdělávací soustavy. Pro zajištění přesné vypovídající hodnoty musí být zachováno pravidelné, systematické a strukturované hodnocení, které umožní efektivně plánovat rozvoj školské soustavy v kraji. Ukazatelé výstupů hodnocení umožňují poznat slabé a silné stránky, podporovat růst kvality poskytovaných vzdělávacích služeb na školách.

MSK podpořil hodnocení základních škol zřizovatelem konferencí a ověřením metodiky v rámci pilotního projektu a konference, kde byla koncepce hodnocení škol zřizovatelem představena zástupcům měst, obcí a krajů. Bude nastavována evaluační kultura a evaluační prostředí v MSK, které bude pro školy a zřizovatele motivující k provádění evaluačních aktivit. Zřizovatel bude pozitivně motivovat školy v provádění hodnocení a zároveň získá objektivní informace získané „nezávisle a nezaújatě“, které jsou potřebné pro další rozhodování.

Cílem dalšího hodnocení je zabezpečit komplexní kvalitu vzdělávání v kraji prováděním systematického hodnocení středních škol Moravskoslezským krajem a zlepšováním podmínek vzdělávání a výsledků vzdělávání ve školách zřizovaných Moravskoslezským krajem.

Budou sledovány standardy ve vzdělávání v Moravskoslezském kraji.

Komplexní hodnocení středních a vyšších odborných škol a další evaluační aktivity budou řešeny formou projektů OP VpK.

Moravskoslezský kraj bude zajišťovat optimální uspokojování vzdělávacích potřeb a efektivně inovovat vzdělávací služby a tím dosahovat konkurenceschopnost v rámci národních i mezinárodních vzdělávacích standardů.

2.4.3 Systematická podpora provádění vlastního hodnocení (autoevaluace) základních a středních škol

2.4.3.1 Vytvoření souboru kritérií a metodiky vlastního hodnocení základních a středních škol, tj. modelu pro provádění vlastního hodnocení škol

Prostřednictvím programu certifikovaných kurzů pro autoevaluátory z projektu *Podpora efektivity vzdělávání v Moravskoslezském kraji* jsou odborně připraveni garanti autoevaluace na jednotlivých školách. Dílčími kritérii ve využívání a vytváření komplexního systému interní evaluace bude motivace učitelů a škol k provádění interní evaluace škol podle vytvořeného modelu, vytváření podmínek pro provádění interní evaluace škol, nabídka poradenství při přípravě a provádění interní evaluace škol, rozvíjení spolupráce škol v kraji při šíření dobrých zkušeností s interní evaluací a s jejím využíváním ke zlepšení kvality školy.

Metodická pomoc školám vychází z reálné potřeby vytvoření zpětné vazby o tom, nakolik jsou ŠVP účelné, kvalitní a účinné. Ověření funkceschopnosti vytvořených vzdělávacích programů bude zásadním pozitivně-motivačním faktorem pro školy s možností projekce zpětné vazby získané zevnitř. Možnost vyhodnotit pozitiva i negativa umožňuje nastavení potřebných opatření vedoucích ke zlepšení. Provádění vlastního hodnocení je klíčovou záležitostí pro tvorbu a úpravu ŠVP směřujícího k neustálému rozvoji školy a zkvalitňování poskytovaného vzdělávání.

Metodika vlastního hodnocení školy je připravena s cílem ulehčit školám provádění vlastního hodnocení školy (autoevaluace) tak, jak jej předepisuje vyhláška MŠMT ČR č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy. Obsahuje detailní doporučení k provádění vlastního hodnocení školy založené na praktických zkušenostech získaných v roce 2006 při přípravě Modelu zvyšování kvality školy a jeho pilotáži v rámci projektu OP RLZ *Podpora efektivity vzdělávání v Moravskoslezském kraji*. Dle metodiky budou sestavovány závěrečné zprávy o vlastním hodnocení školy z jednotlivých škol, které jsou již veřejně dostupným dokumentem.

Metodická podpora vlastního hodnocení bude vytvářena, rozvíjena a implementována formou projektů, které budou zaměřeny na komplexní autoevaluaci základních a středních škol.

Školy zřizované Moravskoslezským krajem budou partnery v projektech zaměřených na metodickou podporu vlastního hodnocení, financovaných z OP VpK.

2.4.3.2 Vytvoření systému spolupráce škol v oblasti autoevaluace a rozvoje škol

Partnerské školy hrají zásadní roli pro stanovení hodnotících kritérií a hodnocených oblastí. V květnu 2006 byla předložena „Hodnotící zpráva“ z pilotní

ho projektu *Začlenění evaluačních nástrojů do procesu vzdělávání středních škol v Moravskoslezském kraji*. Projektu se účastnilo 5 krajských SŠ, byl zahájen 1. 11. 2005 a ukončen k 30. 4. 2006. Hlavní cíle pilotního projektu spočívají v zavedení evaluačních nástrojů do procesu výuky, aktivování pedagogických pracovníků k využívání ICT, aktivování spolupráce mezi školami, vytvoření základu pro zavádění evaluačních standardů ve vzájemně provázaném e-learningovém systému a v podněcování spolupráce mezi učiteli, žáky a všemi skupinami navzájem. Projekt byl realizován firmou SANIT, s. r. o. Ta koordinovala celou akci, které se účastnilo 780 žáků a 27 pedagogů na 5 školách. Projekt byl kladně hodnocen a má pozitivní dopad na evaluační aktivity v kraji.

Hlavním cílem spolupráce bude podpora efektivity vzdělávání v Moravskoslezském kraji v ZŠ, SŠ a VOŠ formou řízení kvality škol prostřednictvím vnitřního a vnějšího hodnocení škol a vytvořením mechanismů pro využití poznatků z provedeného hodnocení vedoucí ke zlepšení vzdělávání v Moravskoslezském kraji.

Zároveň bude podporována spolupráce základních a středních škol s univerzitami a zřizovateli.

Pro školy zúčastněné v evaluačních aktivitách bude vytvořena a zpřístupněna sdílená databáze „Efektivní praxe autoevaluace školy“. Tato databáze nastaví systém spolupráce škol. S pomocí těchto nástrojů a informací budou školy schopny využívat vzájemné inspirace.

Ve spolupráci s partnery pro rozvoj vzdělávání (sociální partneři, zařízení pro DVPP, univerzity) budou realizovány projekty OP VpK, které budou aktivně zapojovat všechny školy do systému partnerství. Systém partnerství bude spočívat v přímé účasti na rozvojových projektech. Pro zavedení aktivní formy spolupráce škol bude vytvořen informační systém pro školy, který bude podporovat školy pro otevřenou komunikaci.

2.4.3.3 Realizace kurzu „Poradce“ a „Poradce pro základní a střední školy v oblastech – metodika výuky matematiky, českého jazyka a anglického jazyka“

Kurzy začaly probíhat v roce 2007, v následujících školních letech budou realizovány dle poptávky škol. Při stanovování kurzů se vycházelo ze současného stavu vědomostí a dovedností žáků (výsledky testování SCIO i CERMAT) a aktuálních a budoucích (perspektivních) potřeb učitelů v jednotlivých předmětech (oblastech). Kurzy mají směřovat ke zkvalitňování výuky tak, aby vědomosti a dovednosti žáků řešit úkoly a problémy se podstatně zlepšily a aby se zmenšily rozdíly ve výkonech žáků mezi jednotlivými školami. Cílem kurzů je rovněž poskytnout vyučujícím aktuální odborné poznatky, které by využili ke zkvalitnění výuky a při inovaci výuky v souvislosti se zaváděním rámcového vzdělávacího programu. Obsah kurzů a implementace osvojených znalostí, dovedností a vědomostí jsou v souladu s autoevaluačními mechanismy, jejichž obsah je v souladu cíli, oblastmi a pravidly vlastního hodnocení podle vyhlášky MŠMT č. 15/2005 Sb.

Pro další hodnocení škol bude podstatně zachovat a rozvíjet odbornou úroveň poradců (především vyvíjení a vytváření metod pro poradce, jejich další vzdělávání v kurzech).

Kurzy budou realizovány v rámci výstupů z projektu *Podpora efektivity vzdělávání v Moravskoslezském kraji* (řešitelem je Ostravská univerzita) dle požadavků pedagogických pracovníků.

V souvislosti s inovací metodik pro hodnocení základních a středních škol a jejich rozšířením pro další druhy škol a školských zařízení se předpokládá vyškolení dalších poradců, v počtu úměrném počtu škol a školských zařízení.

V následujícím období budou na základě zpětných vazeb ze škol a monitoringu potřeb vzdělávání připravováni certifikovaní poradci v projektu OP VpK *Systém hodnocení školských zařízení*, jehož stěžejní aktivity budou zaměřeny na kurzy pro poradce.

V následujícím období budou stávající a nově připravovaní poradci vyškoleni v kurzech, které budou aktivitami několika projektů Ostravské univerzity. Poradci budou působit i v ZUŠ a výchovných zařízeních. Dle poptávky se kurzy pro poradce vlastního hodnocení budou pořádat ve spolupráci s KVIC, případně s dalšími partnery pro oblast DVPP.

2.4.3.4 Činnost poradců pro základní a střední školy v oblastech vlastního hodnocení a rozvoje školy

Vlastní hodnocení škol bude zřizovatelem podpořeno tím, že zabezpečí odbornou přípravu interních poradců pro autoevaluaci v rámci pilotní akce hodnocení škol. Pedagogičtí pracovníci jednotlivých škol budou moci využít nabídky certifikovaných vzdělávacích programů. Působení odborně způsobilého garanta na každé škole zajistí fungování a odbornost autoevaluačního procesu. Odbornou přípravu autoevaluátorů provádí MEC realizací certifikovaného kurzu. V rámci projektu *Podpora efektivity vzdělávání v Moravskoslezském kraji* byl navržen soubor indikátorů pro provedení vlastního hodnocení školy. Na pilotním kurzu „Poradce pro autoevaluaci školy“, který byl ukončen v září 2006, bylo vyškoleno 20 poradců pro ZŠ, SŠ, VOŠ v rámci Moravskoslezského kraje, kteří budou poskytovat vzdělávání učitelů a ředitelů ZŠ, SŠ a VOŠ a dalších pedagogických a odborných pracovníků ve školství. Poradce dále podrobně vysvětlí princip snímání klimatu, provede školu procesem snímání a dokáže interpretovat získané výsledky. Model vychází z vyhlášky MŠMT č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy, a je ověřen praktickým použitím na školách, včetně příslušné metodiky provádění.

V rámci nových projektů OP VpK, zaměřených na autoevaluaci, jejichž řešitelem bude Ostravská univerzita, budou poradci pro autoevaluaci působit na školách (ZŠ, SŠ a nově na VOŠ a ZUŠ). Jejich činnost bude podporována informačním systémem, který bude základním nástrojem autoevaluace a bude schopen poskytovat různé agregované výstupy jednotlivým cílovým skupinám. Rozvoj školy v závislosti na vlastním hodnocení bude podpořen aktivitami a výstupy projektů OP VpK, jejichž řešitelem budou strategičtí partneři kraje a zřizovatelů.

2.4.3.5 Realizace kurzu „Rozvoj školy“ pro týmy pedagogických pracovníků škol

Kurzy, které pořádá MEC ve spolupráci s KVIC, začaly probíhat od března 2007. Kurz je určen pro zřizovatele a ředitele škol. Cílem je získání přehledu o přístupech vyspělých zemí k rozvoji škol, osvojení si základních principů strategie rozvoje školy v kvalitativním a kvantitativním rozměru školy, evaluace – autoevaluace, získání informací a dovedností pro tvorbu plánů řízení rozvoje školy. Obsah kurzu je zaměřen na využití a aplikaci Modelu zvyšování kvality školy v praxi, který byl vytvořen v rámci projektu *Podpora efektivitvy vzdělávání v Moravskoslezském kraji* (MEC, Ostravská univerzita).

Model zvyšování kvality školy rozpracovává teoreticky i prakticky role (i představu potřeb) zřizovatele, managementu školy, poradenských institucí, rodičů a dalších institucí sociální komunity, včetně přátel školy v oblastech a tématech: strategický rozvoj školy (kvantitativní a kvalitativní sféra), autoevaluace školy (plánování autoevaluace, stanovení evaluačních indikátorů a nástrojů; samotné hodnocení vzdělávacího programu školy - edukační výsledky žáků; autoevaluace učitelů, hodnocení celkového klimatu školy, lidských a materiálních zdrojů, studentské a rodičovské posuzování výuky a klimatu školy, hodnocení učebnic, zpráva o hodnocení školy, legislativa, externí audit školy).

Kurzy budou nezbytnou součástí dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Účastníci vzdělávacího cyklu budou schopni předávat informace, motivovat dospělé osoby, zejména další kolegy - pedagogické pracovníky, ke změnám vycházejícím z potřeb školství. Dle poptávky budou kurzy organizovány ve spolupráci s KVIC, případně s dalšími partnery. V období jednoho roku se předpokládá účast cca 50 škol v těchto kurzech. Kurzy, které budou sestaveny na základě zpětné vazby z vlastního hodnocení, budou součástí systému DVPP. Realizace aktivit rozvoje školy bude podpořena nabídkou vzdělávacích programů a kurzů v rámci DVPP, které budou vycházet z reálných potřeb škol a financovány především z OP VpK.

2.5 Cíl 5 Rovné příležitosti v přístupu ke vzdělávání

Kraj zajišťuje součinnost MŠMT se zřizovateli škol k vyrovnávání nerovností, podpoře rovných příležitostí v přístupu ke vzdělávání a k řešení národnostních a etnických specifíků v kraji. V oblasti podpory dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami, národnostního školství, multikulturní výchovy a vzdělávání, integrace a podpory romských žáků je kraj připraven aktivně usilovat o plnění strategie rozvoje „rovnost příležitostí ke vzdělávání“ v návaznosti na priority Dlouhodobého záměru ČR.

V oblasti podpory vzdělávání a výchovy dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami, tedy dětí, které jsou bez individuálního speciálního pedagogického přístupu v procesu vzdělávání znevýhodněné a výrazně limitované z důvodu zdravotních či sociálních omezení, je spatřován v posledních letech značný kvalitativní posun. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je realizováno v základních školách formou individuální nebo skupinové integrace, případně v základních školách samostatně zřízených pro žáky se zdravotním postižením (smyslovým, tělesným nebo mentálním).

Zvýšená pozornost je věnována žákům sociokulturně znevýhodněným, zejména žákům romského etnika a dětem cizinců. Systém podpory vzdělávání těchto žáků spočívá zejména v rovině financování a adekvátní reakci na aktuální potřeby související se zřizováním přípravných tříd, funkcí asistentů pedagoga, zvyšování odborných kvalifikací asistentů pedagoga a pedagogických pracovníků dalším vzděláváním, podpory jazykové integrace cizinců do škol a školních kolektivů.

Systém národnostního školství v kraji plně zohledňuje rozmanitost, rozložení národnostních menšin a jejich zastoupení v kraji. Školy se z důvodu zvyšující se migrace setkávají s národnostně a kulturně heterogenním prostředím, proto je třeba vytvářet a posilovat interkulturní přístupy ve třídách i mimo ně. Hlavním cílem kraje je vytvářet prostor pro komunikaci, poznávání a integraci menšinových národností v regionu. Je podporována interkulturní gramotnost jednotlivců i skupin v rámci vzdělávacího procesu. Jsou podporovány prostředky pozitivně ovlivňující jednotlivce a skupiny k vytváření vhodných podmínek pro fungující pluralitní společnost v Moravskoslezském kraji.

MSK bude podporovat naplnění rovného přístupu ke vzdělávání prostřednictvím OP VpK, konkrétně globálního grantu MSK v rámci oblasti podpory 1.2 Rovné příležitosti dětí a žáků včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Cílem globálního grantu bude zejména zabezpečit princip rovných příležitostí a tvorbu nástrojů podporujících účast znevýhodněných a ohrožených skupin dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků, rozvoj poradenství a služeb, prevence rasismu a xenofobie, vzdělávání cizinců a podpora neformálního vzdělávání.

2.5.1 Podpora dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami

2.5.1.1 Zajištění systému podpory vzdělávání nadaných žáků

Nově navržená aktivita. Ve školách Moravskoslezského kraje jsou vzdělávání žáci, kterým pedagogicko-psychologická poradna diagnostikovala mimořádné nadání v kognitivní oblasti. V současné době neexistuje v rámci kraje žádný systém aktivní podpory vzdělávání žáků s mimořádným nadáním (kromě podpory legislativní).

Kraj bude usilovat o podporu vzdělávání žáků základních škol, u nichž bylo PPP diagnostikováno mimořádné nadání. U těchto žáků se předpokládá vzdělávání ve skupinách podle oblasti nadání (předmětů).

2.5.1.2 Podpora vzdělávání žáků se zdravotním postižením

Podpora vzdělávání žáků se zdravotním postižením je zajištěna především legislativně. Školy Moravskoslezského kraje mají možnost získat pomůcky technického a kompenzačního charakteru zapojením do dotačního programu MŠMT, který je každoročně vyhlašován.

Aktivita bude v následujícím období zajišťována zejména prostřednictvím dotačního programu MŠMT na zajištění pomůcek technického a kompenzačního charakteru cíleně zaměřených na skupiny žáků se zdravotním postižením.

2.5.1.3 Vzdělávání dětí a žáků se sociálním znevýhodněním

Nově navržená aktivita.

V oblasti vzdělávání dětí se sociálním znevýhodněním bude MSK i nadále podporovat zřizování přípravných tříd při základních školách. Funkce asistenta pedagoga má v kraji dlouholetou tradici a přináší pozitivní výsledky. S ohledem na finanční prostředky MSK je proto třeba zvyšovat počty asistentů především v mateřských a středních školách a dále usilovat o rozšiřování jejich kvalifikace a průběžného vzdělávání.

2.5.1.4 Podpora integrace romských žáků do majoritních školních kolektivů

Předškolní vzdělávání

Komplexní přístup k romským dětem před jejich vstupem do školy je postupně řešen v rámci Koncepce včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí. Romské rodiny žijící tradičním způsobem života „romipen“ však nemají o předškolní vzdělávání svých dětí přílišný zájem. Docházka do mateřské školy není povinná, matky většinou nepracují a zůstávají doma. Nutnost předškolního vzdělávání je však pro děti z romské komunity předpokladem jejich další školní úspěšnosti.

Pozitivní roli sehrávají už řadu let přípravné třídy pro děti ze sociálně znevýhodněného prostředí zřizované od roku 1993 při základních školách a ustanovení funkce asistenta pedagoga pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním. Od školního roku 2006/2007 působí na pěti mateřských školách 6 asistentů pedagoga.

Základní vzdělávání

V oblasti základního vzdělávání je problémem kumulace obyvatel pocházejících z romské etnické skupiny v některých oblastech. V těchto místech byl znemožněno přirozené rozmístění žáků do více základních škol, protože tyto žáci navštěvují školy nejbližší místu svého bydliště. V MSK je v současné době 22 škol, kam romští rodiče tradičně zapisují své děti. Tyto školy se zpravidla potýkají s výchovnými problémy, nepravděpodobnou docházkou žáků, sníženou školní úspěšností a následnou profesní orientací. Ke zmírnění uvedených problémů jsou do těchto škol zařazováni asistenti pedagoga a jsou v nich zřizovány přípravné třídy (v současné době v 10 z nich). Konkrétním podmínkám těchto škol jsou přizpůsobovány také vytvářené ŠVP.

Střední vzdělávání

Hlavní prioritou je umožnit znevýhodněným romským žákům, včetně sociálně slabých, v rostoucím počtu dosažení středoškolského vzdělání. Ve Střední škole prof. Zdeňka Matějčka, Ostrava-Poruba, 17. listopadu 1123, příspěvková organizace byl ve školním roce 2005/2006 zřízen obor Pedagogika pro asistenty ve školství. Jedná se o dvoustupňové dálkové studium. Ve školním roce 2005/2006 absolvovalo 1. ročník 26 žáků a v následujícím školním roce 2006/2007 zakončilo maturitou studium 23 absolventů.

Od května 2006 je realizován projekt MSK *TERNE ČHAVE* (bližší charakteristika viz příloha č. 1). V oblasti vzdělávání si tento projekt klade 2 následující cíle: vyškolení 7 realizačních týmů, které budou v konkrétních lokalitách realizovat vzdělávací program rozvíjející funkční gramotnost mladých lidí pocházejících z romské etnické skupiny pomocí speciálně vyškolených realizačních týmů a rozvinout vzdělávací program funkční gramotnosti do lokalit kraje osídlených obyvateli přímo ohrožených sociální exkluzí. Tyto vzdělávací programy probíhají od ledna 2007 ve čtyřech městech (Ostrava, Karviná, Nový Jičín, Bruntál).

Dotační tituly podporující integraci romských žáků:

Program podpory aktivit příslušníků národnostních menšin žijících na území MSK

Dotační program je zaměřen jak na podporu aktivit organizací sdružujících příslušníky národnostních menšin v kraji zejména v oblasti kultury, multikulturních a integračních výchovně vzdělávacích aktivit, tak i na projekty zaměřené na integraci romských komunit. V roce 2006 bylo podpořeno celkem 12 organizací, z toho 2 zabývající se romskou problematikou. Jednalo se o neziskové organizace. Výše finančních prostředků byla 160 tis. Kč. Mezi podpořené instituce nebyla zahrnuta žádná škola.

V kalendářním roce 2007 byly z dotačního programu zaměřeného na podporu aktivit organizací sdružujících příslušníky národnostních menšin v kraji zejména v oblasti kultury, multikulturních a integračních výchovně vzdělávacích aktivit, tak i na projekty zaměřené na integraci romských komunit podpořeny 2 projekty romské komunity, a to Občanské sdružení Romů Severní Moravy ve výši 99 tis. Kč a Společenství Romů na Moravě ve výši 100 tis. Kč, dále pak také v rámci přidělené mimořádné dotace získala podporu Základní škola M. Kudeřkové v Havířově v celkové výši 326 tis. Kč (investiční i neinvestiční dotace).

Podpora integrace romské komunity

Dotační program MŠMT na podporu integrace romské komunity je vyhlášen každoročně. Program se zaměřuje na předškolní přípravu romských dětí a taktéž na vzdělávání žáků z romských komunit na základní škole s konkrétním záměrem podpořit školy s významným zastoupením žáků z romských komunit, které realizují celodenní program. Součástí tohoto programu je i metodická podpora učitelů a realizace volnočasových a zájmových aktivit pro romské děti a mládež v návaznosti na jejich vzdělávací potřeby. V této souvislosti lze zmínit projekt *Bezpečně na silnici* Základní školy Krnov, nám. Míru 13, okres Bruntál, příspěvkové organizace, který spadá do oblasti podpořených projektů škol z MSK.

Podpora romských žáků středních škol

Dotační program MŠMT *Podpora romských žáků středních škol* je vyhlášen vždy na každé pololetí školního roku. Finanční prostředky jsou určeny školám na podporu studia těch romských žáků, jež jsou občany ČR a jejichž rodinám způsobují náklady spojené se středoškolským studiem značné potíže. Prostředky jsou určeny na školné, stravné, ubytování, cestovné, školní potřeby, učebnice, ochranné pomůcky. V roce 2006 byli v MSK podpořeni žáci celkem na 45 školách částkou 1 521,2 tis. Kč.

Podpora aktivity v následujícím období:

- bude pokračovat v rámci nastavených nástrojů, realizovaných především z dotačních programů MŠMT;
- prostřednictvím projektu MSK *TERNE ČHAVE*, doba realizace projektu od 1. 5. 2006 do 30. 4. 2008;
- projekty v rámci globálního grantu OP VpK.

2.5.1.5 Podpora integrace cizinců do škol a třídních kolektivů

Ve smyslu § 20 odst. 6 školského zákona Krajský úřad Moravskoslezského kraje ve spolupráci se zřizovateli škol zajistil výuku pro žáky, kteří jsou dětmi osoby se státní příslušností jiného členského státu a kteří plní povinnou školní docházku podle tohoto zákona v Moravskoslezském kraji.

Školy poskytující vzdělání cizincům:

- Základní škola Bruntál, Cihelní 6
- Základní škola Frýdek-Místek, Československé armády 570
- Základní škola Borovského, Karviná
- Základní škola Nový Jičín, Komenského 68
- Základní škola Opava, Edvarda Beneše 2 – příspěvková organizace
- Základní škola a mateřská škola Ostrava, Ostrčilova 1, příspěvková organizace
- Základní škola Třinec, Slezská 773, příspěvková organizace

Obsah výuky českého jazyka je určen očekávanými výstupy vzdělávacího oboru Cizí jazyk stanoveného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Konkrétní obsah a metody vzdělávání zohledňují potřeby jednotlivých žáků.

Aktivita je realizována také formou akreditovaného kurzu Čeština pro cizince pořádaného Centrem jazykové přípravy cizinců při Ostravské Univerzitě.

Tato aktivita bude nadále realizována :

- školami určenými pro výuku cizinců,
- pomocí akreditovaného kurzu Čeština pro cizince pořádaného Centrem jazykové přípravy cizinců při Ostravské Univerzitě.

2.5.2 Vzdělávání pedagogických pracovníků k problematice dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami

2.5.2.1 Vzdělávání pedagogických pracovníků k problematice specifického přístupu ke vzdělávání nadaných žáků

Problematice nadaných žáků se v MSK věnuje v rámci *Projektu péče o nadané děti a žáky* Pedagogicko-psychologická poradna Karviná a také Pedagogicko-psychologická poradna Nový Jičín. V rámci tohoto projektu spolupracují s vybranými mateřskými, základními a středními školami. Zde zajišťují metodické vedení pedagogických pracovníků, kteří se podílejí na vzdělávání nadaných dětí a žáků. Dále PPP Karviná rovněž pořádá vzdělávací semináře o přístupu k nadaným žákům pro učitele, výchovné poradce a další zájemce.

V MSK zajišťuje toto vzdělávání také Krajské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a informační centrum, Nový Jičín, příspěvková organizace (KVIC) prostřednictvím několika vzdělávacích akcí na dané téma. Vzdělávání pedagogických pracovníků k problematice nadaných žáků zajišťuje v široké míře IPPP ČR, nabízí množství kurzů pro učitele všech stupňů škol.

Aktivita bude i nadále pokračovat, realizátorem *Projektu péče o nadané děti a žáky* je IPPP ČR a jeho prostřednictvím PPP Karviná a PPP Nový Jičín.

KVIC bude i nadále zajišťovat vzdělávací akce na téma vzdělávání pedagogických pracovníků k problematice specifického přístupu ke vzdělávání nadaných žáků.

IPPP ČR soustavně zajišťuje vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti péče o nadané děti a žáky.

2.5.2.2 Zvyšování odborné kvalifikace asistentů pedagoga

Aktivita je realizována ve dvou směrech. První spočívá ve zřízení studijního programu pro asistenty pedagoga. V rámci zvyšování odborné kvalifikace asistenta pedagoga byl v kraji od školního roku 2005/2006 nově zřízen na Střední škole prof. Zdeňka Matějčka, Ostrava-Poruba, 17. listopadu 1123, příspěvková organizace studijní obor Pedagogika pro asistenty ve školství. Statistika absolventů a přijatých ke studiu je již uvedena v aktivitě 2.5.1.4 v sekci střední vzdělávání.

Druhým proudem je směřovaná nabídka KVIC k rozšíření kvalifikace. Jedná se o kvalifikační studium určené pracovníkům, kteří vykonávají nebo mají zájem vykonávat funkci asistenta pedagoga a absolvovali úspěšně ukončené základní vzdělání. Vzdělávací program je zaměřen na získání vědomostí a dovedností, které umožní výkon profese asistenta pedagoga podle § 16, odst. 4, zákona č. 561/2004 Sb. Studium je organizováno ve 4 modulech (tematických okruzích) v rozsahu 82 vyučovacích hodin přímé výuky a 40 vyučovacích hodin pedagogické praxe ve škole, školských zařízeních a spolupracujících institucích.

V roce 2006 proběhlo 5 kurzů s celkovým počtem 129 absolventů, z toho 72 z MSK. V roce 2007 se prozatím počítá s otevřením 4 kurzů s celkovým počtem přihlášených 123 účastníků, z toho 92 z MSK. Je nutno podotknout, že programová náplň kurzů je směřována jak pro asistenty pedagoga pro děti a žáky se sociálním znevýhodněním, tak pro děti a žáky se zdravotním postižením.

V roce 2007 bylo v rámci kurzů pro vykonávání funkce asistenta pedagoga realizováno 7 kurzů, celkový počet účastníků byl 197 v rozsahu celkem 723 hodin proškolení.

Aktivita bude i nadále pokračovat prostřednictvím směřované nabídky KVIC především formou průběžného vzdělávání:

- vzdělávání asistentů pedagoga pro děti a žáky se zdravotním postižením
- vzdělávání asistentů pedagoga pro děti a žáky se sociálním znevýhodněním

2.5.2.3 Podpora rozvoje klíčových kompetencí pedagogických pracovníků dětských domovů směřující k vnitřní proměně zařízení pro ústavní výchovu

Navazuje na aktivitu, která v předchozím DZ MSK figurovala pod částečně odlišným názvem Vzdělávání učitelů se zaměřením na rozvoj jejich klíčových kompetencí směřující k vnitřní proměně zařízení pro ústavní výchovu v rámci cíle 6.

V dalším období se předpokládá zpracování projektu, který by byl nástrojem k realizaci této aktivity.

2.5.2.4 Podpora meziřesortní spolupráce složek podílejících se na péči o ohrožené děti, výměna zkušeností

Kraj bude podporovat meziřesortní spolupráci jednotlivých složek podílejících se na péči o ohrožené děti a mládež organizováním společných setkání a kulatých stolů za účasti např. odboru sociálních věcí KÚ MSK, Poradního sboru pro náhradní rodinnou péči, oddělení sociálně právní ochrany dítěte, nestátních organizací vyvíjejících činnost v oblasti náhradní rodinné péče a sociální intervence v sociálně ohrožených rodinách a dětských domovů.

2.5.3 Podpora národnostního školství

Polské národnostní školství tvoří svěbytnou součást vzdělávání v MSK. Vyplývá to zejména ze skutečnosti, že toto školství má především na území Těšínského Slezska dlouhodobé historické tradice. V současnosti se všechny školy s polským jazykem vyučovacím nacházejí na území okresů Frýdek-Místek a Karviná, kde jsou největší koncentrace obyvatelstva polské národnosti.

Součástí škol a školských zařízení s polským jazykem vyučovacím jsou i školy pro žáky se speciálními potřebami. Všichni žáci se speciálními potřebami mají své individuální vzdělávací plány a pracují s proškolenými učiteli. V některých školách pracuje speciální pedagog, ke kterému žáci podle potřeby docházejí.

2.5.3.1 Podpora prezentace škol s polským jazykem vyučovacím na veřejnosti

K realizaci aktivity dochází průběžně. Na internetových stránkách kraje pro národnostní menšiny je k dispozici seznam škol s polským vyučovacím jazykem. Školy mají možnost zveřejnit na zmíněných stránkách informace o pořádaných akcích.

Školy s polským vyučovacím jazykem se mají možnost zapojit do programů MSK (např. rozvojový program *Kvalita*, *Program podpory aktivit příslušníků národnostních menšin žijících na území MSK*).

Pokračuje pravidelná aktualizace informačního portálu o polském národnostním školství. Rozšiřuje se spektrum vzdělávacích aktivit Pedagogického centra pro polské národnostní školství.

2.5.3.2 Další vzdělávání pedagogických pracovníků v pohraničních oblastech

Aktivita je uskutečňována v programu SOCRATES - Comenius 2.1, v rámci projektu *Život a učení v pohraničních regionech* probíhajícího v letech 2005 – 2008. Jeho cílem je vývoj materiálů pro další vzdělávání učitelů II. stupně ZŠ a víceletých gymnázií v učební oblasti Člověk a společnost. Ve spolupráci s učiteli a pracovníky mimoškolních organizací (muzea, hrady, zámky apod.) vzniknou učební materiály pro aktivní učení žáků v těchto mimoškolních organizacích, bude navázána spolupráce s těmito organizacemi ve vzdělávání učitelů. Rozšíření povědomí učitelů o evropské dimenze celého regionu patří k dalším cílům tohoto projektu. Projekt probíhá ve 3 pohraničních regionech, koordinátorem projektu je VHS – Volkshochschule Aachen – das Weiterbildungszentrum. Mezi 9 partnery jsou zastoupeny školy a muzea z Holandska, Polska, Maďarska, Norska, Rakouska a KVIC z ČR. V rámci projektu se konala 2 mezinárodní setkání, jichž se zúčastnili zástupci KVIC – pobočka Karviná.

Aktivita bude dále realizovaná projekty a dalšími vzdělávacími aktivitami týkajícími se přeshraničního vzdělávání, které bude realizovat mj. i Pedagogické centrum pro polské národnostní školství Český Těšín, např. připravovaný projekt (podprogram Grundtvig) *An Interaktive Triangle Students-Teachers-Parents* (how to learn together) s partnery v Řecku a Turecku se zaměřením na další vzdělávání nejen pedagogických pracovníků, ale také rodičů žáků. Realizátorem projektu, který bude probíhat v období 2008 – 2010, bude Pedagogické centrum pro polské národnostní školství v Českém Těšíně a jeho účastníky budou školy s českým i polským vyučovacím jazykem. Projekt *Život a učení v pohraničních regionech* bude probíhat do září 2008.

2.6 Cíl 6 Vytváření krajského systému poradenství

Stěžejní strategie v oblasti rozvoje systému poradenství v Moravskoslezském kraji se i nadále týká rozšíření a zkvalitnění poradenských služeb ve školství, péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a prevence sociálně patologických jevů. Moravskoslezský kraj je zřizovatelem šesti pedagogicko-psychologických poraden, které poskytují služby pedagogicko-psychologického a speciálně pedagogického poradenství a pedagogicko-psychologickou pomoc při výchově a vzdělávání dětí, žáků a studentů. Dále je zřizovatelem devíti speciálně pedagogických center, která poskytují poradenské služby žákům se zdravotním postižením a žákům se zdravotním znevýhodněním integrovaným ve školách a školských zařízeních, žákům se zdravotním postižením a žákům se zdravotním znevýhodněním ve školách a třídách s upravenými vzdělávacími programy, žákům se zdravotním postižením v základních školách speciálních a dětem s hlubokým mentálním postižením. Poradenství je dynamicky se rozvíjející systém, proto mohou být v závislosti na počtu klientů poradenských zařízení prováděny úpravy sítě nebo nejvyššího povoleného počtu klientů poraden či center. Strategie je naplňována zlepšováním diagnostických služeb školských poradenských zařízení prostřednictvím zkvalitnění materiálně technického vybavení, podporou preventivních aktivit prostřednictvím dotačních programů a rozvoje školních poradenských pracovišť na základních a středních školách v kraji.

Moravskoslezský kraj má rovněž prioritní zájem podporovat informační aktivity v oblasti uplatňování absolventů škol na trhu práce a kariérového poradenství, proto je nucen pružně reagovat na změny v oblasti informačních systémů. Informační problematika absolventů škol na trhu práce je řešena komplexněji, především zapojením více subjektů a partnerů.

Prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže je řízena MŠMT, které vydává strategické dokumenty v oblasti prevence a je v souladu s Národním programem vzdělávání, Akčním plánem EU boje proti drogám, usneseními vlády o Národní strategii protidrogové politiky k Dlouhodobému programu zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR a ke Strategii prevence kriminality. Moravskoslezský kraj rovněž vydává strategické dokumenty. Aktuálně platné, veřejnosti na internetových stránkách přístupné, jsou Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v Moravskoslezském kraji na období 2005 - 2008, včetně akčních plánů realizace Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v Moravskoslezském kraji a Protidrogová strategie Moravskoslezského kraje na období roku 2005 – 2009, včetně akčních plánů.

Na podporu aktivit v oblasti prevence sociálně patologických jevů, zejména na podporu školních preventivních strategií, jsou každoročně MŠMT a MSK vyhlašovány dotační programy. Cílem podpory těchto dotačních programů je věnovat se preventivním aktivitám ve školách a školských zařízeních komplexně, systematicky a dlouhodobě. Kromě dotační podpory preventivních aktivit Moravskoslezský kraj každoročně vyhodnocuje plnění školních preventivních strategií a výskyt rizikového chování ve školách a školských zařízeních. Na základě vyhodnocení pak reaguje na potřeby zejména úpravou priorit v dotačních programech, dále spolupracuje s univerzitami na rozšiřování možností vzdělávání školních metodiků prevence a připravuje aktuální informace pro všechny typy poskytovatelů služeb primární prevence apod.

Podpora krajského systému poradenství bude realizována rovněž prostřednictvím globálního grantu Rovné příležitosti dětí a žáků, včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v Moravskoslezském kraji v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

2.6.1 Rozvoj diagnostických a pedagogicko-psychologických služeb včetně výchovného poradenství ve školách

2.6.1.1 Rozvoj školních poradenských pracovišť

V rámci projektu *VIP Kariéra* pracuje ve školách Moravskoslezského kraje 8 školních poradenských pracovišť (ŠPP). Projekt *VIP Kariéra*, jehož součástí je jejich zřízení, vychází z operačního programu Rozvoj lidských zdrojů, priorita 3.3. Rozvoj celoživotního učení, opatření 3.3.1. Zkvalitňování vzdělávání ve školách a školských zařízeních. Celý název projektu zní *Rozvoj a zdokonalení integrovaného diagnostického, informačního a poradenského systému v oblasti vzdělávání a volby povolání*, zkráceně *VIP Kariéra* (Vzdělávání - Informace – Poradenství).

Cílem projektu je zajistit žákům ZŠ, SŠ včetně škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami poradenskou a informační podporu při volbě či korekci vzdělávací a profesní dráhy, poradenské provázení školní docházkou v souvislosti s řešením problémů osobnostního a sociálního vývoje, pomoc při hledání aktuálních učebních strategií a při řešení neprospěchu, pomoc s adaptací na nové sociální prostředí; žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (včetně žáků jiných národností a žáků sociálně znevýhodněných) patří k nejhoroženějším skupinám z pohledu budoucího profesního začlenění. Podpůrně působící integrace a inkluze vyžaduje speciálně pedagogické a psychologické vedení těchto žáků přímo v prostředí školy, jejich výběr školy nebo profese se neobejde bez poradenské pomoci a spolupráce dalších odborníků.

V průběhu projektu byla ověřena funkčnost jednotlivých modelů ŠPP vytvořených v rámci projektu. Po jeho skončení se předpokládá pokračování služeb v zapojených školách a zavedení efektivních modelů ŠPP zahrnujících školní psychology/školní speciální pedagogy i v dalších ZŠ, SŠ včetně škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

V návaznosti na tento projekt začal MSK zřizovat funkce školních psychologů a školních speciálních pedagogů na dalších základních a středních školách v kraji. Ve školním roce 2007/08 je ŠPP zřízeno na 65 školách.

Na podporu ŠPP v kraji vznikla koordináční skupina, která zajišťuje metodickou, informační a odbornou pomoc formou konzultací i pracovních setkání s řediteli škol a dotčenými pracovníky.

Aktivita zřizování funkcí školního psychologa nebo speciálního pedagoga na základních a středních školách MSK bude i nadále pokračovat. Vzdělávání školních psychologů a speciálních pedagogů zajistí KVIC - příprava projektu zaměřeného na vzdělávání týmů ŠPP. Projekt *VIP Kariéra* realizovaný IPPP ČR bude ukončen v červenci 2008 (v současnosti je do něj zapojeno 8 škol v MSK), předpokládá se příprava a realizace navazujícího projektu.

2.6.1.2 Zajištění materiálně technických podmínek za účelem zkvalitnění diagnostických služeb školských poradenských zařízení

V roce 2006 proběhlo dovybavení pedagogicko-psychologických poraden v MSK výpočetní technikou, na niž byla vyhrazena částka 1 mil. Kč z prostředků MSK.

Téhož roku došlo k zakoupení diagnostických nástrojů a pomůcek, na které bylo z rozpočtu kraje vyhrazeno 1,5 mil. Kč. Každá z poraden zaslala soupis požadavků v hodnotě cca 250 tis. Kč. V příštím období dojde k postupnému dovybavení výpočetní technikou a diagnostickými nástroji u všech školských poradenských zařízení (PPP a SPC).

Díky zkvalitnění vybavení školských poradenských zařízení předpokládáme zkrácení čekacích lhůt i rozšíření nabídky poskytovaných služeb. Klientům se speciálními vzdělávacími potřebami zajistí spolupráce s PPP či SPC lepší podmínky pro další studium a následně uplatnění na trhu práce.

Aktivita bude realizována prostřednictvím projektu, jehož cílem je zajištění lepších podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, trvalé zkvalitnění a rozšíření poradenských služeb pro děti, žáky, studenty, jejich rodiče a školy. Čekací lhůty na vyšetření budou zkráceny, školská poradenská zařízení budou poskytovat kvalitní služby v daleko větším rozsahu. Klientům se speciálními vzdělávacími potřebami zajistí spolupráce s PPP či SPC lepší podmínky pro další studium a následně uplatnění na trhu práce.

2.6.2 Systematická podpora kariérového poradenství

V předcházejícím dlouhodobém záměru byla oblast kariérového poradenství a uplatnění absolventů škol řešena v rámci integrovaného systému RISA, jehož činnost z důvodu překonání jinými systémy byla ukončena. Proto byl název opatření transformován na název „Systematická podpora kariérového poradenství“.

RISA – Regionální informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce byl rozvojovým programem Moravskoslezského kraje. Tento systém byl efektivním podpůrným nástrojem pro kariérové poradenství. Integrovaný informační systém fungoval v podobě webových stránek, zabezpečoval inovace, aktualizaci a rozvoj dat o uplatnění absolventů škol. Systém zajišťoval informační, diagnostickou, poradenskou a metodickou podporu napomáhající při volbě vhodné vzdělávací instituce, vhodné profese a byl orientován a tematicky zasazen do kontextu Moravskoslezského kraje. Data a informace na stránkách postupně ztrácely kvantitativní a kvalitativní informační hodnotu a význam pro uplatnění absolventů škol na trhu práce a volbu povolání.

Cílem Moravskoslezského kraje je vybudovat integrovaný informační systém, podporující internetový informační portál, který bude komplexně aktualizovat vzdělávací nabídku a podporovat kariérové poradenství v návaznosti na trh práce v regionu. Moravskoslezský kraj bude participovat se svými strategickými partnery na řešení systému kariérového poradenství a formou projektové spolupráce vytvářet a inovovat podpůrné a alternativní systémy pro zvýšení informační podpory kariérového poradenství.

2.6.2.1 Průběžná aktualizace údajů o nabídce počátečního a dalšího profesního vzdělávání škol a dalších vzdělávacích institucí na regionální úrovni

Průběžná aktualizace údajů o nabídce počátečního a dalšího profesního vzdělávání škol a dalších vzdělávacích institucí na regionální úrovni spadá do systému kariérového poradenství. Je zabezpečována průběžná aktualizace systému. I nadále jsou vyvíjeny iniciativy v podobě dalšího rozšiřování nabídky a kvalitativního opatření pro zabezpečení dokonalejšího systému.

Mezi relevantní odkazy, které monitorují a poskytují adekvátní informační základnu k problematice trhu práce v Moravskoslezském kraji patří:

- http://portal.mpsv.cz/sz/local/ot_info/ips (Informační a poradenské středisko pro volbu a změnu povolání)
- http://portal.mpsv.cz/sz/local/ot_info/trh_prace (Trh práce v Moravskoslezském kraji)
- <http://www.rpic-vip.cz/> (Regionální systém analýz)
- <http://www.infoabsolvent.cz/> (Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce – ISA), řešitel NÚOV, MŠMT – VIP Kariéra
- <http://www.kr-moravskoslezsky.cz/> (Oficiální internetové stránky Moravskoslezského kraje)

Aktualizace údajů o nabídce vzdělávání bude zajišťována Informačními a poradenskými středisky pro volbu a změnu povolání (IPS). Prostřednictvím IPS, které jsou zřízeny při úřadech práce, budou poskytovány poradenské služby všem občanům, kteří chtějí získat kvalifikaci, zvýšit si ji nebo potřebují využít poradenské služby při změně povolání. IPS při poskytování svých služeb úzce spolupracuje se základními a středními školami a s ostatními sociálními partnery. Hlavním partnerem této aktivity je projekt *Institut trhu práce* (ITP), jenž je realizovaný Ministerstvem práce a sociálních věcí (Hospodářská komora ČR je jedním z partnerů tohoto projektu). Tento projekt má omezené časové trvání do srpna 2008, poté budou jeho aktivity řešeny v jiném rámci. Institut trhu práce se bude rovněž podílet na těchto poradenských službách a současně rozšiřuje, z kvalitňuje a prohlubuje služby zaměstnanosti. V dalším období poskytne ITP ucelený informační systém a metodické postupy, které jsou nezbytné pro poskytování služeb zaměstnanosti. Potřebné údaje, které budou sloužit jako informační základna pro cílové skupiny, budou řešeny webovým způsobem na internetových stránkách Moravskoslezského kraje.

2.6.2.2 Sběr informací a interpretace dat o potřebách aktérů trhu práce a vzdělavatelů, analýzy o vývoji a výhledu potřeb profesní struktury v kraji

Tato aktivita zahrnuje původní aktivity:

- šetření u vzdělavatelů a zaměstnavatelů
- analýzy nabídky dalšího profesního vzdělávání a počátečního vzdělávání
- analýza trhu práce a interpretace regionálních dat v oblasti zaměstnanosti
- analýzy o vývoji a výhledu potřeb profesní struktury v kraji

Monitorováním a poskytováním adekvátní informační základny k problematice trhu práce v Moravskoslezském kraji se zabývají především tyto informační portály:

- <http://www.rpic-vip.cz/> (Regionální systém analýz)
- http://portal.mpsv.cz/sz/local/ot_info/ips (Informační a poradenské středisko pro volbu a změnu povolání)
- http://portal.mpsv.cz/sz/local/ot_info/trh_prace (Trh práce v Moravskoslezském kraji)

Tato aktivita je řešena úřady práce, Hospodářskou komorou a systémovým projektem *Institut trhu práce*.

Komerční internetový portál www.volbapovolani.cz, je významný komplexní projekt, jehož hlavním cílem je řešení problematiky volby povolání a kvality povolání již vykonávaného. Bude zajištěn sběr a distribuce potřebných informací. Portál je určen pro žáky a studenty, jejich rodiče, školy, učitele a výchovné poradce a firmy. Tyto cílové skupiny mezi sebou informačně a komunikačně propojuje. Projekt je navržen uznávanými odborníky na problematiku trhu práce, personálního managementu a vzdělávání. Využívá nejmodernějších technologií současné informatiky – multimédií, e-learningu, zpětné vazby.

Sběr a zajištění adekvátních informačních zdrojů jsou nezbytným předpokladem a podmínkou pro fungování systému kariérového poradenství, v němž budou využívány nové a inovativní metody, které budou alternativním a podpůrným nástrojem pro interpretaci dat o potřebách aktérů trhu práce. Veřejnosti bude i nadále přístupný komerční internetový portál www.volbapovolani.cz, ve kterém budou generována data z šetření. Moravskoslezský kraj se stane strategickým partnerem pro vytvoření kooperujícího řetězce a udržování komunikačního kanálu mezi všemi zúčastněnými partnery.

2.6.2.3 Podpora kariérového poradenství na školách

Je zajišťována zejména projektem *Institut trhu práce* a iniciativou ForTech.

Oblast kariérového poradenství bude řešena výstupy projektů realizovaných z OP VpK. V této oblasti budou participovat partneři z oblasti rozvoje lidských zdrojů, kteří řeší problematiku kariérového poradenství. Prioritními oblastmi projektového řešení, ve kterých bude participovat Moravskoslezský kraj jako strategický partner, jsou:

- Systémový rozvoj kariérového poradenství ve školách
- Spolupráce základních škol s aktéry na trhu práce
- Poradenství k získání způsobilosti k vykonávání činnosti potřebné na trhu práce
- Inovační systém kariérového poradenství na středních školách
- Odborná příprava učitelů – výchovných poradců
 - cílové skupiny představují výchovní poradci, žáci, rodiče a široká veřejnost. Cílem těchto aktivit bude systematická podpora kariérového poradenství na školách v návaznosti na trh práce, další vzdělávání výchovných poradců, podpora technických profesí;
 - financování bude zajištěno z Priority 1 a 3, Oblast podpory 1.1 a 3.1 OP VpK;
 - do aktivní spolupráce při řešení projektů se zapojují KVIC, ITP i další partneři ze soukromého sektoru;
 - výstupy projektů umožní vytvoření center a středisek kariérového poradenství na školách, učebních a výukových materiálů pro přípravu učitelů – výchovných poradců, kurzy pro školy, pro poradce a pro DVPP;
 - předpokládá se vytvoření integrovaného informačního portálu;
 - finálním produktem má být motivovaný student se schopností orientace na trhu práce a pedagog – výchovný poradce, který bude mít kvalitní informace.

Budou pořádány burzy práce a olympiády profesí, představující aktivní podpůrnou složku kariérového poradenství. Zavedení inovativních prvků v kariérovém poradenství umožní kvalitní profesní přípravu kariérových poradců, zvýšení poradenských aktivit a efektivní distribuci informací pro potřeby kariérového poradenství.

2.6.3 Systematická podpora prevence sociálně patologických jevů dětí a mládeže

Na podporu aktivit v oblasti prevence sociálně patologických jevů, zejména na podporu školních preventivních strategií, jsou každoročně MŠMT a MSK vyhlašovány dotační programy.

Tab. č. 3 Přehled o dotacích v letech 2006 a 2007 (zdroj OŠMS)

Rok	Z prostředků MŠMT v Kč	Z prostředků MSK v Kč	
		prevence sociálně patologických jevů	volný čas, sport a celoživotní učení (mimoškolní aktivity)
2006	1 723 000	1 300 000	4 000 000
2007	1 773 000	1 300 000	4 000 000

Cílem těchto dotačních programů je věnovat se preventivním aktivitám ve školách a školských zařízeních komplexně, systematicky a dlouhodobě. Mezi aktivity v oblasti prevence sociálně patologických jevů v obecné rovině jsou zařazeny také programy aktivního využívání volného času dětí a mládeže. DZ MSK vytýčil v oblasti sociálně patologických jevů jako prioritní níže uvedené aktivity.

V těchto aktivitách hodlá kraj nadále pokračovat. Mimo to bude aktivně využívat možnosti získání finančních prostředků z fondů EU. V oblasti prevence sociálně patologických jevů bude v roce 2008 do rozpočtu nově zařazena krajská konference prevence patologických jevů. Ve střednědobém záměru je navýšit finanční prostředky na podporu prevence sociálně patologických jevů z rozpočtu MSK.

2.6.3.1 Podpora Školních preventivních strategií

Školní preventivní strategie jsou finančně podporovány prostřednictvím vyhlašovaných dotačních titulů. V roce 2007 bylo finančně podpořeno z prostředků dotačního programu MŠMT 41 žádostí ze 108 podaných. V tomto dotačním titulu šlo především o podporu škol a školských zařízení, které nabízejí služby v oblasti specifické primární prevence.

Metodická podpora je realizována prostřednictvím preventivního týmu Moravskoslezského kraje, který tvoří oblastní metodici preventivních aktivit a krajský koordinátor prevence, působící na odboru školství, oddělení mládeže a sportu.

Veškeré konkrétní informace k problematice sociálně patologických jevů jsou zpracovány v samostatných dokumentech, které jsou přístupné veřejnosti na webových stránkách kraje.

Kraj podpoří preventivní tým MSK v dalším vzdělávání a profesionalizaci v problematice prevence sociálně patologických jevů.

2.6.3.2 Podpora programů aktivního využívání volného času dětí a mládeže (včetně sportovních aktivit)

Nástroje k realizaci uvedené aktivity představují především mimoškolní programy aktivního využívání volného času dětí a mládeže. Do dotačního titulu na podporu aktivního využívání sportu, volného času dětí a mládeže a prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže se v roce 2007 přihlásilo 287 subjektů a 38 z nich bylo podpořeno.

V této aktivitě bude kraj nadále pokračovat. Mimo to bude aktivně využívat možnosti získání finančních prostředků z fondů EU. Střednědobý záměr přepokládá navýšit finanční prostředky na podporu aktivního využívání volného času dětí a mládeže včetně sportovních aktivit MSK.

2.6.3.3 Poskytování informací a poradenství, metodická podpora v oblasti prevence sociálně patologických jevů

Aktivita probíhá prostřednictvím činnosti preventivního týmu MSK. Za sledované období proběhly 4 metodické schůzky v oblasti sociálně patologických jevů. Činnost preventivního týmu se uskutečňuje ve formě pracovního metodického jednání.

Na základě metodického pokynu MŠMT 14514/2000 jsou preventivní činnosti systémově realizovány v linii školství od MŠMT, prostřednictvím krajských koordinátorů prevence sociálně patologických jevů – pracovníky krajských úřadů, přes okresní (oblastní) metodiky preventivních aktivit až ke školním metodikům prevence. V Moravskoslezském kraji působí 6 oblastních metodiků prevence, kteří jsou zároveň garanti jednotlivým školním programům. Metodici preventivních aktivit, kteří jsou zaměstnanci pedagogicko-psychologických poraden, tvoří včetně krajských koordinátorů prevence preventivní tým. Záměrem činnosti tohoto preventivního týmu je předávat kvalitní odborné informace přímo školám, zejména těm, kde nejsou vytvořena školní poradenská pracoviště a tam, kde je po těchto informacích poptávka. Preventivní tým poskytuje jednotné informace z oblasti legislativní, metodiky postupu řešení výskytu rizikového chování u dětí, dotační apod. Preventivní tým vyhodnocuje situaci v jednotlivých okresech z hlediska výskytu sociálně patologických jevů a podílí se na tvorbě strategických dokumentů kraje.

V dalších letech se bude v těchto aktivitách nadále pokračovat vzhledem k potřebám nejen škol a školských zařízení, ale i rodičů či zákonných zástupců. Tato aktivita Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje učitelů soustavy MSK vychází ze Strategie prevence sociálně patologických jevů na období 2005 - 2008.

2.6.3.4 Podpora rozvoje školských zařízení pro zájmové vzdělávání, zejména středisek volného času

Výsledkem této nově zařazené aktivity by mělo být zlepšení podmínek pro rozvoj školských zařízení pro zájmové vzdělávání, rozšiřování nabídky volnočasových aktivit vedoucích ke zdravému životnímu stylu a zvýšení počtu účastníků zájmového vzdělávání. Nově zařazená aktivita má přispět k rozvoji školských zařízení pro zájmové vzdělávání v souladu s Konceptí státní politiky pro oblast dětí a mládeže na období 2007 – 2013.

Na základě poznatků získaných pravidelným monitoringem aktivit v oblasti zájmového vzdělávání (např. návštěvy různých druhů volnočasových aktivit, jednání koordináční rady) bude snahou MSK pomáhat řešit problémy a vytvářet stejné podmínky pro rozvoj školských zařízení pro zájmové vzdělávání všech zřizovatelů. MSK bude podporovat zapojování SVČ do programů a projektů za účelem zlepšení financování oblasti zájmového vzdělávání.

2.6.3.5 Zvyšování kompetencí učitelů v pedagogicko-psychologické a sociální práci

Danou problematikou se zabývá projekt *Komplexní výcvik preventistů*, který probíhal jako jediný dlouhodobý a sebezkušenostní. Projekt byl ukončen 31. 12. 2007. Bylo proškoleny 35 pedagogických pracovníků, kteří získali osvědčení o absolvování kurzu dle vyhlášky č. 317/2005 Sb. Projekt realizovalo občanské sdružení Citadela (Bruntál). Poskytovatelem vzdělávacích služeb bylo občanské sdružení Život bez závislosti (Praha).

Výcvik byl financován z dotačního titulu *Program na podporu aktivit v oblastech sportu, využití volného času dětí a mládeže, prevence sociálně patologických jevů a celoživotního učení osob se zdravotním postižením*.

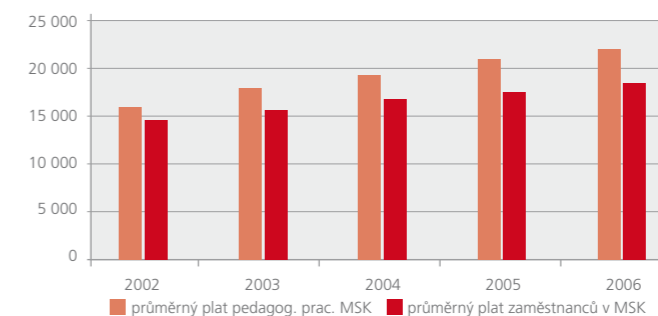
V dalších letech bude tato priorita opět vyhlášena a bude zaměřena na vzdělávání pedagogických a jiných pracovníků v této oblasti.

2.7 Cíl 7 Zvyšování profesionality pedagogických pracovníků

Vysoce kvalitní výuka je nezbytným předpokladem kvalitního vzdělávání a odborné přípravy, které jsou rozhodující pro dlouhodobou konkurenceschopnost Evropy, její schopnost vytvářet více pracovních míst i pro její další růst. Mají-li být reformy v oblasti vzdělávání úspěšné, musí být především zajiš-

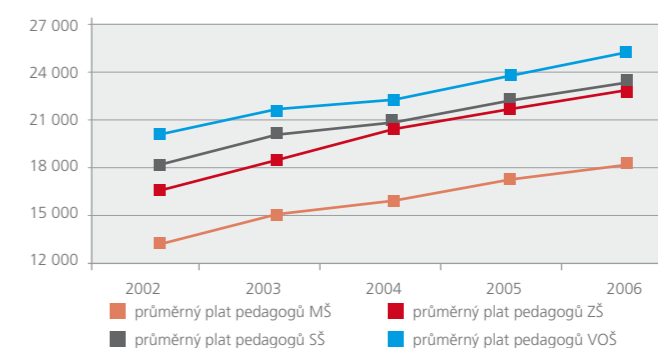
těna vysoká kvalita pedagogických pracovníků, což se neobejde bez jejich náležitě oceňování. Přes skutečnost, že počet pedagogických pracovníků v Moravskoslezském kraji v důsledku snižujícího se počtu dětí, žáků a studentů od r. 2002 poklesl o 3,4 % (to činí v absolutním vyjádření úbytek 648 pedagogů), představuje jejich současný počet 18 507 významnou sociální skupinu kraje. Jejich průměrný plat však dosáhl v r. 2006 jen 118 % průměrného platu dosahovaného zaměstnanci v celém Moravskoslezském kraji, což je vzhledem k převládajícímu vysokoškolskému vzdělání této skupiny zaměstnanců neadekvátní.

Graf č. 2 Srovnání vývoje průměrných platů v Kč v letech 2002 - 2006 u pedagogů MSK a všech zaměstnanců v MSK

Průměrné platy pedagogických pracovníků v MSK v uplynulém období však meziročně vždy rostly, a to i při žádoucím postupném vyrovnávání průměrných platů pedagogických pracovníků základních a středních škol. Nejdynamičtější růst byl zaznamenán v roce 2003 a u pedagogických pracovníků základních škol, pak v roce 2004, kdy došlo ke sjednocení platových tříd pedagogů základních a středních škol. Další vývoj průměrných platů bude záležet jak na výši přidělovaných finančních prostředků na školství ze státního rozpočtu, tak na efektivitě sítě škol v Moravskoslezském kraji a jejím přizpůsobení se snižujícímu se počtu žáků a studentů, a tudíž vývoji ukazatele počtu žáků na 1 pedagoga v kraji.

Graf č. 3 Vývoj průměrných platů v letech 2002 - 2006 v MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ MSK v Kč

Předpokladem vyšší kvality vzdělávání a profesního výkonu pedagogických pracovníků je docílení vyšší úrovně jejich počátečního a dalšího vzdělávání zaměřeného na posílení klíčových kompetencí, které jsou nezbytné k realizaci nových cílů ve vzdělávání.

Při přípravě projektů ze strukturálních fondů EU pro další programovací období je potřeba zaměřit se v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků na:

- rozvoj kompetencí pedagogických pracovníků s vazbou na školní vzdělávací programy a kurikulární reformu;
- aktivní spolupráci se zaměstnavateli v klíčových průmyslových sektorech včetně zabezpečení stáží učitelů odborného výcviku, odborných předmětů a praktického vyučování v podnicích;
- podporu činnosti a rozvoj odbornosti pedagogických pracovníků školních poradenských pracovišť;
- podporu osvojení si moderních pedagogických metod souvisejících se systematickým zvyšováním kvality a efektivity jazykového vzdělávání na školách;
- rozvoj dovedností všech pedagogických pracovníků komunikovat v cizím jazyce a odstranění bariér při navazování mezinárodní spolupráce škol;
- zvýšení a prohloubení odborné a pedagogické způsobilosti vedoucích pedagogických pracovníků v oblasti řízení a managementu;
- rozvoj klíčových kompetencí pracovníků ve školství v oblasti ICT včetně e-learningových metod výuky i sebevzdělávání.

Všechny tyto aktivity umožní realizovat v letech 2008 – 2013 globální grant MSK v rámci OP VpK. Cílem globálního grantu bude podpořit tvorbu, rozvoj a realizaci vzdělávacích programů pro pracovníky škol a školských zařízení tak, aby mohla být zvyšována profesionalita ve vzdělávacím systému projevující se rozvojem lidských zdrojů ve školství.

2.7.1 Podpora vytváření nabídky vzdělávání pedagogických pracovníků základních škol

2.7.1.1 Rozvoj informačního portálu a koordinace nabídky KVIC k DVPP v MSK

Aktivita je postupně uskutečňována již od roku 2005, portál je funkční a poskytuje pedagogickým pracovníkům MSK přehlednou nabídku dalšího vzdělávání. Kromě cílené nabídky na potřebné kompetence pedagogických pracovníků pro implementaci kurikulární reformy je při sestavování katalogu akcí brán zřetel také na dopravní dostupnost (školicí místnosti jsou ve všech větších městech MSK) a na krajské priority definované DZ MSK. Na portálu jsou zveřejňovány i nabídky a informace jiných partnerů.

Aktivita probíhá prostřednictvím:

- směrované vzdělávací nabídky příspěvkové organizace kraje, Krajského zařízení pro dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a informačního centra, Nový Jičín, příspěvková organizace (KVIC) dle vytyčených obsahových priorit;
- zprostředkování informací o nabídce dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků jiných subjektů na informačním portálu KVIC.

Aktivita bude i nadále pokračovat následujícími formami:

- průběžná aktualizace a rozšiřování informačního portálu na internetových stránkách KVIC na základě aktuálních potřeb škol;
- rozšíření informačního portálu o osobní karty absolventů a škol MSK umožňující přehled o absolvovaných vzdělávacích programech.

2.7.1.2 Podpora spolupráce s vysokými školami v oblasti počátečního vzdělávání pedagogických pracovníků základních škol

Tato aktivita je řešena projekty:

Zkvalitnění a realizace studijních programů učitelů počátečního a dalšího vzdělávání zavádějících a podporujících procesy autoevaluace na školách

V rámci tohoto projektu, jehož řešitelem je Ostravská univerzita a realizátorem vzdělávacích kurzů KVIC, je pedagogickým pracovníkům nabízeno osvojení si základních pojmů a principů školní autoevaluace, hodnocení školy, vymezení indikátorů kvality pro vybrané oblasti, posouzení kvality dosažené v jednotlivých oblastech (kurikulum, vzdělávací výsledky, klima školy, materiální a lidské zdroje, management). Projekt bude ukončen v červnu 2008.

Efektivita vzdělávání v MSK

Projekt, jehož řešitelem byla Ostravská univerzita a realizátorem KVIC, byl realizací dvou strategických směrů krajského záměru z roku 2003, a to „Podpora strategického řízení škol“ a „Podpora mechanismů řízení škol“. V rámci projektu byly rovněž nabízeny účastníkům semináře, které byly určeny řídícím a pedagogickým pracovníkům Moravskoslezského kraje. Projekt byl ukončen v prosinci 2007.

Aktivita bude i nadále pokračovat následujícími způsoby:

- iniciací jednání kraje s představiteli vysokých škol za účelem inovace studijních programů učitelských oborů, které budou vycházet z aktuálních potřeb základních škol;
- podporou spolupráce základních škol s vysokými školami v rámci individuálních projektů.

2.7.1.3 Koordinace a zajišťování nabídky akcí pro naplnění krajských priorit v oblasti DVPP

Aktivita probíhala prostřednictvím projektů:

Úspěšný ředitel

Národní projekt, který vytvořil celonárodní tříúrovňový systém funkčního vzdělávání pedagogických pracovníků, ukončil svou první etapu, kterou absolvovalo 497 účastníků pod vedením 88 lektorů. Projekt *Úspěšný ředitel* pokračuje ve všech částech plánovanými aktivitami a bude ukončen v červnu roku 2008.

Asistent pedagoga

Krajský projekt, jehož realizátorem je KVIC, rozšiřuje znalosti a dovednosti pedagogů v oblasti pedagogických věd. V rámci projektu proběhlo 9 kurzů s celkovým počtem 274 absolventů. Projekt pokračuje druhou etapou zahájenou v červnu 2007.

Euromanažer

Jeden z hlavních cílů projektu, jehož realizátorem byl KVIC, spočíval ve vytvoření konzultačního týmu, který bude poskytovat metodickou pomoc školám v Moravskoslezském kraji při přípravě a realizaci projektů. Dalším cílem bylo vytvoření databáze dobrých příkladů a sborníku přednášek (www.euromanazer.cz). Projekt byl ukončen v únoru 2007.

EDUNET

Obsahem projektu, do kterého bylo zapojeno 16 úplných základních škol a proškoleno 600 pedagogických pracovníků, byla realizace vzdělávacích modulů pro ředitele a učitele 2. stupně ZŠ. Jeho hlavním cílem byla podpora vnitřní proměny školy se zaměřením na rozvoj klíčových kompetencí učitele a jedním z hlavních výstupů bylo vytvoření týmu inovativních učitelů. Projekt byl ukončen v prosinci 2007.

Realizace práv dítěte v multikulturní společnosti

Hlavním cílem projektu, který na území MSK zajišťoval KVIC dodavately pro cca 110 pedagogických pracovníků, bylo prohloubení znalostí, rozšíření praktických dovedností a předávání aktuálních informací v oblasti realizace lidských práv, práv dítěte a multikulturní tolerance. Projekt byl ukončen v prosinci 2007.

Partnerství k prosperitě

Hlavním cílem krajského projektu byla příprava kraje na příští programovací období let 2007 - 2013 a využití možností čerpat finanční prostředky z EU. Pedagogičtí pracovníci měli možnost se bezplatně vzdělávat v programech *Předkladatel projektů* a *Projektový manažer* - s cílem zvládnout orientaci v různých skupinách výzev k předkládání žádostí o projekty. Projekt byl ukončen v prosinci 2007.

Šance - Školní Aktivity Nových Cílevědomých Expertů

Hlavními cíli projektu, jehož řešitelem a realizátorem je KVIC, je ovlivnit a podpořit proces realizace školních vzdělávacích programů, zaměřit další vzdělávání učitelů na odborné i obecné kompetence a zkvalitnit výuku žáků škol se zřetelem na rozvoj jejich životních kompetencí. Projekt bude ukončen v červnu 2008.

Aktivita bude probíhat prostřednictvím projektů financovaných z prostředků Evropské unie a bude zaměřena na:

- zvýšení odbornosti školních psychologů, školních speciálních pedagogů a výchovných poradců;
- podporu implementace ŠVP ve školách;
- zvýšení a prohloubení odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků.

2.7.2 Podpora vytváření nabídky vzdělávání pedagogických pracovníků středních a vyšších odborných škol

2.7.2.1 Pokračování spolupráce kraje s vysokými školami v oblasti počátečního vzdělávání pedagogických pracovníků

Aktivita bude i nadále pokračovat následujícími způsoby:

- iniciací jednání kraje s představiteli vysokých škol za účelem inovace studijních programů učitelských oborů, které budou lépe reflektovat potřeby školní praxe;
- podporou spolupráce středních a vyšších odborných škol s vysokými školami v rámci individuálních projektů.

2.7.2.2 Zajišťování nabídky DVPP v souladu s prioritami kraje

Nově navržená aktivita.

Realizace aktivity bude probíhat prostřednictvím:

- krajských projektů (např. připravovaný projekt pro střední školy ve spolupráci s KVIC, který se bude týkat vzdělávání pedagogických pracovníků středních škol v souvislosti se školními vzdělávacími programy);
- projektů předkládaných KVIC a dalšími vzdělávacími institucemi;
- rozvojovými programy MŠMT (např. *Další vzdělávání pedagogických pracovníků v souvislosti se zavedením nové maturitní zkoušky*).

2.7.2.3 Podpora získávání kompetencí pedagogických pracovníků pro potřeby trhu práce

Nově navržená aktivita.

Aktivita se bude uskutečňovat následujícími způsoby:

- krajské projekty zaměřené na organizaci odborných stáží učitelů odborných předmětů, odborného výcviku a praktického vyučování ve spolupráci s výrobními podniky a podniky služeb (např. připravovaný projekt *Kompetence do škol a podnikové stáže učitelů*, zaměřený na rozvoj kompetencí pedagogů především na středních školách - realizátor KVIC);
- individuální projekty škol a dalších subjektů (např. projekt *IQ Auto, Evropský projekt koordinovaného vzdělávání odborných učitelů* – obchodní společnost ŠKODA AUTO a.s. a obchodní společnost Robert Bosch odbytová, s.r.o.);
- podpora získávání zahraničních zkušeností u pedagogických pracovníků (např. výměnné pobyty, zahraniční stáže, mezinárodní konference).

2.8 Cíl 8 Rozvoj dalšího vzdělávání ve školách

Problematika dalšího vzdělávání spadá do oblasti celoživotního učení, jež zahrnuje všechny možnosti učení (ať už v tradičních vzdělávacích institucích v rámci vzdělávacího systému či mimo něj), které jsou chápány jako jediný propojený celek, jenž dovoluje rozmanité a četné přechody mezi vzdělávacím a zaměstnáním a umožňuje získávat stejné kvalifikace a kompetence různými cestami a kdykoli během života. Celoživotní učení lze členit do dvou základních etap, které označujeme jako počáteční a další vzdělávání. Počáteční vzdělávání zahrnuje základní vzdělávání, střední vzdělávání a terciární vzdělávání. Další vzdělávání pak představuje vzdělávání či učení, které probíhá po dosažení určitého stupně vzdělání, resp. po prvním vstupu vzdělávajícího se na trh práce, a může být zaměřeno na různorodé spektrum vědomostí, dovedností a kompetencí důležitých pro uplatnění v pracovním, občanském i osobním životě.

Moravskoslezský kraj akceptuje komplexní pojetí celoživotního učení, které zahrnuje jak ekonomický, tak environmentální a sociální aspekt a respektuje rostoucí význam celoživotního učení vycházející ze skutečnosti, že pro dosažení úspěchu v dynamicky rozvíjejícím se ekonomickém prostředí je nutná po všech stránkách kvalifikovaná pracovní síla a že podpora celoživotního učení je jedním z rozhodujících faktorů konkurenceschopnosti regionu.

Dle statistik podílů na celoživotním učení je oblast dalšího vzdělávání ve středních školách hluboko pod celoevropským průměrem. Je žádoucí, aby zejména střední školy propojily počáteční a další vzdělávání a aby školy byly co nejvíce využívány pro další vzdělávání. Důvodem jsou uvolňující se kapacity škol v důsledku demografického vývoje, přičemž tento prostorový, materiální a personální potenciál škol lze velmi dobře a smysluplně využít k realizaci dalšího vzdělávání a rozvoji aktivit škol v této oblasti.

Pro úspěšnou realizaci dalšího vzdělávání ve školách je nezbytné vytvořit odpovídající podmínky; ty se týkají především rozšíření vzdělávací nabídky dalšího vzdělávání ve školách, zvýšení účasti v DV a podpory kvality a efektivity DV.

2.8.1 Rozšíření vzdělávací nabídky dalšího vzdělávání ve školách

2.8.1.1 Vytváření modulárně uspořádaných vzdělávacích programů škol s cílem získávání dílčích kvalifikací

Původní název aktivity Vytváření modulárně uspořádaných vzdělávacích programů škol s cílem získávání dílčích kvalifikací programů středních a vyšších odborných škol byl vzhledem k tomu, že tvorbu vzdělávacích programů může realizovat i jiný druh školy, zobecněn.

Školy v MSK jsou zapojeny do systémového projektu *Uznávání výsledků neformálního a informálního vzdělávání (UNIV)*, jehož hlavní cíl spočívá v rozvoji dalšího vzdělávání v České republice. K dílčím cílům projektu náleží podpora poskytování dalšího vzdělávání ve středních školách a vyšších odborných školách a rozšíření nabídky dalšího vzdělávání o mechanismy, které umožňují uznávání výsledků neformálního vzdělávání a informálního učení. Do projektu je v MSK zapojeno pět krajských škol, jedna soukromá škola a sdružení Svět vzdělávání - síť místních center celoživotního vzdělávání. Při realizaci projektu střední školy mimo jiné připravují modulové koncipované vzdělávací programy s cílem umožnit získávání dílčích kvalifikací.

V září 2006 byl ukončen projekt Leonardo da Vinci *EPANIL (Společné evropské principy pro identifikaci, hodnocení a uznávání výsledků neformálního vzdělávání a informálního učení v rámci celoživotního uče-*

ni). Cílem projektu bylo vyvinout metody a nástroje identifikace, hodnocení a uznávání výsledků neformálního vzdělávání a informálního učení ve vybraném oboru Kuchař se záměrem zvýšit přístup dospělých do dalšího vzdělávání. Cílovou skupinu projektu tvořili dospělí bez kvalifikace nebo s nízkou úrovní kvalifikace, ale s pracovní zkušeností získanou buď v zaměstnání, nebo v dobrovolnické práci. Tato cílová skupina měla v rámci projektu příležitost vstoupit do dalšího vzdělávání a odborné přípravy prostřednictvím uznání jejich životních zkušeností a získat certifikát pro obor Kuchař - pilotní ověření výstupů projektu proběhlo v MSK. Produkty projektu jsou: Obecná koncepce identifikace a uznávání předchozího učení, Vzdělávací program pro hodnotitele a poradce (metodický materiál a realizovaný kurz), Příklady dobré praxe, Metodický materiál pro proces identifikace a uznávání neformálního vzdělávání a informálního učení.

Školy v Moravskoslezském kraji se zapojí i do navazujícího projektu *UNIV 2* připravovaného pro programové období 2007 – 2013, což jim umožní reagovat na situaci, kterou do českého systému dalšího vzdělávání dospělých vnesl zákon č. 179/2006 Sb. o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání. Zákon školám otevřel příležitost nabízet vzdělávací kurzy pro dílčí kvalifikace, s čímž souvisí i příprava příslušných vzdělávacích programů.

2.8.1.2 Tvorba vzdělávacích programů dalšího profesního vzdělávání na základě analýz potřeb trhu práce

K zajištění dalšího vzdělávání ve školách jsou vytvářeny nebo aktualizovány vzdělávací programy jednotlivých škol. Školy při jejich tvorbě vycházejí zejména ze spolupráce se zaměstnavateli, ÚP, cechy a asociacemi a dalšími sociálními partnery s cílem zajistit provázanost vzdělávacích programů s potřebami trhu práce. Vzdělávací programy jsou často zpracovávány prostřednictvím projektových aktivit škol - realizací projektů zaměřených na další vzdělávání, prostřednictvím kterých jsou tvořeny vzdělávací programy dle požadavků trhu práce.

V rámci grantového schématu vyhlášeného MSK Rozvoj kapacit dalšího profesního vzdělávání (OP RLZ 3.3) bylo na základě tří výzev k financování vybráno 8 projektů krajských středních škol. Kromě toho byly se svými projekty úspěšné další instituce působící v MSK, např. Svět vzdělávání - síť místních center celoživotního vzdělávání a dvě soukromé střední školy. Zapojení škol do grantového schématu MSK umožnilo školám připravit při realizaci přijatých projektů vzdělávací programy zaměřené zejména na další profesní vzdělávání na základě potřeb trhu práce.

Školy v MSK vytvářejí vzdělávací programy dalšího profesního vzdělávání na základě potřeb trhu práce i v rámci grantového schématu vyhlášeného MŠMT Zkvalitňování vzdělávání ve školách a školských zařízeních, podprogram C Rozvoj dalšího vzdělávání na středních a vyšších odborných školách (OP RLZ 3.1). Na základě výzev byly k financování vybrány grantové projekty zaměřené na další vzdělávání dvou krajských škol a např. Světa vzdělávání - síť místních center celoživotního vzdělávání a také krajský projekt *Rozvoj a zkvalitňování odborného vzdělávání na středních školách a vyšších odborných školách Moravskoslezského kraje s důrazem na odbornou praxi*, který se kromě počátečního vzdělávání zabýval i dalším vzděláváním ve skupině oborů Gastronomie, hotelnictví a turismus. Realizace projektu začala v lednu 2006, projekt byl ukončen v prosinci 2007.

Projektová činnost škol bude pokračovat i v programovém období 2007 – 2013, kdy školy budou reagovat na výzvy vyhlášené v rámci globálních grantů OP VpK a OP LZZ.

2.8.1.3 Rozšíření vzdělávací nabídky škol o nové nebo inovované kurzy dalšího vzdělávání, zejména o modulárně uspořádané vzdělávací programy

Podmínky pro rozvoj dalšího vzdělávání vytvořily krajské investiční projekty *Modernizace technického a didaktického vybavení center dalšího profesního vzdělávání a Vzdělávání v tradičních oborech moderní cestou* (oba SROP), které umožnily vybavení osmi středních škol CNC stroji pro strojírenství. V březnu 2006 skončil neinvestiční projekt Světa vzdělávání - síť místních center celoživotního vzdělávání (podrobněji viz aktivita 2.8.1.5) *VIZE - vzdělávání, inovace a zaměstnatelnost v boji proti sociální exkluzi* (Phare 2003), v rámci kterého byly vytvořeny a realizovány rekvalifikační kurzy pro absolventy škol a ženy po mateřské dovolené (Asistent/ka, Správce aplikací, Obchodní činnosti ve službách).

Další vzdělávání je v MSK podporováno dlouhodobě a v souvisejících aktivitách se bude pokračovat mimo jiné prostřednictvím krajských projektů, např.:

- projekt umožňující vznik Centra technického vzdělávání na Bruntálsku,
- projekt řešící celoživotní učení v oblasti venkovského prostoru podle potřeb členství ČR v EU (Komplexní program celoživotního učení v oblasti venkovského prostoru podle potřeb členství České republiky v Evropské unii).

2.8.1.4 Zapojení škol do systémových projektů a globálních grantů MSK zaměřených na další vzdělávání

Z důvodu změny terminologie pro nové programovací období 2007 – 2013 byl nahrazen pojem grantové schéma pojmem globální grant.

Do systémového projektu *UNIV* je zapojeno pět krajských škol jedna soukromá škola a sdružení Svět vzdělávání - síť místních center celoživotního vzdělávání (podrobněji viz aktivita 2.8.1.1).

V rámci grantového schématu vyhlášeného MSK Rozvoj kapacit dalšího profesního vzdělávání (OP RLZ 3.3) bylo na základě výzev vybráno k financování 8 grantových projektů (podrobněji viz aktivita 2.8.1.2).

V programovém období 2007 – 2013 kraj a školy MSK budou reagovat na výzvy vyhlášené v rámci operačních programů pro toto období, tzn. zejména OP VpK a OP LZZ a budou se zapojovat do systémových projektů.

2.8.1.5 Rozšíření sítě škol nabízejících další vzdělávání

Původní název aktivity Zapojení škol ve sdružení Svět vzdělávání – síť místních center celoživotního vzdělávání byl zobecněn, nyní zahrnuje nejen zapojení škol do Světa vzdělávání, ale i ostatní činnosti škol směřující k rozvoji dalšího vzdělávání.

Dle statistik podílu na celoživotním učení je oblast dalšího vzdělávání ve středních školách hluboko pod celoevropským průměrem. Je žádoucí, aby zejména střední školy propojily počáteční a další vzdělávání a aby jejich personální, materiální a kapacitní potenciál byl využíván i pro další vzdělávání.

Některé školy nabízející další vzdělávání jsou zapojeny do sdružení Svět vzdělávání - síť místních center celoživotního vzdělávání, jehož hlavní náplní je vzdělávací činnost v oblasti celoživotního učení. Sdružení umožňuje školám např. zprostředkování finanční podpory projektů v oblasti celoživotního učení a rozvoje lidských zdrojů. Členskou základnu sdružení, která se stále rozšiřuje, tvoří cca 20 vzdělávacích institucí rozmístěných ve všech regionech MSK, z 19 členských škol je 12 krajských středních škol. Svět vzdělávání ve spolupráci se školami realizuje mimo jiné projekt *Rozvoj dalšího vzdělávání na SŠ a VOŠ v MSK*, který má vést ke zvýšení počtu poskytovatelů dalšího vzdělávání a rozšíření nabídky programů dalšího vzdělávání. Do projektu je zapojeno 7 krajských a 5 soukromých škol. Ukončení projektu je předpokládáno v květnu 2008.

Informace o školách nabízejících další vzdělávání a kurzech realizovaných v těchto školách jsou uveřejňovány na webových stránkách kraje. Údaje se zveřejňují a aktualizují na základě dat poskytovaných školami, v současnosti zde cca 60 škol nabízí širokému spektru zájemců vzdělávání v nejrůznějších oblastech (např. jazyky, ICT, řemesla) a formách (např. distančně).

K rozšiřování sítě škol nabízejících další vzdělávání se budou tak jako v minulých letech využívat prostředky z ESF. Průběžně bude aktualizována databáze škol, které nabízejí a realizují kurzy dalšího vzdělávání.

2.8.2 Zvýšení účasti v dalším vzdělávání

Původní název opatření Rozvoj spolupráce škol se zaměstnavateli při přípravě a realizaci kurzů dalšího vzdělávání byl změněn z důvodu zobecnění a rozšíření opatření a také proto, aby opatření mohlo obsahovat i nové aktivity.

2.8.2.1 Posílení spolupráce a komunikace škol, zaměstnavatelů a profesních komor, úřadů práce, vzdělávacích institucí, veřejného sektoru, vzdělávacích institucí

S ohledem na podobné zaměření původních aktivit Spolupráce škol se zaměstnavateli a profesními komorami při tvorbě vzdělávacích programů a Posílení komunikace a spolupráce mezi zaměstnavateli, úřady práce, vzdělavateli, veřejným sektorem a vzdělávanými byly obě spojeny do jedné souhrnné aktivity.

Spolupráce probíhá např. v rámci realizace již zmiňovaného krajského projektu *Rozvoj a zkvalitňování odborného vzdělávání na středních školách a vyšších odborných školách MSK s důrazem na odbornou praxi* (OP RLZ 3.1). Projekt si mimo jiné klade za cíl tvorbu vzdělávacích programů s důrazem na odbornou praxi, které budou respektovat současné požadavky zaměstnavatelů - členů partnerských podnikatelských sdružení - i vývojové tendence v těchto oborech. Projekt má také poskytovat vzdělávání dalším zájemcům o profesní přípravu v oborech gastronomie, hotelnictví a cestovní ruch. Projekt byl ukončen v prosinci 2007.

K posílení komunikace a spolupráce mezi zaměstnavateli, úřady práce, vzdělavateli, veřejným sektorem a vzdělávanými se zástupci OŠMS účastní a aktivně vystupují na mnoha akcích např. seminář „Celoživotní učení - Kroměříž 2006 - současnost a budoucnost“, seminář „Vzdělávání a rekvalifikace ve vztahu k potřebám trhu práce v regionu Bruntál“, kulatý stůl se zástupci zaměstnavatelů, konference k Národní soustavě kvalifikací, k UNIVU atd. V rámci spolupráce s ÚP se školy podílí např. na rekvalifikačním vzdělávání, tzn. na realizaci rekvalifikačních kurzů pořádaných úřady práce Moravskoslezského kraje v souladu s potřebami trhu práce (cca 15 % z konaných rekvalifikačních kurzů probíhá ve středních, vyšších odborných a vysokých školách).

Daná aktivita náleží mezi důležité úkoly Rady pro rozvoj lidských zdrojů (RRLZ). OŠMS je v RRLZ zastoupen vedoucím odborem, čímž je zajištěna kontinuita mezi odborem a RRLZ. RRLZ má svůj rozpočet, ze kterého podporuje různorodé aktivity v kraji v oblasti rozvoje lidských zdrojů. RRLZ se zabývá např. těmito tématy: Iniciativou ForTech (primárním cílem je vyvolat vyšší zájem žáků a rodičů o studium na technických školách, současně se předpokládá pozitivní dopad i do oblasti dalšího vzdělávání), konferencí „Labyrint vzdělávání“, vydáváním stanovisek ke školské problematice, spoluprací s republikovou RRLZ a sběrem informací o krajských projektech v oblasti RRLZ.

Spolupráce a komunikace sociálních partnerů bude pokračovat a bude rozšiřována například prostřednictvím partnerství v projektech, účastí na kulatých stolech, workshopech, konferencích apod. Důležitá je činnost Rady pro rozvoj lidských zdrojů jako poradního orgánu rady kraje, která se zaměřuje zejména na oblasti trhu práce a zaměstnatelnosti v Moravskoslezském kraji. Významnými nově vznikajícími partnery v oblasti dalšího vzdělávání jsou sektorové rady, např. Sektorová rada pro energetiku, Sektorová rada nábytkářů, Sektorová rada textilního a oděvního průmyslu. Jsou zakládány v souvislosti se zákonem o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a Národní soustavou kvalifikací. Sektorové rady sdružují zástupce zaměstnavatelů, profesních organizací, odborů, vzdělávacích institucí a další odborníky na lidské zdroje v daném sektoru (odvětví) se záměrem stát se mluvčím sektoru v otázkách rozvoje lidských zdrojů a nástrojem zaměstnavatelů při prosazování zájmů sektoru v oblasti lidských zdrojů ve vztahu ke státní správě a vzdělávacím institucím. Spolupráce škol a sektorových rad probíhá např. formou zastoupení pedagogických pracovníků v sektorových radách, nebo v rámci spolupráce při tvorbě vzdělávacích programů pro další vzdělávání a očekává se další rozvoj této spolupráce.

2.8.2.2 Otevírání a zpřístupnění škol široké veřejnosti (komunitní školy)

Původní opatření Podpora rozvoje komunitních škol bylo z důvodu příliš úzkého zaměření transformováno na úroveň aktivity a zároveň došlo k přesnějšímu vymezení této nové aktivity, která nyní lépe vystihuje podstatu komunitních škol.

Tato aktivita představuje nový koncept tzv. komunitní školy, tedy školy umožňující zejména vzdělávání, společenský a kulturní život obyvatelům v okolí. Jedním z jejich základních cílů je přitáhnout maximum lidí a vytvořit z ní místo pro generační, kulturní, komunitní a sociální dialog a prostor pro odpočinek, vzdělávání a setkávání. Vede ke zvýšení standardu občanské vybavenosti a může se stát dokonce nástrojem změny životního stylu, prosazování aktivních činností a účasti na životě občanské společnosti.

Krajský investiční projekt *Podpora rozvoje komunitních škol*, který je spolufinancován EU, krajem a státním rozpočtem, umožnil 8 partnerským školám vybudování nových bezbariérových učeben, studoven, vybavení učeben výpočetní technikou a další didaktickou technikou. Tato komunitní vzdělávací centra umožňují zájemcům například získat a rozšiřovat jazykové znalosti, vědomosti a dovednosti v oboru výpočetní techniky, absolvovat rekvalifikační kurzy. Vzniklá komunitní centra přispějí k uplatňování celoživotního učení a sociální integraci. Široká nabídka aktivit komunitních center dle potřeb komunity umožňuje těsnější sepětí školy s občany daného města a okolí. V rámci projektu vznikly a byly podpořeny dva navazující neinvestiční projekty, které přispívají k realizaci aktivit komunitních škol.

Otevírání škol veřejnosti je důležitým úkolem pro všechny školy, ale zejména pro ty, které se zaměřují pouze na počáteční vzdělávání a neumožňují využívat prostorový, materiální a personální potenciál pro další vzdělávání nebo jiné aktivity. Pro jeho plnění je vhodné využívat finanční prostředky EU, např. projekt řešící celoživotní učení v oblasti venkovského prostoru podle potřeb členství ČR v EU (krajský projekt připravovaný pro programovací období 2007 – 2013 *Komplexní program celoživotního učení v oblasti venkovského prostoru podle potřeb členství České republiky v Evropské unii*).

2.8.2.3 Zvýšení poptávky po dalším vzdělávání

Opatření Zvýšení účasti v dalším vzdělávání bylo v souladu se strategiemi rozvoje regionálního vzdělávání nastavenými Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky rozšířeno o aktivitu Zvýšení poptávky po DV.

V prosinci 2006 byly na webových stránkách kraje zveřejněny informace o dalším vzdělávání ve školách v Moravskoslezském kraji. Záměrem je intenzivní podpora DV v MSK, zejména zvyšování účasti na vzdělávacích akcích DV realizovaných školami a rozšíření možností zvyšování kvalifikace a odbornosti, příp. rekvalifikace v souladu s potřebami trhu práce (podrobněji viz 2.8.1.5).

Důležitou změnou pro školy, ale i veřejnost, je nabytí účinnosti zákona o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání k 1. 8. 2007. Zákon umožňuje, aby zájemcům o doplnění kvalifikace byly oficiálně uznány i znalosti a schopnosti, kterých nabyli mimo školu, čímž se může zvýšit možnost jejich pracovního uplatnění.

Důležitými aspekty ve vzdělávání dospělých jsou přístupné informace, poradenství a motivace. Je proto nutné zavádět a rozvíjet informační a poradenské služby pro veřejnost zejména ve školách, ale i v dalších zainteresovaných subjektech, přičemž lze využívat finanční prostředky EU.

2.8.3 Podpora kvality a efektivity dalšího vzdělávání

Nové opatření, které bylo včleněno v návaznosti na Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky.

2.8.3.1 Využívání možnosti zhodnotit výsledky formálního, neformálního a informálního vzdělávání, tzn. ustanovení zákona o ověřování a uznávání výsledků DV v praxi

Aktivita byla nově zařazena v souvislosti se změnami ve školské legislativě a se strategiemi rozvoje regionálního vzdělávání nastavenými Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky.

Po nabytí účinnosti zákona o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání dochází k postupnému uvádění tohoto zákona do praxe. Se zákonem je spojena Národní soustava kvalifikací (NSK), což je veřejně přístupný (internet) registr všech úplných a dílčích kvalifikací potvrzovaných, rozlišovaných a uznávaných v ČR. Úplné kvalifikace představují způsobilost vykonávat určité povolání (získá se ve škole absolvováním určitého oboru vzdělání), dílčí kvalifikace je způsobilost vykonávat pouze část určitého povolání. Zákon o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání umožňuje, aby lidé získali úplnou nebo dílčí kvalifikaci, tzn. oficiální doklad o jejich získání (osvědčení), bez ohledu na to, zda se příslušné dovednosti naučili ve škole (formálně), v kurzu, v praxi nebo samostudiem (neformálně a informálně).

Existence zákona je příležitostí pro školy stát se autorizovanými osobami, což znamená, že školy, kterým bude autorizace udělena, budou moci ověřovat ty dílčí kvalifikace, které jsou obsahově součástí jimi vyučovaných oborů vzdělání. Z kvalifikací dílčích bude možné poskládat některé úplné kvalifikace. Škole přitom zůstává výlučné postavení při uznávání úplných kvalifikací, tedy kvalifikací spojených se získáním stupně vzdělání. Školám se tak otevírá příležitost realizovat kromě dosavadního dalšího vzdělávání i nově kurzy zaměřené na dosažení dílčích kvalifikací. Systémový projekt UNIV 2, který je připravován pro projektové období 2007 - 2013, mimo jiné reaguje na situaci, kterou do českého systému dalšího vzdělávání dospělých vnesl zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, a je tak pro školy vhodným nástrojem k využívání možností daných tímto zákonem.

2.8.3.2 Zvyšování profesionalitu učitelů v DV

Aktivita reflektuje strategii rozvoje regionálního vzdělávání nastavené v Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky, a byla proto zařazena do nového opatření Podpora kvality a efektivitu dalšího vzdělávání.

Vzdělávání dospělých je specifickou oblastí, která vyžaduje nejen odborné znalosti učitelů, ale i znalosti z oborů psychologie, pedagogiky atd. a v neposlední řadě znalosti ICT (e-learning, distanční formy vzdělávání). Problematikou bývá ve školách i motivace pedagogických pracovníků působit kromě počátečního i v dalším vzdělávání.

Cílem projektu *Rozvoj dalšího vzdělávání na SOŠ a VOŠ MSK* (podrobněji viz 2.8.1.5) je zvýšit počet poskytovatelů dalšího vzdělávání a rozšířit nabídku programů dalšího vzdělávání, přičemž podstatná část projektu je zaměřena na prohloubení a rozšíření vybraných profesních kompetencí pedagogických pracovníků partnerských škol, a to zejména v oblasti pedagogické projektování, specifík vzdělávání dospělých atd.

Prostřednictvím využití finančních prostředků EU bude podporováno vzdělávání pedagogických pracovníků s cílem získání znalostí a dovedností potřebných pro vzdělávání dospělých. Vzdělávání pedagogických pracovníků bude zaměřeno i na oblast procesů umožňujících uznávání výsledků neformálního vzdělávání a informálního učení. Tato oblast souvisí se zákonem o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, s kvalifikačními standardy (co je třeba pro získání určité dílčí nebo úplné kvalifikace umět) a hodnotícími standardy (jak se zjistí, zda člověk splňuje požadavky kvalifikačního standardu, jde o ověření stanovených kompetencí). Pedagogičtí pracovníci budou školeni, aby mohli plnit úlohu průvodců (pomoc kandidátům při vytváření portfolia osobních kompetencí na získání kvalifikace, které získal studiem, praxí atd., jeho podpora a motivace) a autorizovaných zástupců (ověření, zda kandidát disponuje všemi kompetencemi uvedenými v kvalifikačním standardu), tedy těch, kdo budou procesy uznávání na školách realizovat.

3 STRATEGIE ROZVOJE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY V MSK

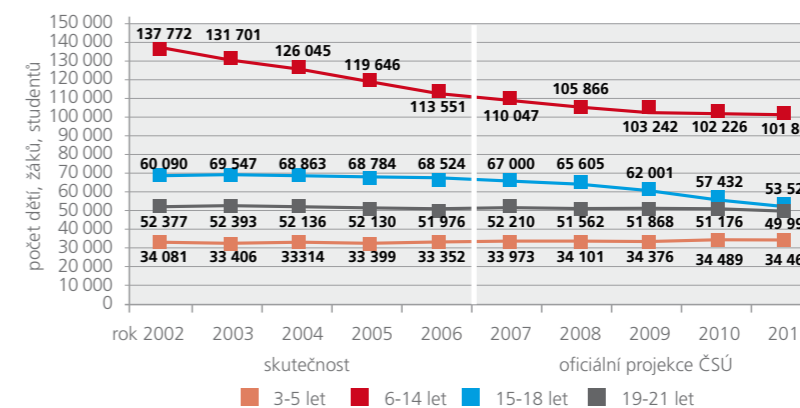
3 STRATEGIE ROZVOJE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY V MSK

3.1 Průchod dětí, žáků a studentů vzdělávací soustavou

Rozmanitost a dostupnost vzdělávací nabídky patří k základním prioritám rozvoje vzdělávací soustavy. Stěžejním podkladem pro zajištění přístupu ke vzdělávání v Moravskoslezském kraji je znalost budoucího demografického vývoje jednotlivých věkových skupin. Prognózané vývojové trendy jsou vypočteny modelovým vycházejícím z oficiální projekce ČSÚ, kterou ČSÚ zkonstruoval v roce 2002. Zohledňují demografickou projekci věkových skupin dětí, žáků a studentů příslušných jednotlivým úrovním vzdělávání a jsou zkonstruovány pro školy všech zřizovatelů. V demografickém vývoji není zohledněna mezinárodní migrace a migrace mimo hranice kraje, která může mít demografický dopad. Projekce ČSÚ byla v letech 2002 - 2006 doplněna skutečnými počty žijících obyvatel v MSK vždy k 31. 12. příslušného roku.

Při konfrontaci skutečně dosažených hodnot dat vychází najevo, že ve výpočtech ČSÚ došlo k určitému podhodnocení počtu narozených dětí. Přestože se rok 2003 liší jen mírně, již v roce 2006 se narodilo o cca 900 dětí více, než uváděla oficiální projekce ČSÚ. Patrně vlivem migrace jsou v projekci podhodnoceny všechny věkové ročníky mezi 0 - 30 lety. Lze tedy očekávat, že odchylka od reálného stavu se bude v dalších letech stále prohlubovat.

Graf č. 4 Demografická křivka věkových skupin v MSK (zdroj ČSÚ)

Pokles demografické křivky je v uvedeném grafu patrný téměř ve všech věkových skupinách s výjimkou věkové skupiny 3 - 5letých dětí. Nástup silných populačních ročníků do rodičovského věku je příčinou soudobého i očekávaného mírného vzestupu demografické křivky dětí ve věkové kategorii 3 - 5 let. Nejdramatičtější úbytek vykazuje věková skupina 6 - 14letých odpovídající vzdělávání v základních školách, v současné době především na 2. stupni.

Tab. č. 4 Demografický vývoj příslušného věku v MSK (zdroj ČSÚ)

Věk	Rok	Skutečnost					Oficiální projekce ČSÚ				
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
3		11 149	10 966	11 224	11 265	11 380	11 380	11 499	11 504	11 493	11 473
6		11 802	11 620	11 292	11 123	10 917	11 286	11 364	11 222	11 374	11 491
15		17 062	17 579	16 841	17 326	16 805	15 737	15 526	13 830	12 372	11 831
19		17 412	17 231	17 442	17 488	17 071	17 607	16 890	17 404	16 915	15 708

Tabulka zobrazuje demografický vývoj populace ve věku obvyklého nástupu do jednotlivých fází vzdělávání. V nejbližších letech se jako nejproblematictější jeví výrazný pokles počtu 15letých, který znamená dopady do oblasti středního vzdělávání.

Do statistických dat v tabulkách v následujících podkapitolách jsou zahrnuty počty dětí a žáků škol pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, ovšem bez škol při zařízeních ústavní a ochranné výchovy. Je také nutno upozornit, že data neobsahují počty dětí, žáků a studentů škol zřizovaných ministerstvy, neboť KÚ MSK není jejich správním úřadem, a proto data škol zřizovaných ministerstvy nejsou v databázi ÚIV Odboru školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Moravskoslezského kraje přístupná. K sestavení odhadů počtů dětí, žáků a studentů pro školní roky 2008/2009 až 2011/2012 se vycházelo především z oficiální projekce demografické křivky ČSÚ a v oblasti vzdělávání na středních školách také ze studie Nová rizika a nové příležitosti, Perspektivy středního vzdělávání (Jan Koucký a Jan Kovařovic, Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, Středisko vzdělávací politiky, Praha, červen 2007).

Kapitulu doplňuje příloha č. 3 obsahující ukazatele, které mapují kvantitativní vývoj vzdělávací soustavy v Moravskoslezském kraji ve srovnání s celou ČR. Byly zpracovány na základě doporučení a metodiky MŠMT s cílem umožnit vzájemné porovnání kvantitativního vývoje vzdělávací soustavy v jednotlivých krajích a zároveň v ČR jako celku. Tyto indikátory pokrývají v průřezu všechny stupně vzdělávání od předškolního až po vyšší odborné.

3.1.1 Předškolní vzdělávání

Tab. č. 5 Vývoj počtu dětí v mateřských školách (zdroj: skutečnost - ÚIV, odhad - OŠMS)

	Skutečnost					Odhad			
	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12
běžné třídy	33 872	33 583	32 444	32 648	33 196	33 330	33 600	33 710	33 680
speciální třídy	792	787	1 185	1 249	1 290	1 295	1 285	1 280	1 275
Celkem	34 664	34 370	33 629	33 897	34 486	34 625	34 885	34 990	34 955

V běžných třídách mateřských škol došlo v letech 2003 – 2005 ke snížení počtu dětí o 4,2 %, od roku 2006 dochází k mírnému zvyšování počtu umístěných dětí a podle odhadu by měl tento nárůst přetrvávat i v následujících letech. Tyto tendence se jeví jako dlouhodobé. Z uvedených předpokladů vyplývá, že se do roku 2012 mírně zvýší počty dětí v mateřských školách a podle demografického vývoje by tento stav měl být setrvalý a nedojde k poklesu počtu dětí.

Počet dětí umístěných ve třídách pro děti se zdravotním postižením (dále jen speciální třídy) měl v posledních letech stoupající tendenci. Odráží se zde celkově i rostoucí demografická křivka. Nejčastěji se jedná o třídy pro děti s vadami řeči. Poměrné zastoupení dětí v běžných a speciálních třídách se v důsledku legislativních úprav výrazněji změnilo od školního roku 2005/2006 a předpokládá se, že v dalších letech zůstane na stejné úrovni. Část dětí je individuálně integrována v běžných třídách, děti, které mají stanovenou nejvyšší míru podpůrných opatření, jsou skupinově integrovány. Ve speciálních třídách mateřských škol je těmto dětem dlouhodobě zajištěna odborná péče na vysoké úrovni.

Podíl dětí ve věku pěti let navštěvujících mateřskou školu z věkové skupiny 5letých (viz příloha č. 3, ukazatel 1.1) je v Moravskoslezském kraji stabilně nižší, než je průměr České republiky, což lze vysvětlit např. nezaměstnaností rodičů, nezájmem rodičů ze sociokulturně znevýhodněného prostředí umisťovat děti do mateřských škol, přestože školský zákon garantuje předškolní vzdělávání zdarma pro děti v posledním roce před nástupem plnění povinné školní docházky.

3.1.2 Základní vzdělávání

Tab. č. 6 Vývoj počtu žáků v základních školách (zdroj: skutečnost - ÚIV, odhad - OŠMS)

	Skutečnost					Odhad			
	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12
běžné třídy	124 223	118 328	112 969	106 950	102 253	100 800	98 580	97 660	97 450
speciální třídy	6 149	5 879	5 077	4 828	4 630	4 500	4 430	4 390	4 350
Celkem	130 372	124 207	118 046	111 778	106 883	105 300	103 010	102 050	101 800

Ve sledovaném období pěti školních let (2003/2004 – 2007/2008) ubylo na základních školách cca 23 500 žáků. Výhledově bude úbytek přetrvávat, neboť reflektuje počet narozených dětí z předchozích let. V úbytku žáků se projevuje nejen snižování populace 6-14letých, ale i odchody žáků do šestiletých gymnázií a osmiletých gymnázií a konzervatoří.

Počet žáků se zdravotním postižením vzdělávajících se ve třídách pro ně zřízených (dále jen speciální třídy) má dlouhodobě klesající tendenci. Odráží se zde především postupný úbytek tříd pro žáky s poruchami učení a chování na druhém stupni základních škol. Počet žáků umístěných ve speciálních třídách pro žáky s SPU na 1. stupni a třídách pro žáky s jinými druhy postižení se radikálně nemění.

Tab. č. 7 Vývoj počtu nově přijatých do 1. ročníků vzdělávání na základní škole (zdroj: skutečnost - ÚIV, odhad - OŠMS)

	Skutečnost					Odhad			
	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12
běžné třídy	11 715	11 236	11 200	11 099	10 792	10 565	10 425	10 585	10 715
speciální třídy	254	305	244	202	240	205	200	210	215
Celkem	11 969	11 541	11 444	11 301	11 032	10 770	10 625	10 795	10 930

Z tabulky je patrné, že v letech 2003 – 2007 dochází ke snižování počtu nově přijatých do prvních ročníků. Dynamika poklesu má stabilní tendenci a vychází z počtu narozených dětí. V následujících letech se předpokládá, že v běžných třídách dojde ke stagnaci počtu žáků přijatých do prvních ročníků. Tento předpokládaný vývoj by měl reflektovat zvýšenou míru natality (porodnosti).

Ve vývoji počtu žáků nově přijatých do 1. ročníku zařazených do speciálních tříd se promítá především trend individuální integrace žáků se zdravotním postižením do běžných tříd a také demografické vlivy. Z meziročního srovnání vyplývá, že celkový klesající počet žáků zařazených do 1. ročníku vzdělávání na základní škole nesouvisí s počtem žáků zařazených do speciálních tříd. Speciální třídy v rámci běžných základních škol jsou zpravidla tvořeny od 2. či 3. ročníku. Často jsou v rámci výuky na 1. stupni základní školy integrováni žáci s mentálním či jiným těžkým zdravotním postižením, zpravidla za účasti asistenta pedagoga. Do speciálních tříd nebo škol bývají ve značné míře přeřazeni až v rámci výuky na 2. stupni.

Moravskoslezský kraj věnuje pozornost zajištění rovného přístupu ke vzdělávání. Žáci, kteří nedokončí vzdělávací program základní školy, mají možnost získat základy vzdělání v kurzech pro doplnění základů vzdělání. Obdobně je zajištěna vzdělávací nabídka a dostupnost kurzů pro doplnění základního vzdělání.

Kvantitativní parametry průchodu vzdělávací soustavou

- zajištění vzdělávací nabídky a dostupnosti kurzů pro doplnění základního vzdělání
- zajištění vzdělávací nabídky a dostupnosti kurzů pro doplnění základů vzdělání

3.1.3 Střední vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři

Střední školy poskytují tyto stupně vzdělání: střední vzdělání, střední vzdělání s výučním listem a střední vzdělání s maturitní zkouškou. V oblasti středního vzdělávání lze pozitivně hodnotit pro ČR charakteristickou vysokou účast populace ve středním vzdělávání a nízkou míru předčasných odchodů ze škol.

Tab. č. 8 Demografický vývoj 15letých v MSK pro jednotlivé roky (zdroj: ČSÚ)

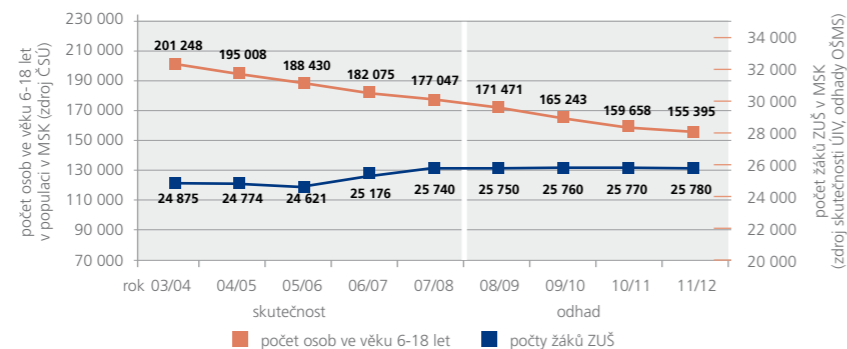
Věk	Rok	Skutečnost					Oficiální projekce ČSÚ				
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
15		17 062	17 579	16 841	17 326	16 805	15 737	15 526	13 830	12 372	11 831

3.1.5 Základní umělecké vzdělávání a zájmové vzdělávání ve střediscích volného času

Základní umělecké vzdělávání

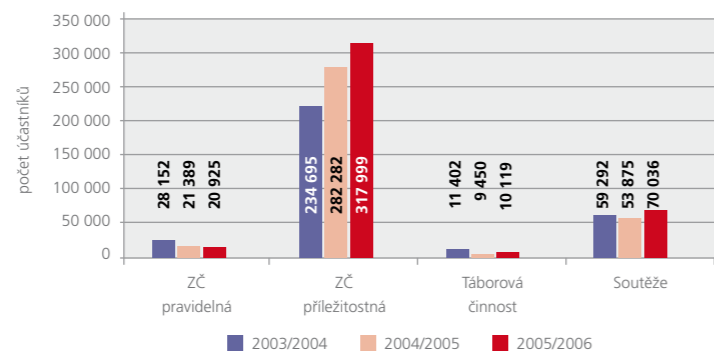
Graf č. 5 Porovnání vývoje počtu osob 6 - 18letých v populaci a celkového počtu žáků ZUŠ v MSK

Vývojový trend v oblasti základního uměleckého vzdělávání, které je důležitou součástí celého systému vzdělávání v ČR, kopíroval v průběhu tří minulých let celorepublikový trend, tzn. že přes mírný pokles počtu žáků ZUŠ narůstal jejich podíl vzhledem ke generaci 6 – 18letých. V roce 2006/2007 však dochází u základních uměleckých škol naopak k mírnému navýšení počtu žáků (celkem o 555). Tento vývoj pokračoval i ve školním roce 2007/2008 a předpokládá se i v dalších letech. Mírné navýšení počtu žáků ve školním roce 2006/2007 charakterizuje další zvýšení zájmu o tuto oblast vzdělávání, což souvisí nejen s kvalitnější nabídkou aktivit základních uměleckých škol, ale také s rostoucím zájmem obcí o zřizování míst poskytování vzdělání při základních školách.

Zájmové vzdělávání ve střediscích volného času

Graf č. 6 Počty účastníků zájmového vzdělávání v letech 2003–2006

Vývoj počtu jednotlivých druhů aktivit a účastníků zájmového vzdělávání ve střediscích volného času odpovídá současným trendům životního stylu mladé generace. Odklon od organizovaných pravidelných aktivit ke spontánním aktivitám ukazuje, že mladým lidem vyhovuje neformálnost a volnost, což dokazuje výrazný nárůst jak počtu pořádaných akcí, tak jejich účastníků u příležitostné výchovné, vzdělávací, zájmové a rekreační činnosti. Mírný vzestup lze sledovat i u tábortové činnosti a u organizace soutěží různého typu. Prioritní postavení středisek volného času v oblasti zájmového vzdělávání charakterizuje i to, že zájem mladé generace o nabízené aktivity nekopíruje demografickou křivku, ale naopak stoupá a tento trend se očekává i v budoucnu.

3.2 Efektivita sítě škol a školských zařízení v kraji

Efektivitu sítě škol a školských zařízení lze posuzovat ze dvou protichůdných hledisek. Příliš rozsáhlá síť s nízkým počtem žáků a vysokým počtem učitelů je ekonomicky náročná, přitom však vyšší počet učitelů umožňuje mj. vyšší míru individuálního přístupu k žákům. Opačný přístup pak může znamenat snížení kvality vzdělávání. Mezi oběma aspekty je třeba hledat optimální řešení, které je ještě ekonomicky únosné a pedagogicky vhodné. Pro zvýšení efektivity sítě škol a školských zařízení byly nastaveny parametry efektivity sítě škol a školských zařízení MSK, které se vztahují na školy a školská zařízení všech zřizovatelů.

3.2.1 Úprava sítě škol pro předškolní a základní vzdělávání

V oblasti předškolního a základního vzdělávání se v důsledku zvýšené porodnosti v posledních letech v budoucnu projeví rostoucí počty dětí věkové skupiny příslušející předškolnímu vzdělávání a v návaznosti na tuto skutečnost také věkové skupiny příslušející základnímu vzdělávání. Proto lze očekávat nárůst žádostí zřizovatelů o zvyšování kapacit mateřských škol, které jsou v některých lokalitách kraje již téměř naplněny. V oblasti základního školství dojde ke stagnaci klesajících počtů žáků v předchozím období. V současnosti nejsou kapacity základních škol v kraji ve většině případů naplněny. Ve spolupráci s obcemi bude kraj posuzovat efektivitu stávající sítě škol a podílet se na ní. V závislosti na populačním vývoji bude v případě potřeby realizovat navyšování kapacit mateřských a základních škol. V oblasti vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se budou nadále uplatňovat parametry nastavené v minulém období, především rozšiřování sítě základních škol zřizovaných obcemi se skupinovou integrací žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, dále pak zvýšení kapacit základních škol speciálních a snížení kapacit základních škol praktických.

Parametry efektivity sítě škol a školských zařízení:

Předškolní vzdělávání

- zvyšování počtu přípravných tříd pro děti se sociálním znevýhodněním
- zvyšování počtu přípravných stupňů základních škol speciálních
- zřizování a úprava kapacit stávajících mateřských škol v závislosti na populačním vývoji při preferenci víceletých mateřských škol
- snížení kapacit mateřských škol při zdravotnických zařízeních, kde průměrná délka hospitalizace ve zdravotnickém zařízení nepřesahuje 14 kalendářních dnů

Základní vzdělávání

- rozšiřování sítě základních škol zřizovaných obcemi se skupinovou integrací žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- zvýšení počtu míst poskytování vzdělávání (odloučených pracovišť) základních škol speciálních za účelem vzdělávání žáků podle Rehabilitačního vzdělávacího programu a zvýšení kapacit základních škol speciálních
- zřizování a úprava kapacit stávajících základních škol v závislosti na populačním vývoji
- snížení nejvyššího povoleného počtu žáků (kapacit) základních škol praktických
- snížení nejvyššího povoleného počtu žáků základních škol při zdravotnických zařízeních, kde průměrná délka hospitalizace ve zdravotnickém zařízení nepřesahuje 14 kalendářních dnů
- zvýšení využití kapacit soukromých a církevních škol pro alternativní vzdělávání

3.2.2 Úprava sítě škol pro střední vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři

Síť středních škol a konzervatoří v Moravskoslezském kraji k 1. 9. 2007 tvoří 154 středních škol a 2 konzervatoře. Průměrná velikost škol (žáci všech forem vzdělávání včetně nástavbového studia) je 464 žáků.

Celková kapacita středních škol a konzervatoří v kraji je 97 008 žáků. Při počtu 72 444 žáků, kteří se v těchto školách vzdělávali ve školním roce 2007/2008, byla jejich kapacita využita z cca 75 %.

Počet žáků ve středních školách a konzervatořích v kraji (všechny formy vzdělávání včetně nástavbového studia) vzrostl od roku 2004 do roku 2006 o 865, následně v roce 2007 došlo k poklesu o 1 128 žáků.

Míra účasti žáků na vzdělávání ve středních školách se zvyšuje, zájem o studium ve středních školách mají téměř všichni absolventi základních škol. Zatímco v roce 2004 bylo ve středních školách a konzervatořích (v denní formě vzdělávání bez nástavbového studia) 95,6 % mládeže z populace 15 – 18letých, v roce 2007 to bylo již 97,4 %.

Podle oficiální projekce Českého statistického úřadu bude předpokládaný demografický vývoj v Moravskoslezském kraji vztahující se ke střednímu vzdělávání následující: počet 15leté mládeže klesne od roku 2007 do roku 2011 o 3 906 žáků, což představuje úbytek 24,82 %; počet 15 – 18leté populace, tedy věkové skupiny, která prochází vzděláváním ve středních školách a konzervatořích, by se měl od roku 2007 do roku 2011 snížit o 13 473, tj. o 20,11 %.

Parametry efektivity sítě škol a školských zařízení

Střední odborné vzdělávání

- provádět oborovou optimalizaci směřující k lepší naplněnosti tříd a tím k efektivnějšímu vynakládání investičních, provozních a mzdových prostředků
- změny v oborové struktuře odborného vzdělávání (zařazení nebo kapacitní posílení oboru) realizovat u oborů požadovaných trhem práce
- zařazení nového perspektivního oboru uskutečnit v případě recipročního utlumení jiného oboru, zejména s vysokou nezaměstnaností jeho absolventů
- není-li možno neefektivní stav v naplněnosti tříd řešit oborovou optimalizací a úpravou vzdělávací nabídky školy, pak u oborů s nadprůměrnou uplatnitelností absolventů tolerovat a dofinancovávat víceoborové nebo málopočetné třídy a vyhnout se tak unáhlenému rušení nenaplněných oborů
- podporovat udržení a vhodné rozšíření nabídky dvouletých oborů vzdělání s výučním listem a tím zabránit zvyšování podílu předčasného odchodu ze vzdělávání bez získání jakékoli kvalifikace (dvouleté obory středního vzdělání jsou určeny té části 15leté mládeže, která je ohrožena zvýšenou nezaměstnaností a absolvování těchto oborů usnadní její sociální začlenění); v odůvodněných případech dofinancovávat málopočetné třídy těchto

- oborů
- v souladu s nastupujícím demografickým poklesem průběžně racionalizovat stávající kapacity a oborovou nabídku škol a zajistit tak dostatečnou prostorovou, materiální a personální efektivitu poskytovaného vzdělávání
- nezvyšovat kapacitu stávajících středních škol v kraji

Všeobecné střední vzdělávání

- stabilizovat stávající kapacity čtyřletých a víceletých gymnázií a lyceí

3.2.3 Úprava sítě škol pro vyšší odborné vzdělávání

Zájem o vyšší odborné školy v Moravskoslezském kraji, stejně jako v celé České republice, v posledních letech klesá. Perspektiva VOŠ spočívá v současné době zejména v úzké spolupráci s fakultami VŠ a v případné transformaci kvalitních VOŠ nabízejících vzdělávací programy požadované trhem práce na vysoké školy neuniverzitního typu.

Parametry efektivity sítě škol a školských zařízení

- efektivní využití stávajících kapacit vyšších odborných škol
- zařazení nové vyšší odborné školy pouze výjimečně v případě realizace vzdělávacího programu studijního oboru, který má ojedinělý charakter v daném regionu a jehož koncepce vznikla na základě projevené společenské potřeby příslušně vzdělaných odborníků na trhu práce

3.2.4 Úprava sítě škol pro základní umělecké vzdělávání

MSK bude pokračovat v systematické podpoře v oblasti základního uměleckého vzdělávání. Základním uměleckým školám se nově připravovanými školními vzdělávacími programy v návaznosti na Rámcový vzdělávací program pro umělecké obory základního uměleckého vzdělávání otevírají nové možnosti pro další rozvoj a zvýšení kvality uměleckého vzdělávání. ZUŠ se na novou strategii vzdělávání, která jim umožňuje lépe reagovat na aktuální potřeby veřejnosti a využívat zejména toho, co je pro každou školu specifické a jedinečné, aktivně připravují.

Parametry efektivity sítě škol a školských zařízení

- zachování současné celkové kapacity základních uměleckých škol
- zřizování nových míst poskytování vzdělávání z jasně uvedených objektivních důvodů a při zachování kvality základního uměleckého vzdělávání

3.2.5 Úprava sítě školských zařízení pro zájmové vzdělávání

Podpora a rozvoj zájmového vzdělávání, které realizují zejména střediska volného času, školní kluby a školní družiny, patří k hlavním cílům státní politiky pro oblast dětí a mládeže v návaznosti na opatření přijatá v EU vůči mladé generaci. Záměrem MSK je i po přenesení zřizovatelských funkcí SVC na místní úroveň trvalá a systematická podpora všech zařízení v oblasti zájmového vzdělávání.

V této oblasti roste význam především neformálního vzdělávání, které nabízejí zájemcům hlavně střediska volného času, jako záměrný rozvoj životních zkušeností, dovedností a postojů, založených na uceleném systému hodnot. Protože neformální vzdělávání se stává důležitou součástí celoživotního učení, stávají se účastníky zájmového vzdělávání ve střediscích volného času v souladu s novou legislativou mimo dětí, žáků a studentů také všechny věkové skupiny obyvatel.

Úroveň zájmového vzdělávání se postupně zvyšuje ve školních družinách i školních klubech, které rovněž využívají všech možností, jak zapojit děti a mládež do volnočasových aktivit vedoucích zejména k posílení preventivních opatření. Zlepšení úrovně zájmového vzdělávání zde souvisí i s podstatným zlepšením prostorových, personálních i finančních podmínek. Dochází rovněž k většímu zapojování rodičovské veřejnosti do činnosti těchto školských zařízení.

Parametry efektivity sítě škol a školských zařízení

- stabilizování počtu středisek volného času a v případě jasně definovaných objektivních důvodů rozšiřování jejich sítě
- zřizování školních družin a školních klubů včetně zvyšování nejvyššího povoleného počtu žáků z jasně uvedených objektivních důvodů a za předpokladu dobré úrovně zájmového vzdělávání
- zřizování školních klubů při typech zdravotnických zařízení s dlouhodobým pobytem

3.2.6 Úprava sítě školských výchovných a ubytovacích zařízení

Žákům středních škol a studentům vyšších odborných škol jsou školské ubytovací služby poskytovány v domovech mládeže. Speciální ubytování a výchovně vzdělávací činnost navazující na výchovně vzdělávací činnost samostatně zřizovaných škol pro žáky se zdravotním postižením a děti přípravého stupně základní školy speciální je zajišťována v internátech. Školské ubytovací služby jsou poskytovány dětem, žákům a studentům s přihlédnutím ke

vzdálenosti místa jejich bydliště, dopravní obslužnosti z místa jejich bydliště a k jejich sociálním poměrům a zdravotnímu stavu. Podle školského zákona jsou tyto školské služby poskytovány v rámci hmotného zabezpečení.

Případné úpravy sítě školských výchovných a ubytovacích zařízení ovlivňují legislativní změny, demografický vývoj, změny v oborové struktuře škol i výkyvy v sociálních podmínkách rodin projevující se klesajícím počtem ubytovaných dětí, žáků a studentů a následně nižší efektivitou provozu a využití stávajících kapacit.

Parametry efektivity sítě škol a školských zařízení

- síť a kapacitu školských ubytovacích zařízení upravovat v jednotlivých lokalitách podle reálných potřeb (k hmotnému zabezpečení dětí, žáků a studentů v době jejich pobytu ve škole a školském zařízení)
- potřebnou lůžkovou kapacitu postupně přesouvat z nevyhovujících domovů mládeže do centrálních ubytovacích zařízení, která budou v dané lokalitě dostupná pro žáky a studenty většího počtu škol a budou poskytovat ubytovací služby na kvalitativně vyšší úrovni
- v případě racionalizace škol a školských zařízení zachovávat a dále rozvíjet pouze ta školská ubytovací zařízení, která nejlépe vyhovují současným podmínkám, legislativním požadavkům, potřebám školských služeb a jejich kapacitu nelze nahradit v jiných místně dostupných zařízeních
- pro zajištění školských ubytovacích služeb využívat maximálně kapacitu stávajících zařízení

3.2.7 Úprava sítě školských zařízení poskytujících školní stravování

Školní stravování je poskytováno dětem, žákům a studentům v rámci hmotného zabezpečení, přičemž dotovanou stravu lze poskytovat jen po dobu jejich pobytu ve škole a ve školském zařízení. Školní stravování se řídí výživovými normami a jeho skladba musí odpovídat věkové kategorii strávníků. Trendem je klesající počet stravovaných dětí, žáků a studentů, jenž může být ovlivněn demografickým vývojem. S poklesem počtu žáků v jednotlivých stupních vzdělání se může projevit také pokles počtu stravovaných v zařízeních školního stravování. Pokud však dojde ke zkvalitnění podmínek pro poskytování školního stravování, může se naopak počet stravovaných zvyšovat.

Rozhodování zřizovatele o úpravách stávající sítě zařízení školního stravování a hledání finančních zdrojů k zajištění reprodukce majetku pro potřeby školního stravování ovlivňují změněné legislativní požadavky a podmínky, demografický vývoj, změny v oborové struktuře škol i změny v sociálních podmínkách rodin a ve stravovacích návycích dětí a mládeže, jež se projevují např. v klesajícím počtu stravovaných a následně v efektivitě využití stávající sítě zařízení poskytujících školní stravování. Školní jídelny, které nesplňují náročné hygienické požadavky a podmínky pro provoz, je nutné obvykle transformovat na školní jídelny – výdejny, což je spojeno rovněž s požadavkem na finanční prostředky z rozpočtů zřizovatelů. Příprava stravy pro výdejny by měla být přesouvána do nově zrekonstruovaných a lépe vybavených školních jídelen s vyšší výrobně-technickou kapacitou. Dle potřeby je pak nutné upravit nejvyšší povolený počet stravovaných dětí, žáků a studentů v rejstříku škol a školských zařízení. Pokud však dojde ke zkvalitnění podmínek pro poskytování školního stravování, může se naopak počet stravovaných zvyšovat, což se může projevit pozitivně v životospřávné péči o děti a mládež.

Parametry efektivity sítě škol a školských zařízení

- síť a kapacitu zařízení školního stravování v jednotlivých lokalitách upravovat podle skutečných potřeb školního stravování (k hmotnému zabezpečení dětí, žáků a studentů v době jejich pobytu ve škole a školském zařízení)
- nahrazovat nevyhovující a nerentabilní školní jídelny upravenými a přebudovanými výdejny s efektivnějším provozem
- rozšiřovat síť zařízení školního stravování jen v případě, že stávající síť těchto zařízení v lokalitě nestačí potřebnou kapacitu stravovaných pokrýt
- v případě racionalizace sítě škol a školských zařízení zachovávat pouze provoz těch zařízení, která vyhovují současným podmínkám, legislativním požadavkům a nelze je nahradit jiným vhodným a dostupným zařízením
- kapacitu zařízení školního stravování navyšovat jen za předpokladu odpovídající stavebně technické kapacity, splnění všech hygienických parametrů stanovených předpisy v oblasti ochrany veřejného zdraví a současném zabezpečení efektivity provozu

4 FINANCOVÁNÍ REGIONÁLNÍHO ŠKOLSTVÍ

4 FINANCOVÁNÍ REGIONÁLNÍHO ŠKOLSTVÍ

Současný systém financování škol a školských zařízení regionálního školství z veřejných rozpočtů je založen na podílnictví státního rozpočtu a rozpočtů územních samosprávných celků, přičemž úloha těchto jednotlivých rozpočtů je jasně definována školským zákonem.

4.1 Financování škol a školských zařízení ze státního rozpočtu

Ze státního rozpočtu se poskytují finanční prostředky na činnost škol a školských zařízení zřizovaných obcemi a kraji, a to na platy, náhrady platů nebo mzdy a náhrady mezd, na odměny za pracovní pohotovost, odměny za práci vykonávanou na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr a odstupné, na výdaje na úhradu pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a na úhradu pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, přiděly do fondu kulturních a sociálních potřeb a ostatní náklady vyplývající z pracovně právních vztahů, výdaje na nezbytné zvýšení nákladů spojených s výukou dětí, žáků a studentů zdravotně postižených, výdaje na učební pomůcky, výdaje na školní potřeby a na učebnice, pokud jsou poskytovány bezplatně, a rovněž na výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků, na činnosti, které přímo souvisí s rozvojem škol a kvalitou vzdělání (tzv. přímé náklady na vzdělávání). Ze státního rozpočtu se rovněž poskytují také finanční prostředky vyčleněné na dotace soukromým školám. Dále mohou být poskytovány ze státního rozpočtu prostředky na pokusná ověřování a na rozvojové programy, a to školám a školským zařízením bez rozdílu zřizovatelů.

Výše těchto prostředků stanovená pro zabezpečení regionálního školství Moravskoslezského kraje v následujících letech je tedy závislá na rozhodnutí Parlamentu ČR, který schvaluje každoročně státní rozpočet a jeho rozdělení do jednotlivých rozpočtových kapitol; dále pak na stanovených finančních normativních, prostřednictvím kterých MŠMT rozděluje prostředky krajským úřadům, a na počtech dětí, žáků, studentů, stravovaných a ubytovaných (výkony) v daných letech v Moravskoslezském kraji. Na základě demografického vývoje dětí Moravskoslezského kraje a projektované výše finančních normativů lze stanovit orientační výši prostředků, poskytovaných ze státního rozpočtu pro obecní a krajské školství takto:

Tab. č. 15 Orientační výše prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu v Kč (zdroj OŠMS)

	2008	2009	2010
3 - 5 let			
výkony	32 435	32 921	33 418
normativ	37 096	38 135	39 202
NIV	1 203 208 760	1 255 432 064	1 310 067 784
6 - 14 let			
výkony	110 299	106 107	102 499
normativ	43 199	44 409	45 652
NIV	4 764 806 501	4 712 060 349	4 679 285 580
15 - 18 let			
výkony	53 023	50 159	46 447
normativ	52 512	53 982	55 494
NIV	2 784 343 776	2 707 699 991	2 577 522 452
19 - 21 let			
výkony	917	852	767
normativ	44 954	46 213	47 507
NIV	41 222 818	39 373 231	36 437 614

	2008	2009	2010
3 - 18 KZÚV			
výkony	736	736	702
normativ	210 262	216 149	222 202
NIV	154 752 832	159 085 911	155 985 465
NIV celkem	8 948 334 687	8 714 565 635	8 603 313 429

Po zohlednění prostředků pro soukromé školy lze stanovit orientační výši prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu následovně:

Tab. č. 16 Orientační výše prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu v rozdělení mezi školy obecní, krajské a soukromé v tis. Kč (zdroj OŠMS)

	2008	2009	2010
školy obecní a krajské	8 948 335	8 714 566	8 603 313
školy soukromé	480 830	459 698	439 484
Celkem	9 429 165	9 174 264	9 042 797

I v dalších letech počítá Moravskoslezský kraj se zapojením do rozvojových programů MŠMT a systémových a národních projektů MŠMT spolufinancovaných z ESF, a to přibližně v rozsahu čerpání roku 2007:

Tab. č. 17 Přehled účelových dotací poskytnutých kraji z MŠMT k 31. 12. 2007 v tis. Kč (zdroj OŠMS)

Účel dotace	Částka
RP „Podpora zvýšení počtu vyučovacích hodin v oborech vzdělání gymnázií“	22 180
RP „Financování asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním“	14 934
RP „Zpřístupnění DVPP základních škol s ročníky pouze 1. stupně“	568
RP „Podpora DVPP v regionech“	4 500
RP „DVPP v souvislosti se zavedením nové maturitní zkoušky“	1 499
RP „Zajištění bezplatné přípravy k začlenění do základního vzdělávání dětí osob se státní příslušností jiného členského státu EU“	77
Náhradní stravování dětí, žáků a studentů krajského a obecního školství	543
RP „Program pro sportovní gymnázia a gymnázia s třídami se studijním oborem sportovní příprava na rok 2007“	9 614
Dotace pro soukromé školy dle zákona č. 306/1999 Sb.	477 163
RP „Financování asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se zdrav. postižením v soukromých školách na rok 2007“	982
Programy na podporu aktivit v oblasti prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT na rok 2007 – Program I	1 772
Zabezpečení okresních a krajských kol soutěží a přehlídek vyhlášených MŠMT (dále jen ministerstvo) pro rok 2007	1 777
Program MŠMT na podporu integrace romské komunity	280
Podpora romských žáků středních škol	1 032
Dotace na kompenzační pomůcky	924
RP „Podpora EVVO ve školách v roce 2007“	1 868
Zajištění ubytování španělských lektorů, kteří působí na českých gymnáziích na základě Ujednání mezi MŠMT a Ministerstvem školství, kultury a sportu Španělska o zřízení a činnosti česko-španělských tříd na gymnáziích v České republice na léta 2001 - 2003	89
RP „Podpora výuky méně vyučovaných cizích jazyků v roce 2007“	549
RP „Program na podporu pokrytí konektivity škol v rámci SIPVZ v roce 2007“	8 022
Pilot 1 a Pilot Z	123
Celkem	548 496

4.2 Financování škol a školských zařízení z rozpočtu kraje

Rozpočty krajů zajišťují výdaje těch škol a školských zařízení, které zřizují a které nehradí státní rozpočet (tzn. výdaje na provoz a investice). Výdaje na provoz lze orientačně stanovit s přihlédnutím ke zdrojovým možnostem kraje a s použitím 3 % meziročního růstu u NIV v roce 2008 a 5 % meziročního růstu od roku 2009. Dále je počítáno s tím, že objem prostředků vyčleněných na provoz zrušených organizací, bude ponechán pro potřeby školství. Výraznější nárůst je navrhován u prostředků na reprodukci majetku s ohledem na stavebně technický stav budov ve správě jednotlivých škol, nutnost řešení bezbariérovosti těchto objektů, realizaci opatření z energetických auditů i nutnou modernizaci strojů a zařízení zejména odborných škol.

Tab. č. 18 Plán výdajů na provoz krajských škol a školských zařízení v tis. Kč (zdroj OŠMS)

	2008	2009	2010
příspěvek na provoz	676 427	710 248	745 761
reprodukce majetku	114 091	160 000	170 000
z toho investice	110 000	127 500	136 000
Celkem	790 518	870 248	915 761

Kromě toho kraj vyhlásí pro rok 2008 své rozvojové programy anebo se bude podílet formou spoluúčasti na jiných rozvojových programech v těchto předpokládaných objemech:

Tab. č. 19 Rozvojové programy a další podpůrné aktivity kraje v tis. Kč (zdroj OŠMS)

	Částka
Podpora kurikulární reformy	1 650
Podpora environmentálního vzdělávání (dotace, vzdělávání, soutěž) ***)	1 650
Podpora rozvoje odborného vzdělávání	522
RP MSK Podpora projektů programu Leonardo *)	500
Evropský projekt koordinovaného vzdělávání odborných učitelů *)	22
Podpora využívání ICT a zlepšování komunikace v cizích jazycích	7 150
Podpora zavádění a využívání informačních a komunikačních technologií ve výuce *)	6 000
RP MSK Podpora jazykového vzdělávání ***)	1 150
Vytváření krajského systému kvality vzdělávání	1 600
RP MSK KVALITA *)	1 600
Rovné příležitosti v přístupu ke vzdělávání	5 200
Program podpory využití školních psychologů (školních speciálních pedagogů)	4 500
Program podpory aktivit příslušníků národnostních menšin žijících na území MSK (dotace v oblasti kultury) **)	700
Vytváření krajského systému poradenství	3 300
Program aktivního využívání volného času dětí a mládeže (dotace) **)	3 300
Spolufinancování projektů ze strukturálních fondů	5 500
Hodnocení škol včetně tvorby informačního systému škol a datového skladu *)	5 500
Celkem	24 922

*) podpora je určena školám zřízeným krajem,

***) podpora je určena školám zřízeným obcemi, školám soukromým a církevním,

****) podpora je určena školám všech zřizovatelů.

V rámci Strategie rozvoje vzdělávací soustavy v MSK je pro rok 2008 počítáno s finanční podporou ze strany kraje v celkové výši 3 400 tis. Kč, a to na podporu změn v oblasti sítě škol a na uplatnění málopočetných tříd u gymnázií.

Pro následující roky je pak počítáno s celkovým nárůstem těchto účelových prostředků.

4.3 Financování škol a školských zařízení z rozpočtu obcí

Rozpočty obcí zajišťují výdaje těch škol a školských zařízení, které zřizují a které nehradí státní rozpočet (zejména mateřských a základních škol a školních jídelen). Jejich očekávaný objem lze odhadnout s použitím 2 % meziročního růstu u příspěvku na provoz a při zachování stávajícího objemu investičních prostředků v těchto proporcích:

Tab. č. 20 Plán výdajů na provoz obecních škol a školských zařízení v tis. Kč (zdroj OŠMS)

	2008	2009	2010
Příspěvek na provoz	1 427 253	1 455 798	1 484 914
Investiční výdaje	675 996	675 996	675 996
Celkem	2 103 249	2 131 794	2 160 910

ZÁVĚR

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Moravskoslezského kraje 2008 kvalitativně i kvantitativně vymezuje dosažený stav a kvalifikovaný odhad dalšího vývoje školství v kraji.

Uplynulé období přineslo výrazně hektický vývoj událostí, které mohou ovlivnit a v řadě případů zřejmě ovlivní tvář českého školství. Dlouhodobý záměr MSK nejenže tyto události bere na vědomí, ale zcela jednoznačně na ně reaguje. Zásadní stanovisko přijímá k potřebám trhu práce a rozvoje odborného vzdělávání, k nezbytnosti kurikulární reformy, jejímž konečným nositelem a realizátorem jsou právě školy, k potřebám celoživotního učení, dalšího vzdělávání pedagogů a v neposlední řadě k nezbytnosti využití finančních prostředků z evropských fondů.

Aktualizovaná podoba DZ MSK je výsledkem několikaměsíční spolupráce odborníků z oblasti vzdělávání. Nutno zdůraznit, že veškeré návrhy pracovníků odboru školství, mládeže a sportu KÚ MSK byly konzultovány i s odborníky z praxe, kteří zastávali náležitě roli sociálních partnerů při zpracování tohoto dokumentu. Podněty z řad sociálních partnerů se promítly již do nejzákladnějších vrstev tohoto koncepčního materiálu, a sice formulováním zcela nové priority pro období 2008 - 2010 zaměřující se na podporu rozvoje odborného vzdělávání.

DZ MSK 2008 jako významný strategický dokument pro oblast školství zřetelně ukazuje cestu jak dál. Vymezuje vytváření podpůrných mechanismů k tvorbě školních vzdělávacích programů, podporuje zvýšení zájmu o vzdělávání v technických oborech, podporuje rozvoj ICT a jazykového vzdělávání, řeší optimální systém externího a interního hodnocení škol pro zvýšení kvality vzdělávání, vymezuje však také riziko vyplývající z výrazného poklesu demografické křivky (jenž je patrný ve všech věkových skupinách nad 5 let věku dětí), na které reagují nezbytné regulační parametry ve 3. kapitole dokumentu (Strategie vzdělávací soustavy v MSK). Kvalitu koncepce v oblasti vzdělávání, formulovanou právě prostřednictvím DZ MSK, prověří následující měsíce a roky, další analýza dosaženého stavu vyhodnotí její úspěšnost.

PŘÍLOHY

Seznam zkratk

CERMAT	Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání	OP LZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
CNC	Číslicové řízení počítačem	OP RLZ	Operační program Rozvoj lidských zdrojů
ČR	Česká republika	OP VK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
ČSÚ	Český statistický úřad		
DV	Další vzdělávání	OP VpK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
DVPP	Další vzdělávání pedagogických pracovníků		
DZ ČR	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky	OP	Operační program
DZ MSK	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Moravskoslezského kraje	OŠMS	Odbor školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Moravskoslezského kraje
ESF	Evropský sociální fond	PISA	Programme for International Student Assessment
EU	Evropská unie	PL	Polsko
EVVO	Environmentální výchova, vzdělávání a osvěta	PPP	Pedagogicko-psychologická poradna
G	Gymnázium	RISA	Regionální informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce
HDP	Hrubý domácí produkt	RLZ	Rozvoj lidských zdrojů
HW	Hardware	ROP	Regionální operační program
ICT	Informační a komunikační technologie	RP	Rozvojový program
IPPP ČR	Institut pedagogicko-psychologického poradenství České republiky	RRLZ	Rada pro rozvoj lidských zdrojů
IPS	Informační a poradenská střediska pro volbu a změnu povolání	RVP	Rámcový vzdělávací program
IT	Informační technologie	SCIO	Instituce zabývající se vývojem a organizací testování (www.scio.cz, s.r.o.)
ITP	Institut trhu práce	SIPVZ	Státní informační politika ve vzdělávání
JAME	Program jazykové a metodické přípravy pro učitele bez příslušné způsobilosti	SOŠ	Střední odborná škola
KKOV	Klasifikace kmenových oborů vzdělání	SOU	Střední odborné učiliště
KÚ MSK	Krajský úřad Moravskoslezského kraje	SPC	Speciálně pedagogická centra
KVIC	Krajské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a informační centrum, Nový Jičín, příspěvková organizace	SPU	Specifické poruchy učení
KZÚV	Krajské zařízení ústavní výchovy	SR	Slovensko
MEC	Metodické evaluační centrum, o.p.s.	SR	Slovensko
MEJA	Rozvojový program metodické a jazykové přípravy pro učitele 1. stupně ZŠ bez odborné kvalifikace pro výuku cizích jazyků a jazyková příprava pro učitele MŠ, 1. stupně ZŠ a ZUŠ	SR	Slovensko
MSK	Moravskoslezský kraj	SR	Slovensko
MŠ	Mateřské školy	SR	Slovensko
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	SR	Slovensko
MZ	Maturitní zkouška	SR	Slovensko
NIDV	Národní institut pro další vzdělávání	SR	Slovensko
NIV	Neinvestiční výdaje	SR	Slovensko
NNO	Neinvestiční neziskové informace	SR	Slovensko
NSK	Národní soustava kvalifikací	SR	Slovensko
NÚOV	Národní ústav odborného vzdělávání	SR	Slovensko
NZZ	Nová závěrečná zkouška	SR	Slovensko
OECD	Organization for Economic Cooperation and Development	SR	Slovensko

PŘÍLOHA Č. 1 PŘEHLED PROJEKTŮ A PROGRAMŮ

Cíl 1 Intenzivní podpora kurikulární reformy

Název projektu	Druh projektu	Obsah projektu
METODIKA	Systémový projekt MŠMT OP RLZ	Cílem projektu je metodická podpora učitelů při utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků v podmínkách zavádění dvoustupňového kurikula na 2. stupni základních škol a gymnáziích. Výstupem projektu je metodický portál, který ŠVP a jejich zavádění do praxe prezentuje a aktualizuje databázi příspěvků, jež napomohou využívat didaktické postupy vedoucí k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků. Projekt byl zahájen v lednu 2006 a bude ukončen v červnu 2008.
PILOT Z	Systémový projekt MŠMT OP RLZ	Projekt byl zaměřen na podporu základních škol při přípravě a realizaci vlastních ŠVP. Mezi aktivity projektu patří rovněž vzdělávání pedagogických pracovníků pilotních škol a evaluace práce školy. Do projektu bylo zapojeno 16 ZŠ; jedna pilotní škola byla z MSK – ZŠ a MŠ Ostrava-Zábřeh, Kosmonautů 15, příspěvková organizace. Projekt byl zahájen v září 2004 a ukončen v únoru 2007.
PILOT G	Systémový projekt MŠMT OP RLZ	Projekt Pilot G je zaměřen na tvorbu a ověřování pilotních ŠVP v gymnáziích. Ze 16 zapojených gymnázií je jedno z MSK – Biskupské gymnázium v Ostravě, které je pro ostatní gymnázia v kraji poradním centrem pro tvorbu ŠVP. Součástí projektu je vzdělávání vedoucích ped. pracovníků a učitelů k tvorbě ŠVP na gymnáziích. Jedním z výstupů, který v průběhu realizace projektu vznikl, je metodická příručka Manuál pro tvorbu ŠVP na gymnáziích. Projekt byl zahájen v září 2004 a bude ukončen v září 2008.
PILOT S	Systémový projekt MŠMT OP RLZ	Cílem projektu je připravit střední odborné školy a střední odborná učiliště na tvorbu vlastních ŠVP. Projekt se odvíjí od stanovení RVP pro jednotlivé obory vzdělání a požadavků na odborné kompetence absolventů. Součástí projektu je příprava pedagogických pracovníků na zavádění RVP do praxe odborných škol a na podporu a rozvoj profesních kompetencí potřebných pro tvorbu ŠVP. Pojetí RVP pro odborné vzdělávání musí představovat zdůraznění charakteru komplexního celoživotního učení a je úzce propojeno s rozvojem národní soustavy kvalifikací. Projekt byl schválen v březnu 2005 a bude ukončen v roce 2008.
KOORDINÁTOR	Národní projekt MŠMT OP RLZ	Projekt zahrnoval přípravu lektorů budoucích školních koordinátorů ŠVP, vzdělávání koordinátorů tvorby ŠVP, vzdělávání školních týmů, individuální konzultace školám, tvorbu a zajištění metodických materiálů, tisk a distribuci rámcových vzdělávacích programů pro základní vzdělávání. Důležitým výstupem je zpracování Manuálu pro tvorbu školních vzdělávacích programů pro základní vzdělávání. Projekt Koordinátor byl zahájen v červnu 2005 a ukončen v listopadu 2007.
Zpřístupnění dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků základních škol s ročníky pouze I. stupně	Rozvojový program MŠMT	Rozvojový program je určen základním školám s ročníky pouze I. stupně, včetně škol, které nemají samostatné třídy pro všechny ročníky. Podstatou programu je poskytnutí účelově vázaných prostředků (dotace) na podporu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků vedoucích k implementaci kurikulární reformy školství do praxe, a to formou účasti na akreditovaných kurzech či seminářích, které dále prohloubí profesní kompetence pedagogických pracovníků v souvislosti s tvorbou ŠVP. V roce 2007 se v MSK zapojilo do programu 33 ZŠ (170 pedagogů). Výše dotace rozvojového programu činila 568 tis. Kč. Projekt byl vyhlášen v březnu 2007 a ukončen v prosinci 2007.
EDUNET	Krajský projekt OP RLZ	Cílem projektu byla podpora vnitřní proměny školy se zaměřením na rozvoj klíčových kompetencí učitele základní školy a zlepšení klimatu ve školách. Výstupem projektu je zpracovaná metodika a vytvoření týmu inovativních učitelů, kteří jsou zařazeni do krajských poradních sborů pro jednotlivé předměty při KVIC. Projekt byl zahájen v lednu 2006 a ukončen v prosinci 2007.
Art a Interest	Projekty vzdělávací agentury Institut Euroscola OP VpK	Cílem obou projektů je vytvoření dlouhodobého systému vzdělávání v oblasti základního uměleckého a zájmového vzdělávání v souvislosti se školními vzdělávacími programy, medializace obou oblastí vzdělávání a výměna zkušeností na mezinárodní úrovni (výměnné pobyty, stáže, konference, přehlídky a soutěže). Projekt má být zahájen v roce 2008 a jeho ukončení se předpokládá v roce 2013.
Škola podporující zdraví	Národní program Min. zdrav. a WHO	Program vychází z dokumentu Zdraví 21 a je zaměřen na podporu zdravého způsobu života, posilování souladu mezi zdravím tělesným, duševním a sociálním. Program byl zahájen v roce 1992 a měl by trvat do roku 2015.

Cíl 2 Podpora rozvoje odborného vzdělávání

Název projektu	Druh projektu	Obsah projektu
Modernizace technického a didaktického vybavení center pro další profesní vzdělávání	Krajský projekt SROP	Projekt byl zaměřen na vybudování sítě vzdělávacích center v šesti středních školách pro realizaci dalšího profesního vzdělávání v souladu s požadavky trhu práce. V rámci projektu byly školy vybaveny novými CNC stroji, svařovacími soustrojím, ostřícími centry, výpočetní a didaktickou technikou. Projekt byl zahájen v roce 2005 a ukončen v srpnu 2006, v současné době se nachází ve fázi udržitelnosti.
Vzdělávání v tradičních oborech moderní cestou	Krajský projekt SROP	Projekt se zabýval rozvojem kapacit dalšího profesního vzdělávání v oblasti strojírenství. V rámci projektu byly školy vybaveny novými CNC soustruhy a frézky. Nové technologie mají za cíl zvýšit kvalitu počátečního i dalšího vzdělávání. Projekt byl zahájen v roce 2005 a ukončen v srpnu 2006, nyní se nachází ve fázi udržitelnosti.
Modernizace strojního a didaktického vybavení škol pro výuku na dřevoobráběcích CNC strojích	Krajský projekt ROP	Projekt řeší problém zastaralého nebo chybějícího strojního a didaktického vybavení škol zaměřených na výuku dřevozpracujících oborů tak, aby toto vybavení bylo na požadované úrovni technického a technologického vývoje a odpovídalo požadavkům zaměstnavatelů v dřevozpracující výrobě. V rámci projektu bude šest škol vybaveno číselně řízenými dřevoobráběcími stroji. Výstupy projektu budou využívány zejména v počátečním vzdělávání s cílem zvýšit účinnost praktické výuky a tím zefektivnit uplatnění absolventů oborů na trhu práce. Projekt byl zahájen v září 2007 a měl by být ukončen v červenci 2009.
Centrum technického vzdělávání na Bruntálsku	Krajský projekt ROP	Projekt si klade za cíl vytvořit na Bruntálsku moderní vzdělávací komplex s nabídkou širokého spektra technicky orientovaných vzdělávacích programů pro počáteční i další vzdělávání. Zapojení úřadu práce a zaměstnavatelů umožní rozšiřovat kvalifikaci zaměstnaných i nezaměstnaných ve strojírenských oborech. V rámci projektu bude vybaveno šest středních škol zřizovaných krajem moderní strojírenskou technikou odpovídající úrovni technologického vývoje. Příprava projektu byla zahájena v roce 2007, ukončení je plánováno v roce 2009.
Multifunkční posluchárny	Krajský projekt ROP	Cílem projektu je vytvoření materiálně technické základny v podobě multifunkčních poslucháren ve dvou středních školách s využitím pro potřeby výuky a pro celoživotní učení v rámci zvyšování odborné způsobilosti. Zrekonstruované a nově vybavené auly přispějí ke kvalitnější výuce. Konferenční prostory s multimediální technikou bude možné široce využívat (rovněž pro doplňkové aktivity, prezentační akce škol pro větší skupiny účastníků, přednášky, kurzy, vzdělávací akce profesních zařízení, kulturní akce apod.)
Teach & ESPRIT	Mezinárod. projekt, partner VŠP, a. s.	Projekt je zaměřen na rozvoj podnikatelského myšlení v oblasti odborného vzdělávání učitelů. Na webových stránkách VŠP, a. s. byl zřízen PdWeb – portál pro učitele ekonomických předmětů. Prostřednictvím tohoto portálu získávají učitelé potřebné poznatky o modernizaci výukových forem a metod, jež zefektivní výuku a umožní získat absolventům škol potřebné kompetence k podnikání. Projekt byl zahájen v roce 2005 a ukončen v prosinci 2007.
Rozvoj a zkvalitňování vzdělávání na SŠ a VOŠ MSK s důrazem na odbornou praxi	Krajský projekt OP RLZ	Cílem projektu byla tvorba a inovace stávajících vzdělávacích programů počátečního vzdělávání, příprava odborných částí ŠVP, tvorba programů dalšího vzdělávání pedagogů i zájemců o další vzdělávání. Do projektu bylo zapojeno šest SŠ a jedna VOŠ vyučující obory skupiny Gastronomie, hotelnictví a turismus. Jako sociální partner se projektu zúčastnilo podnikatelské sdružení UNIHOST. Zapojené školy si z projektových prostředků zakoupily didaktickou a výpočetní techniku, které využívají k aplikaci moderních výukových metod a forem. Projekt byl zahájen v lednu 2006, ukončen v prosinci 2007.
Fiktivní firma jako moderní forma výuky turismu	Projekt VŠP, a. s. OP RLZ	Cílem projektu bylo vytvoření a chod fiktivních firem na odborných školách se zaměřením na cestovní ruch a jejich vzájemná spolupráce ve sféře dodavatelstvo - odběratelských vztahů. Ve spolupráci s partnery projektu byl vytvořen model fiktivní firmy, který bude distribuován na jednotlivá místní centra činnosti žákovských fiktivních firem, kde bude pilotně ověřen ve spolupráci s místními reálnými firmami. Jednotlivé žákovské fiktivní firmy z místních center vzájemně spolupracovaly a vytvářely produkty. Do projektu se zapojily čtyři školy z MSK. Projekt byl zahájen v lednu 2006 a ukončen v prosinci 2007.
Podpora projektů programu Leonardo	Rozvojový program MSK	Program Leonardo da Vinci je zaměřen na podporu rozvoje a kvality odborného vzdělávání a rozšiřování inovací. Jeho cílem je podpořit výše uvedené aktivity a finanční podporou aktivizovat školy k podávání projektů mobilit, tj. stáží a výměn studentů a učitelů. Program je vyhlášen každoročně.
Kompetence pro trh práce	Projekt RPIC-ViP MSK partner EQUAL	Cílem projektu je rozvoj klíčových kompetencí definovaných jako důležitá součást systému celoživotního učení a nástroj, který podpoří adaptaci znevýhodněných osob na trhu práce na měnící se podmínky, motivaci zaměstnavatelů k jejich zaměstnávání i prevenci nezaměstnanosti absolventů škol již před vstupem na trh práce. Klíčové kompetence, které byly vybrány na základě poptávky zaměstnavatelů, budou šířeny v rámci pracovního trhu Moravskoslezského kraje. Do školského systému směřuje šest vybraných kompetencí, na jejichž tréninku a vývoji se zúčastňují učitelé základních a středních škol. Projekt byl zahájen v srpnu 2005 a bude ukončen v červnu 2008.

Název projektu	Druh projektu	Obsah projektu
Inovace-kvalifikace profesní přípravy (IQ Auto)	Projekt Vzdělávací agentury Kroměříž OP RLZ	Cílem projektu je vytvořit systém dalšího vzdělávání pedagogů odborných předmětů a odborného výcviku v oborech podporujících automobilový průmysl. V rámci projektu má být provedeno 160 akreditovaných odborných seminářů připravených a realizovaných výrobními podniky. Prostřednictvím spolupráce středních a vyšších odborných škol, partnerských firem a úřadů práce projekt rovněž podpoří tvorbu nových školních vzdělávacích programů. Projekt byl zahájen v září 2006 a bude ukončen v srpnu 2008.
Evropský projekt koordinovaného vzdělávání pedagogických pracovníků	Rozvojový program MSK	Cílem projektu je přispívat ke spolupráci škol se zaměstnavateli a profesními sdruženími v autobořech. Byl připraven firmami BOSCH a ŠKODA AUTO především proto, že stávající systém vzdělávání není schopen plnit rostoucí požadavky praxe, chybí systém vzdělávání odborných učitelů a autoservisy požadují odborníky s úrovní znalostí odpovídající aktuálnímu stavu vývoje automobilů. Projekt je několikastupňový a spočívá v koordinovaném vzdělávání odborných učitelů – lektorů. V 1. stupni zmíněné firmy zajistí bezplatné vzdělávací semináře 28 lektorům ze 14 vybraných škol ze všech krajů ČR. V dalším stupni pak v rámci smlouvy s těmito školami budou lektori získané znalosti předávat odborným učitelům těchto škol, což by se mělo projevit především v rozšíření znalostí a dovedností jak pedagogů, tak žáků a následně v lepším uplatnění absolventů na trhu práce. Projekt byl zahájen v roce 2005 a pokračuje uzavřením smlouvy o další spolupráci na dobu neurčitou.

Cíl 3 Podpora využívání ICT a zlepšování komunikace v cizích jazycích

Název projektu	Druh projektu	Obsah projektu
Projekty škol	Rozvojový program MŠMT	Rozvojový program MŠMT realizovaný v roce 2006 v rámci SIPVZ. Cílem byla podpora projektů (dle stanovených okruhů a témat) zavádějících informační a komunikační technologie do výuky v souladu s rámcovým vzdělávacím program (event. odpovídajícím dokumentem školy v případech, kdy RVP nebyly pro určitý obor vzdělávání zpracovány). Program byl určen pro školy a školská zařízení zapsaná ve školském rejstříku všech zřizovatelů. Realizace rozvojového programu měla pokračovat také v roce 2007, z důvodu ukončení SIPVZ však byla zastavena.
Podpora zajištění přístupu k ICT a inovativních metod ve výuce s využitím ICT	Rozvojový program MSK	Cílem rozvojového programu Moravskoslezského kraje je podpora vybavování škol a školských zařízení informačními a komunikačními technologiemi, jejich efektivního využívání pro účely modernizace výuky, podpora připojení škol k internetu, využívání výukových objektů, vzdělávání v oblasti ICT. Prostředky z rozvojového programu by měly být dále využity k zajištění metodické a informační, vzdělávací činnosti pro školy v Moravskoslezském kraji, a na podporu soutěží zaměřených na využívání ICT. Na realizaci rozvojového programu bude MSK spolupracovat s organizací KVIC.
Systém vzdělávání informačních a komunikačních technologií v zařízeních institucionální péče	Projekt OU Phare 2003	Cílem projektu bylo vytvoření systému vzdělávání mladých lidí v zařízeních institucionální péče a vracejících se z ústavní péče v oblasti informačních a komunikačních technologií. Snahou bylo podpořit klíčové kompetence v oblasti informačních technologií, jako aktivní opatření proti předčasnému ukončení školní docházky, motivaci k učení prostřednictvím informačních technologií. Projekt se zaměřoval také na další vzdělávání pracovníků zařízení institucionální péče v této oblasti. Realizace projektu probíhala od dubna 2004 do července 2006. Webové stránky projektu: http://www.osu.cz/phare2003rlz/projekt2
Brána jazyků	Národní projekt MŠMT OP RLZ	Projekt je zaměřen především na rozvoj jazykových a metodických kompetencí pedagogických pracovníků ve školství, kteří si budou mít možnost prostřednictvím kurzů dále zvyšovat svou odbornou kvalifikaci a jazykovou vybavenost. Projekt měl původně probíhat v letech 2005 – 2007, byl prodloužen do konce února 2008. Předpokládá se jeho návaznost v dalším rozvojovém projektu MŠMT.
Jazykové vzdělávání žáků pro vybrané profese	Rozvojový program MSK	Rozvojový program kraje bude výsledkem spolupráce Moravskoslezského kraje a Ostravské univerzity a bude realizován v roce 2007. Cílem programu je podpořit jazykové vzdělávání žáků pro vybrané profese. Projekt nebyl dosud realizován a ani v příštím období pro něj nejsou vyčleněny finanční prostředky v rozpočtu kraje.
Podpora jazykového vzdělávání	Projekt KVICu	Cílem projektu bude zavádění nových prvků ve výuce cizích jazyků prostřednictvím vzdělávacích akcí určených učitelům cizích jazyků. Projekt je realizován již od roku 2003, s jeho realizací se počítá také v dalším období.

Cíl 4 Vytváření krajského systému zajišťování kvality vzdělávání

Název projektu	Druh projektu	Obsah projektu
KVALITA I	Systémový projekt MŠMT OP RLZ	Jedním z předpokladů pro zvýšení kvality a efektivitu vzdělávání je vytvoření komplexního systému evaluace (systematické shromažďování, třídění, analýza a vyhodnocování údajů za účelem dalšího rozhodování). Tento systém může zároveň posilovat motivaci veřejnosti k celoživotnímu učení, pomáhat při racionálním rozhodování při volbě vzdělávání a při uplatnění na trhu práce. Projekt byl zahájen roku 2005, bude ukončen v roce 2008.
KVALITA II	Systémový projekt MŠMT OP RLZ	Prioritním cílem projektu je zajištění kvality a efektivitu vzdělávání vytvořením komplexního systému evaluace ve všech oblastech, prvcích a fázích vzdělávání (evaluace na úrovni žáka i školy, vzdělávacího systému a jeho částí, vybudování podpůrných systémů). Náplní bude pilotáž vzdělávání ředitelů, širšího vedení škol a pedagogických sborů v oblasti autoevaluace, design komplexního systému vzdělávání, reakce na rozvojové potřeby škol v oblasti autoevaluace včetně potřeb zjištěných inspekcí, spolupráce s dalšími partnery a organizacemi, které se autoevaluacemi zabývají. Funkční autoevaluační systém bude zároveň posilovat motivaci veřejnosti k celoživotnímu učení, pomáhat při racionálním rozhodování při volbě vzdělávání a zvyšovat kvalitu práce škol, pomáhat utvářet funkční krajské záměry v oblasti školství, jakož i národní politiku školství. Projekt byl zahájen v dubnu 2006, bude ukončen k 31. 5. 2008.
Maturita nanečisto	Rozvojový program MŠMT	Hlavním cílem programu je nabídnout školám významný autoevaluační nástroj, umožnit žákům pracovat s testovými materiály a poskytnout učitelům a žákům základní výsledky. Pokračování rozvojového programu Maturita nanečisto se s ohledem na odložení nové formy maturitní zkoušky ve školním roce 2007/2008 neuskuteční.
Hodnocení výsledků vzdělávání žáků 9. tříd a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií v roce 2008	Systémový projekt MŠMT OP RLZ	CERMAT realizuje ve školním roce 2007/2008 projekt, který bude realizován z prostředků ESF v rámci systémového projektu Kvalita I. Hodnocení bude provedeno testováním dovedností z českého jazyka, matematiky a obecných dovedností, pro školy s polským vyučovacím jazykem také test dovedností v polském jazyce.
Podpora efektivitu vzdělávání v Moravskoslezském kraji	Projekt OU OP RLZ	Cílem projektu byla podpora zvyšování efektivitu vzdělávání v kraji prostřednictvím podpory zabezpečování kvality vzdělávání. Dílčími cíli projektu byla podpora využívání různých forem interního a externího hodnocení škol v kraji, zajištění efektivního využívání výstupů z hodnocení k rozvoji žáků a škol. Projekt byl vytvořen systémově tak, aby pomohl ředitelům škol, učitelům a dalším pedagogickým pracovníkům zajišťovat provádění vlastního hodnocení škol, a tím zlepšovat jejich kvalitu a plánovat jejich rozvoj. Místem a prostředkem realizace projektu bylo Metodické a evaluační centrum při Ostravské univerzitě. Projekt byl zahájen 1. 1. 2006, k ukončení došlo 31. 12. 2007
Zkvalitnění a realizace studijních programů učitelů počátečního a dalšího vzdělávání zavádějících a podporujících procesy autoevaluace na školách	Projekt OU OP RLZ	Projekt je zaměřen na vytvoření systému vzdělávání učitelů základních a středních škol všech druhů v oblasti kvality školy a zkvalitnění tohoto systému. Zároveň řeší problematiku autoevaluace škol, kdy sami učitelé budou schopni zpracovat proces vlastního hodnocení školy a pružně reagovat na jeho výstupy. Hlavním cílem projektu je realizovat systém počátečního i dalšího vzdělávání učitelů základních i středních škol v oblasti procesu autoevaluace školy, a to zejména v oblastech zavádění a realizace procesu vlastního hodnocení škol, aktivního formování klimatu sociálních skupin ve škole a efektivního využívání výstupů testování vědomostí. Doba realizace projektu: od 19. 12. 2006 – 30. 6. 2008.
Vývoj a školení systému vlastního hodnocení škol v Moravskoslezském kraji	Projekt OU – Servis, spol. s.r.o. OP RLZ	Projekt je zaměřen na vývoj a následnou realizaci uceleného vzdělávacího programu zaměřeného na vlastní hodnocení školy, který je určen učitelům, ředitelům ZŠ, SŠ a VOŠ a dalším odborným a pedagogickým pracovníkům působícím ve školství. Tento nově vytvořený vzdělávací program „Vlastní hodnocení školy“ bude dlouhodobým uceleným kurzem odborně vzdělávajícím konzultanty pro realizaci vlastního hodnocení školy. Doba realizace projektu: 1. 10. 2006 – 30. 6. 2008.
Pilotní projekt - Hodnocení škol zřizovatelem	Rozvojový program MSK	Cílem pilotního projektu bylo vytvořit a pilotně ověřit ucelený systém hodnocení středních škol zřizovatelem, tj. komplexní systém externí a interní evaluace. Vytvořená komplexní metodika interní a externí evaluace škol bude sloužit kraji k provádění objektivního, transparentního a regulérního hodnocení škol podle stanovených kritérií. V rámci pilotního projektu bylo hodnoceno 9 středních škol v oblastech řízení školy, vzdělávacího procesu a školního prostředí. Pilotní projekt byl zahájen 1. 12. 2006, ukončen 30. 4. 2007.
Hodnocení škol zřizovatelem	Krajský projekt OP VpK	Cílem projektu je zabezpečit komplexní kvalitu vzdělávání prováděním systematického hodnocení škol zřizovaných MSK a zlepšování podmínek vzdělávání a výsledků vzdělávání. Hodnocení škol budou sledovány a standardy kvality ve vzdělávání. Kraj bude efektivně zajišťovat optimální uspokojování vzdělávacích potřeb a efektivně inovovat vzdělávací služby. Vytvořením krajského evaluačního systému kraj podpoří a motivuje školy v jejich úsilí o zlepšování kvality. Hodnocení škol zřizovatelem bude realizováno od roku 2008.

Název projektu	Druh projektu	Obsah projektu
KVALITA 2007	Rozvojový program MSK	Pro rok 2007 byl schválen rozvojový program, který navazuje na program KVALITA 2006. Součástí programu je projekt Testování žáků 1. a 3. ročníků oborů vzdělání poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou. Zjištěné výsledky umožní objektivně stanovit tzv. přidanou hodnotu školy, tj. kvalitu, kterou škola poskytuje. Přínosem testování je využití jeho výsledků při naplňování programu Hodnocení škol zřizovatelem. Projekt probíhá od září do listopadu 2007. V dalších letech se předpokládá pokračování rozvojového programu.
Pilotní projekt - Začlenění evaluačních nástrojů do procesu vzdělávání středních škol v MSK	Projekt firmy SANIT, s.r.o./ financováno z jiných zdrojů	Cílem pilotního projektu je vytváření systému spolupráce škol v oblasti autoevaluace a rozvoje škol. Projektu se účastnilo 5 krajských SŠ, byl zahájen 1. 11. 2005 a ukončen k 30. 4. 2006. Hlavní cíle pilotního projektu spočívají v zavedení evaluačních nástrojů do procesu výuky, aktivování pedagogických pracovníků k využívání ICT, aktivování spolupráce mezi školami, vytvoření základu pro zavádění evaluačních standardů ve vzájemně provázaném e-learningovém systému a v podněcování spolupráce mezi učiteli, žáky a všemi skupinami navzájem. Projekt byl realizován firmou SANIT, s. r. o., která koordinovala celou akci, které se účastnilo 780 žáků a 27 pedagogů na 5 školách. Projekt má pozitivní dopad na evaluační aktivity v kraji.

Cíl 5 Rovné příležitosti v přístupu ke vzdělávání

Název projektu	Druh projektu	Obsah projektu
MINORITY I. a II.	Systémový projekt OP RLZ	Zlepšení podmínek pro vzdělávání žáků ze sociokulturně znevýhodněného prostředí a minorit v hlavním vzdělávacím proudu na základních školách. Cílem je vytvořit vzdělávací programy pro pracovníky bezprostředně ovlivňující kvalitu vzdělávání, integraci žáků ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí a minorit v hlavním vzdělávacím proudu. Účelem je mj. získávání znalostí pedagogických pracovníků ve stimulování žáků k setrvání ve vzdělávacím procesu co nejdéle a v motivování k vyšším aspiracím na trhu práce. Projekt byl realizován v roce 2005 - 2006 první etapou, druhá etapa začala v roce 2006 a bude ukončena v prosinci 2007.
Program podpory aktivit příslušníků národnostních menšin žijících na území Moravskoslezského kraje	Rozvojový program MSK	Hlavním cílem je finanční podpora projektů, které realizují organizace vykonávající činnost ve prospěch národnostních menšin v oblastech uměleckých, kulturně vzdělávacích a výchovných. Rozvojový program je vyhlášen každoročně.
SIM – Střediska integrace menšin	Systémový projekt ESF	Jedná se o pilotní projekt, jehož cílem je ověření podpůrného systému péče o žáky ze sociálně znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí. Hlavní cílovou skupinou jsou děti z etnických menšin, děti imigrantů, azylantů a romské děti. Projekt má přispět ke zkvalitnění procesu integrace těchto dětí do společnosti, ke zlepšení podmínek pro kvalitní vzdělávání. Základními komponenty projektu jsou: (1) vznik Středisek integrace menšin, (2) poskytování služeb – poradenských, vzdělávacích, informačních a osvětových, volnočasových, dále jde jednak o služby přímo pro dítě/žáka a jeho rodinu, jednak o služby pro pedagogické pracovníky a asistenty pedagogů. Projekt byl zahájen v polovině roku 2006 a bude ukončen v roce 2008.
Program na podporu integrace romské komunity	Program MŠMT	Program je zaměřen především na umělecké, kulturně vzdělávací a výchovné aktivity a podporu základních škol, které realizují pilotní ověřování programu „Škola s celodenním programem“, jehož cílem je zvýšit úspěšnost žáků a tím jim umožnit získat potřebné kompetence a motivaci k dalšímu vzdělávání a přípravě povolání, zvýšit informovanost rodičů žáků škol, zlepšit spolupráci rodiny-školy-žáků, snížit absenci školní docházky. Žádat mohou právnické osoby (včetně základních škol; s výjimkou nadací a nadačních fondů), které prokazatelně vykonávají činnost ve prospěch příslušníků romské komunity nejméně jeden rok. Program je vyhlášen každoročně.
Péče o žáky se zdravotním postižením	Rozvojový program MSK	Záměrem finanční podpory z rozpočtu kraje je zejména zabezpečení podmínek pro integraci imobilních a tělesně postižených žáků do škol a školských zařízení, umožnění jejich plnohodnotného začlenění do výchovně-vzdělávacího procesu. V rámci programu byly v letech 2006 - 2007 zajištěny prostředky na odpovídající zabezpečení školských poradenských zařízení výpočetní technikou a diagnostickými nástroji, v případě speciálně pedagogických center rovněž kompenzačními pomůckami, které jsou pak zapůjčovány školám, jež integrují děti a žáky se zdravotním postižením. Program rovněž počítá s potřebným vybavením rehabilitačních tříd.
Zlepšení podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	Grantové schéma MŠMT OP RLZ	Činnosti realizované v tomto grantovém schématu vedly ke zlepšování podmínek a zvyšování příležitosti ke vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (žáků se zdravotním postižením, žáků zdravotně znevýhodněných nebo žáků sociálně znevýhodněných) a jejich přechodu do světa práce. Došlo k posílení odborných kompetencí pedagogických pracovníků působících v oblasti vzdělávání zdravotně a sociálně znevýhodněných žáků. Program byl zahájen v lednu 2005 a byl ukončen v prosinci 2006.

Název projektu	Druh projektu	Obsah projektu
TERNE ČHAVE (Mladí lidé)	Krajský projekt OP RLZ	Cílem projektu je vybudování základů funkční sítě poskytovatelů specifických sociálních služeb určených především uživatelům ohroženým sociální exkluzí v důsledku života v prostorově segregovaných lokalitách v kraji. Pomocí speciálně vyškolených realizačních týmů bude možno rozvinout vzdělávací program funkční gramotnosti do lokalit kraje osídlených obyvateli přímo ohrožených sociální exkluzí a napomoci vytváření nových pracovních míst ve vybraných neziskových organizacích, zejména pro mladé obyvatele problematických lokalit v kraji. Projekt byl zahájen 1. 5. 2006 a bude ukončen 30. 4. 2008.
Podpora romských žáků středních škol	Projekt MŠMT	Finanční prostředky tohoto programu jsou určeny školám na podporu studia těch romských žáků, jež jsou občany ČR a jejichž rodinám způsobují náklady spojené se středoškolským studiem značné potíže. Prostředky jsou určeny na částečnou nebo úplnou úhradu nákladů žáků na školné, stravné, ubytování, cestovné, školní potřeby a učebnice, ochranné pomůcky. Program je vyhlášen každoročně na období leden-červen a září-prosinec.
Život a učení v pohraničních regionech	Comenius 2.1 partnerem projektu KVIC OP VpK	Projekt je určen pro učitele II.stupně ZŠ a víceletých gymnázií a pedagogické pracovníky mimoškolských organizací a institucí pro další vzdělávání. Cílem je vypracování dokumentace ke vzdělávání učitelů spolu s učebními materiály pro aktivní a autonomní učení žáků v mimoškolských organizacích, které umožní vzdělávání žáků i učitelů na obou stranách hranice. Projekt byl zahájen v září 2005 a bude ukončen v září 2008.
KVALITA 2007	Rozvojový program MSK	Pro rok 2007 byl schválen rozvojový program, který navazuje na program KVALITA 2006. Součástí programu je projekt Testování žáků 1. a 3. ročníků oborů vzdělání poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou. Zjištěné výsledky umožní objektivně stanovit tzv. přidanou hodnotu školy, tj. kvalita, kterou škola poskytuje. Přínosem testování je využití jeho výsledků při naplňování programu Hodnocení škol zřizovatelem. Projekt probíhá od září do listopadu 2007. V dalších letech se předpokládá pokračování rozvojového programu.
Pilotní projekt -Začlenění evaluačních nástrojů do procesu vzdělávání středních škol v MSK	Projekt firmy SANIT, s.r.o./ financováno z jiných zdrojů	Cílem pilotního projektu je vytváření systému spolupráce škol v oblasti autoevaluační a rozvoje škol. Projektu se účastnilo 5 krajských SŠ, byl zahájen 1. 11. 2005 a ukončen k 30. 4. 2006. Hlavní cíle pilotního projektu spočívají v zavedení evaluačních nástrojů do procesu výuky, aktivování pedagogických pracovníků k využívání ICT, aktivování spolupráce mezi školami, vytvoření základu pro zavádění evaluačních standardů ve vzájemně provázaném e-learningovém systému a v podněcování spolupráce mezi učiteli, žáky a všemi skupinami navzájem. Projekt byl realizován firmou SANIT, s. r. o., která koordinovala celou akci. Akce se účastnilo 780 žáků a 27 pedagogů na 5 školách. Projekt má pozitivní dopad na evaluační aktivity v kraji.

Cíl 6 Vytváření krajského systému poradenství

Název projektu	Druh projektu	Obsah projektu
VIP KARIÉRA	Systémový projekt MŠMT OP RLZ	Poradenské služby významně ovlivňují individuální vývoj a vzdělávání žáků i činnost škol. Vhodně koncipovaný a dobře fungující systém poskytování poradenských služeb je efektivním nástrojem podpory vzdělávání a integrace žáků se zdravotním postižením, prevence sociálně patologických jevů a nezaměstnanosti absolventů škol. Významný podíl rozšiřování služeb kariérového a pedagogicko-psychologického poradenství pro žáky ZŠ a SŠ, jejich rodiče a učitele. Informace pro kariérové poradenství budou soustředěny do komplexního informačního systému, propojeného s audiovizuální podporou kariérového poradenství. Součástí výstupů projektu je Informační systém o absolventů škol na trhu práce (ISA). Doba trvání projektu je od 1. 8. 2005 do 31. 7. 2008.
Školní poradenská pracoviště	Rozvojový program MSK	Moravskoslezský kraj navázal na systémový projekt IPPP ČR VIP Kariéra, který je realizován v letech 2005 - 2008, do něhož se s cílem zřízení školního poradenského pracoviště zapojilo osm příspěvkových organizací kraje. V roce 2006 a 2007 umožnil zřízení funkcí školních psychologů a školních speciálních pedagogů na vybraných základních a středních školách v kraji. Hlavním cílem programu je vytvoření komplexního systému poradenské podpory vzdělávání a kariérového rozhodování žáků základních a středních škol a škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, a to na úrovni školy. Tato podpora se vztahuje na projektování a případné korekce vzdělávací a profesní dráhy, na integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a na prevenci školní neúspěšnosti a předčasných odchodů žáků ze vzdělávání. Projekt pokračuje také v roce 2008.
Pokračování projektu RISA	Rozvojový program MSK	Cílem projektu bylo zabezpečení a udržování výstupu projektu RISA v Moravskoslezském kraji ve funkčním stavu a jeho další rozvíjení zahrnující shromažďování, zpracování a analyzování informací vztahujících se k vývoji nabídky a poptávky na trhu práce, k měnícím se potřebám zaměstnavatelů a kvalifikačním požadavkům jednotlivých odvětví a skupin profesí a také k vývoji nabídky vzdělávání ze strany škol i dalších vzdělávacích zařízeních. Projekt RISA byl výstupem projektu Phare 2003. MSK participoval na pokračování udržitelnosti projektu do konce roku 2006.

Název projektu	Druh projektu	Obsah projektu
Péče o žáky se zdravotním postižením	Rozvojový program MSK	Záměrem finanční podpory z rozpočtu kraje je zejména zabezpečení podmínek pro integraci imobilních a tělesně postižených žáků do škol a školských zařízení, umožnění jejich plnohodnotného začlenění do výchovně-vzdělávacího procesu. V rámci programu byly v letech 2006 - 2007 zajištěny prostředky na odpovídající zabezpečení školských poradenských zařízení výpočetní technikou a diagnostickými nástroji, v případě speciálně pedagogických center rovněž kompenzačními pomůckami, které jsou pak zapůjčovány školám, jež integrují děti a žáky se zdravotním postižením. Program rovněž počítá s potřebným vybavením rehabilitačních tříd.
Podpora vzniku informačních systémů v oblastech vzdělávání, sportu, mezinárodní spolupráce a volného času	Rozvojový program MSK	Podpora stávajících a vytvoření nových Informačních center v oblastech vzdělávání, sportu, mezinárodní spolupráce a aktivit ve volném čase dětí a mládeže, která se stanou kompatibilní s celostátním informačním systémem. Cílem projektu je poskytování katalogizovaných informací pro mládež dle standardů Institutu dětí a mládeže, volně dostupný internet a interaktivní vzdělávací software pro děti do 15 let zdarma, pořádání besed a seminářů na téma: Eurodesk, Evropská dobrovolná služba, Evropská unie a mládež apod., profesní diagnostika COMDI, zahraniční stáže dále pak poradenství a odborná pomoc zájemcům o získání informací a o poradenství v oblasti „Děti a mládež“. Ve školním roce 2007/2008 nebude realizována přímá podpora z rozvojového programu. Oblast bude kompenzována systémovými nebo individuálními projekty OP VpK.
Institut trhu práce – podpůrný systém služeb zaměstnanosti	Systémový projekt MPSV OP RLZ	Projekt je zaměřen na zvýšení kvality a dostupnosti činností poskytovaných Službami zaměstnanosti prostřednictvím rozšíření a modernizace jejich stávajících kapacit. Pozornost je zaměřena také na zvýšení jejich kvality a dostupnosti nejen pro zaměstnavatele, ale i pro uchazeče a zájemce o zprostředkování zaměstnání. Hlavním cílem projektu je zkvalitnění, rozšíření a prohloubení služeb zaměstnanosti a zvýšení jejich dostupnosti všem cílovým skupinám, jimž jsou poskytovány. Doba realizace projektu je od 1. 7. 2006 - 31. 8. 2008.
RESA – Regionální systém analýz trhu práce v MSK	Individuální projekt/Iniciativa Společenství EQUAL	RESA je jedním z výstupů projektu Equal – Kompetence. Jeho cílem je poskytovat rychlé a přehledné informace z oblasti lidských zdrojů, trhu práce a odvětví v MSK. Doba trvání projektu je od srpna 2005 do června 2008.
ForTech	Regionální iniciativa Moravskoslezského kraje	Cílem projektu je přilákat mladé lidi ke studiu technických oborů, zvýšit prestiž technických profesí (strojírenství, stavebnictví, elektrotechnika, informatika), posílit lidské kapacity regionu pro potřeby jeho rostoucí ekonomiky. Projekt navazuje na nástroje, jimiž se kraj snaží podpořit stávající a nově přichozí firmy. Zahrnuje spolupráci se zaměstnavateli, středními a vysokými školami, oborovými sdruženími, tzv. klastry, rekvalifikačními a poradenskými středisky a úřady práce. Projekt probíhá od roku 2007.

Cíl 7 Zvyšování profesionality pedagogických pracovníků

Název projektu	Druh projektu	Obsah projektu
ÚSPĚŠNÝ ŘEDITEL	Národní projekt MŠMT OP RLZ	Projekt je prioritně zaměřen na rozvoj lidských zdrojů v oblasti managementu škol a školských zařízení se zřetelem na systematické zvyšování profesní připravenosti vedoucích pracovníků tak, aby byli schopni plnit nové nároky na kvalitativní proměnu autonomie škol. Vytváří základ celonárodního systému vzdělávání vedoucích pracovníků škola a uskutečňuje systémovou přípravu organizovanou jako základní, profesionalizační a funkční průběžné vzdělávání. Projekt se uskutečňuje ve třech samostatných částech. A: Základní příprava – studium pro ředitele škol a školských zařízení, B: Profesionalizační příprava – Studium pro vedoucí pedagogické pracovníky a C: Funkční průběžné další vzdělávání vedoucích pracovníků škol se zřetelem na kurikulární změny státní vzdělávací politiky. Aktivita projektu začaly 1. 12. 2005 a budou končit v červnu roku 2008. Celý národní projekt administruje NIDV.
ŠANCE – Školní Aktivity Nových Cílevědomých Expertů	Projekt OU OP RLZ	Účelem projektu, jehož řešitelem a realizátorem je KVIC, je ovlivnit a podpořit proces realizace školních vzdělávacích programů partnerských škol jednak intenzivním a směřovaným dalším vzděláváním učitelů zaměřeným na jejich odborné i obecné kompetence, jednak zkvalitněním výuky žáků těchto škol se zřetelem rozvoje jejich životních kompetencí a následně všechny získané zkušenosti vzájemně sdílet, prezentovat, předávat a šířit mezi další pedagogické pracovníky. Projekt bude ukončen v červnu 2008.
Další vzdělávání pedagogických pracovníků v souvislosti se zavedením nové maturitní zkoušky	Rozvojový program MŠMT	Podstatou programu je poskytnutí účelově vázaných prostředků (dotace) na podporu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) k nové maturitní zkoušce. Cílem tohoto rozvojového programu je umožnit všem pedagogickým pracovníkům všech středních škol poskytujících střední vzdělání s maturitní zkouškou, kteří se budou podílet na průběhu maturitní zkoušky, absolvování akreditovaných programů DVPP vytvořených CERMAtem ve spolupráci s krajskými vzdělávacími zařízeními (KVZ), které jim poskytnou kvalitní odbornou přípravu na novou maturitní zkoušku. Program byl vyhlášen v červnu 2007.

Název projektu	Druh projektu	Obsah projektu
Inovace-kvalifikace profesní přípravy (IQ Auto)	Projekt Vzdělávací agentury Kroměříž OP RLZ	Cílem projektu je vytvořit systém dalšího vzdělávání pedagogů odborných předmětů a odborného výcviku v oborech podporujících automobilový průmysl. V rámci projektu má být provedeno 160 akreditovaných odborných seminářů připravených a realizovaných výrobními podniky. Prostřednictvím spolupráce středních a vyšších odborných škol, partnerských firem a úřadů práce projekt rovněž podpoří tvorbu nových školních vzdělávacích programů. Projekt je realizován v období 1. 9. 2006 – 31. 8. 2008.

Cíl 8 Podpora dalšího vzdělávání ve školách

Název projektu	Druh projektu	Obsah projektu
UNIV	Systémový projekt MŠMT OP RLZ	Cílem projektu UNIV je rozvoj dalšího vzdělávání v České republice. Dílčí cíle projektu představuje jednak podpora poskytování dalšího vzdělávání na středních školách a vyšších odborných školách, jednak rozšíření nabídky dalšího vzdělávání o mechanismy umožňující uznávání výsledků neformálního vzdělávání a informálního učení, tedy předchozího učení. Projekt mimo jiné umožní, aby zájemcům o doplnění kvalifikace byly oficiálně uznány i znalosti a schopnosti, kterých nabyl mimo školu. Je to možné díky zákonu č. 179/2006 Sb. o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání. Délka trvání projektu je stanovena na tři roky (08/2005 - 07/2008), přičemž v prvních dvou letech byla vytvořena síť škol, ve kterých je realizována koncepce systému UNIV a pilotní ověření, a ve třetím roce dojde k rozvoji sítě škol a k implementaci UNIV do této sítě.
EPANIL	Projekt NÚOV Program Leonardo da Vinci	Projekt Společné evropské principy pro identifikaci, hodnocení a uznávání výsledků neformálního vzdělávání a informálního učení v rámci celoživotního učení měl za cíl vyvinout metody a nástroje identifikace, hodnocení a uznávání výsledků neformálního vzdělávání a informálního učení ve vybraném oboru kuchař (ISCED 3C) s cílem zvýšit přístup dospělých do dalšího vzdělávání a jejich pilotní testování v České republice, Polsku a Slovensku. Projekt byl realizován v průběhu dvou let (říjen 2004 – září 2006).
Rozvoj a zkvalitňování odborného vzdělávání na středních a vyšších odborných školách Moravskoslezského kraje s důrazem na odbornou praxi	Krajský projekt OP RLZ	Obecným cílem projektu bylo vytvoření partnerství relevantních vzdělávacích institucí za účelem tvorby a modernizace vzdělávacích programů počátečního a dalšího vzdělávání a definování profesních požadavků na absolventy, kteří by pak snadněji nacházeli uplatnění na trhu práce. Specifickými cíli byly mimo jiné tvorba vzdělávacích programů, které respektují současné požadavky zaměstnavatelů – členů partnerských podnikatelských sdružení - i vývojové tendence v oborech gastronomie, hotelnictví a cestovních služeb a poskytování vzdělávání dalším zájemcům o profesní vzdělávání v uvedených oborech. Projekt byl realizován od ledna 2006 do prosince 2007.
Modernizace technického a didaktického vybavení center dalšího profesního vzdělávání	Krajský projekt SROP	Projekt byl zaměřen na optimalizaci sekundárního vzdělávání v oblasti strojírenství v souladu s potřebami kraje, na vybudování moderního systému odborné přípravy zaměřené na potřeby ekonomiky a trhu práce. V rámci realizace projektu byla vybudována síť modernizovaných a kooperujících vzdělávacích center v šesti vybraných SOŠ a SOU v oblasti CNC obrábění a svařování, a tím byla rozšířena a zkvalitněna nabídka v rámci celoživotního učení. Projekt byl realizován od roku 2005 do srpna 2006.
Vzdělávání v tradičních oborech moderní cestou	Krajský projekt SROP	V rámci projektu byly dílny dvou středních škol vybaveny stroji a dalšími zařízeními pro zlepšení učebních podmínek na těchto školách a zvýšení úrovně odborného vzdělávání tak, aby se jednotlivé školy vzájemně funkčně doplňovaly a aby účastníci kurzů dalšího vzdělávání (obsluhy a programování CNC strojů) a žáci již během studia získali kompetence očekávané ze strany zaměstnavatelů. Projekt probíhal od roku 2005 do srpna 2006.
VIZE – vzdělávání, inovace a zaměstnatelnost v boji proti sociální exkluzi	Projekt Světa vzdělávání Phare 2003	Hlavním cílem projektu byl rozvoj lidských zdrojů v kraji zvyšováním úrovně jejich zaměstnatelnosti, především u rizikových skupin na trhu práce. Projekt byl nasměrován k rozvoji aktivních opatření pro skupiny obyvatelstva ohrožené sociální exkluzí, které jsou na trhu práce dlouhodobě znevýhodněny - ženy po mateřské dovolené a absolventy škol. Byl zaměřen na rozvoj vzdělávacích aktivit, které podpoří vyšší zaměstnatelnost těchto znevýhodněných skupin obyvatel. Projekt byl realizován od srpna 2005 do dubna 2006.
Centrum technického vzdělávání na Bruntálsku	Krajský projekt ROP	V rámci připravovaného krajského projektu vznikne centrum celoživotního technického vzdělávání, které umožní ve spolupráci s ÚP rekválifikace, ve spolupráci se zaměstnavateli změny a rozšíření kvalifikace zaměstnanců. Centrum bude využíváno i v počátečním vzdělávání. Projekt si klade za cíl zvýšit počet kvalifikovaných pracovníků pro strojírenství na Bruntálsku, a to formou jak celoživotního učení a rekválifikací, tak i počátečním vzděláváním a zvýšit počet studentů ve středních odborných školách a učilištích s technickým zaměřením, zejména strojírenským, přičemž budou využívány prostorové, materiální, personální a ubytovací kapacity šesti partnerských středních škol.

Název projektu	Druh projektu	Obsah projektu
Komplexní program celoživotního učení v oblasti venkovského prostoru podle potřeb členství České republiky v Evropské unii	Krajský projekt OP VpK	Cílem připravovaného krajského neinvestičního projektu je realizace vzdělávacích aktivit zaměřených na adaptabilitu zaměstnanců, nezaměstnaných, odborné veřejnosti i zaměstnavatelů, a to v oblasti venkovského prostoru. Další cíle spočívají ve vytvoření jednotného, komplexního a snadno dostupného dalšího vzdělávání v oboru, v propojení a spolupráci středních škol ze všech částí Moravskoslezského kraje, vyšší odborné školy, oborově zaměřených vysokých škol a univerzit, jakož i výzkumných pracovišť a podnikatelského sektoru. Partnery projektu je šest příspěvkových organizací MSK.
Rozvoj dalšího vzdělávání na SŠ a VOŠ v MSK	Projekt Světa vzdělávání OP RLZ	Cílem projektu je rozvoj dalšího vzdělávání realizovaného na SŠ a VOŠ pro dospělé zájemce o vzdělávání, a to jednak zvýšením počtu poskytovatelů dalšího vzdělávání (a jejich zapojením do stávající sítě škol Světa vzdělávání), jednak rozšířením nabídky programů dalšího vzdělávání. Projekt probíhá od května 2006 do května 2008.
Podpora rozvoje komunitních škol	Krajský projekt SROP	Projekt kraje umožnil otevřít a zpřístupnit školy okolní komunitě a proměnit je v centrum vzdělávacího, kulturního a společenského života a umožnil v osmi středních školách v kraji vybudovat základ sítě komunitních škol a tím napomoci občanské vybavenosti v oblasti celoživotního učení. Projekt probíhal od dubna 2006 do března 2007.

PŘÍLOHA Č. 2 PŘEHLED CÍLŮ, OPATŘENÍ A AKTIVIT

2 ANALÝZA DOSAŽENÉHO STAVU A STRATEGIE ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

2.1 CÍL 1 PODPORA KURIKULÁRNÍ REFORMY

2.1.1 Vytváření podpůrných mechanismů k tvorbě školních vzdělávacích programů

- 2.1.1.1 Podpora tvorby ŠVP na základních školách a gymnáziích
- 2.1.1.2 Podpora tvorby ŠVP na SOŠ a SOU s důrazem na rozvoj kompetencí absolventů, které vyžaduje trh práce
- 2.1.1.3 Podpora tvorby ŠVP na ZUŠ a SVČ
- 2.1.1.4 Začlenění problematiky zdraví a péče o něj do ŠVP
- 2.1.2 Podpora dalších oblastí souvisejících s kurikulární reformou
- 2.1.2.1 Rozvíjení podnikatelského myšlení žáků a studentů
- 2.1.2.2 Podpora environmentálního vzdělávání, výchovy a vzdělávání (EVVO)

2.2 CÍL 2 PODPORA ROZVOJE ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

2.2.1 Podpora rozvoje technického vzdělávání

- 2.2.1.1 Zvýšení zájmu o vzdělávání v technických oborech
- 2.2.1.2 Zajištění materiálních podmínek k podpoře technického vzdělávání
- 2.2.2 Modernizace odborného vzdělávání
- 2.2.2.1 Podpora moderních forem výuky odborných předmětů
- 2.2.2.2 Podpora posílení mobility, odborných stáží a výměn žáků, studentů a pedagogických pracovníků
- 2.2.2.3 Vytváření a zavádění nových vzdělávacích programů dle potřeb trhu práce a inovace stávajících vzdělávacích programů
- 2.2.3 Rozvoj spolupráce škol se zaměstnavateli
- 2.2.3.1 Podpora rozvoje prioritních kompetencí za účelem zvýšení konkurenceschopnosti pracovních sil vedoucí k zlepšení zaměstnatelnosti
- 2.2.3.2 Zvýšení kvality a prohloubení dosavadní spolupráce vzdělavatelů a zaměstnavatelů

2.3 CÍL 3 PODPORA VYUŽÍVÁNÍ ICT A ZLEPŠOVÁNÍ KOMUNIKACE V CIZÍCH JAZYCÍCH

2.3.1 Zajištění přístupu k ICT a podpora inovativních metod ve výuce s využitím ICT

- 2.3.1.1 Vzdělávání pracovníků ve školství v oblasti ICT
- 2.3.1.2 Metodická podpora škol, tréninky, evaluace v oblasti ICT
- 2.3.1.3 Podpora vybavení škol a školských zařízení infrastrukturou, podpora zajištění připojení k internetu, přístupu k informačním zdrojům
- 2.3.1.4 Podpora využívání ICT ve vzdělávání a začlenění e-learningu do vzdělávacího procesu
- 2.3.2 Zlepšování jazykových dovedností pedagogů a žáků
- 2.3.2.1 Podpora jazykového vzdělávání žáků
- 2.3.2.2 Rozvoj jazykových a metodických kompetencí pedagogických a odborných pracovníků ve školství
- 2.3.2.3 Podpora mezinárodní spolupráce škol

2.4 CÍL 4 VYTVÁŘENÍ KRAJSKÉHO SYSTÉMU KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

2.4.1 Podpora měření výsledků vzdělávání v základních a středních školách, reforma maturitní a závěrečné zkoušky

- 2.4.1.1 Testování žáků 9. ročníků ZŠ a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií
- 2.4.1.2 Testování žáků 1. a 3. ročníků oborů vzdělání poskytujících střední vzdělání s maturitní zkouškou
- 2.4.1.3 Test moderních českých (československých) dějin
- 2.4.1.4 Realizace kurzů „Evaluace výsledků vzdělávání“, „Evaluace a autoevaluace školy“, „Kvalita ve vzdělávání“, „Výškolení hodnotitelů základních a středních škol“
- 2.4.1.5 Vytváření souboru úloh a testů k průběžnému hodnocení žáků
- 2.4.1.6 Účast pedagogických pracovníků na vzdělávání k reformě maturitní zkoušky
- 2.4.1.7 Zapojení škol do cyklu programů Krok za krokem k nové maturitě
- 2.4.1.8 Podpora zavedení nové závěrečné zkoušky pro učební obory s výučním listem
- 2.4.2 Provádění hodnocení škol zřizovatelem, systematická podpora škol a jejich zřizovatelů při zajišťování kvality vzdělávání
- 2.4.2.1 Podpora a inovace Metodického a evaluačního centra (MEC) při Ostravské univerzitě
- 2.4.2.2 Využívání závěrů z hodnocení škol při utváření krajských záměrů v oblasti školství
- 2.4.2.3 Vytvoření a udržování informačního systému škol a datového skladu
- 2.4.2.4 Testování klimatu základních a středních škol

- 2.4.2.5 Hodnocení učebních textů a dalších vzdělávacích materiálů
- 2.4.2.6 Vytvoření souboru kritérií a metodiky hodnocení základních a středních škol zřizovatelem
- 2.4.2.7 Provádění hodnocení středních a základních škol zřizovatelem

2.4.3 Systematická podpora provádění vlastního hodnocení (autoevaluace) základních a středních škol

- 2.4.3.1 Vytvoření souboru kritérií a metodiky vlastního hodnocení základních a středních škol, tj. modelu pro provádění vlastního hodnocení škol
- 2.4.3.2 Vytvoření systému spolupráce škol v oblasti autoevaluace a rozvoje škol
- 2.4.3.3 Realizace kurzu „Poradce“ a „Poradce pro základní a střední školy v oblastech – metodika výuky matematiky, českého jazyka a anglického jazyka
- 2.4.3.4 Činnost poradců pro základní a střední školy v oblastech – vlastní hodnocení a rozvoj školy
- 2.4.3.5 Realizace kurzu „Rozvoj školy“ pro týmy pedagogických pracovníků škol

2.5 CÍL 5 ROVNÉ PŘÍLEŽITOSTI V PŘÍSTUPU KE VZDĚLÁVÁNÍ

2.5.1 Podpora dětí, žáků a studentů se specifickými vzdělávacími potřebami

- 2.5.1.1 Zajištění systému podpory vzdělávání nadaných žáků
- 2.5.1.2 Podpora vzdělávání žáků se zdravotním postižením
- 2.5.1.3 Vzdělávání dětí a žáků se sociálním znevýhodněním
- 2.5.1.4 Podpora integrace romských žáků do majoritních školních kolektivů
- 2.5.1.5 Podpora integrace cizinců do škol a třídních kolektivů
- 2.5.2 Vzdělávání pedagogických pracovníků k problematice dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami
- 2.5.2.1 Vzdělávání pedagogických pracovníků k problematice specifického přístupu ke vzdělávání nadaných žáků
- 2.5.2.2 Zvyšování odborné kvalifikace asistentů pedagoga
- 2.5.2.3 Podpora rozvoje klíčových kompetencí pedagogických pracovníků dětských domovů směřující k vnitřní proměně zařízení pro ústavní výchovu
- 2.5.2.4 Podpora meziresortní spolupráce složek podílejících se na péči o ohrožené děti, výměna zkušeností
- 2.5.3 Podpora národnostního školství
- 2.5.3.1 Podpora prezentace škol s polským jazykem vyučovacím na veřejnosti
- 2.5.3.2 Další vzdělávání pedagogických pracovníků v pohraničních oblastech

2.6 CÍL 6 VYTVÁŘENÍ KRAJSKÉHO SYSTÉMU PORADENSTVÍ

2.6.1 Rozvoj diagnostických a pedagogicko-psychologických služeb včetně výchovného poradenství ve školách

- 2.6.1.1 Rozvoj školních poradenských pracovišť
- 2.6.1.2 Zajištění materiálně technických podmínek za účelem zkvalitnění diagnostických služeb školských poradenských zařízení
- 2.6.2 Systematická podpora kariérového poradenství
- 2.6.2.1 Průběžná aktualizace údajů o nabídce počátečního a dalšího profesního vzdělávání škol a dalších vzdělávacích institucí na regionální úrovni
- 2.6.2.2 Sběr informací a interpretace dat o potřebách aktérů trhu práce a vzdělavatelů, analýzy o vývoji a výhledu potřeb profesní struktury v kraji
- 2.6.2.3 Podpora kariérového poradenství na školách
- 2.6.3 Systematická podpora prevence sociálně patologických jevů dětí a mládeže
- 2.6.3.1 Podpora školních preventivních strategií
- 2.6.3.2 Podpora programů aktivního využívání volného času dětí a mládeže (včetně sportovních aktivit)
- 2.6.3.3 Poskytování informací a poradenství, metodická podpora v oblasti prevence sociálně patologických jevů
- 2.6.3.4 Podpora rozvoje školských zařízení pro zájmové vzdělávání, zejména středisek volného času
- 2.6.3.5 Zvyšování kompetencí učitelů v pedagogicko-psychologické a sociální práci

2.7 CÍL 7 ZVYŠOVÁNÍ PROFESIONALITY PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ

2.7.1 Podpora vytváření nabídky vzdělávání pedagogických pracovníků základních škol

- 2.7.1.1 Rozvoj informačního portálu a koordinace nabídky KVIC k DVPP v MSK
- 2.7.1.2 Podpora spolupráce s vysokými školami v oblasti počátečního vzdělávání pedagogických pracovníků základních škol
- 2.7.1.3 Koordinace a zajišťování nabídky akcí pro naplnění krajských priorit v oblasti DVPP
- 2.7.2 Podpora vytváření nabídky vzdělávání pedagogických pracovníků středních a vyšších odborných škol
- 2.7.2.1 Pokračování spolupráce kraje s vysokými školami v oblasti počátečního vzdělávání pedagogických pracovníků
- 2.7.2.2 Zajišťování nabídky DVPP v souladu s prioritami kraje
- 2.7.2.3 Podpora získávání kompetencí pedagogických pracovníků pro potřeby trhu práce

2.8 CÍL 8 ROZVOJ DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠKOLÁCH

2.8.1 Rozšíření vzdělávací nabídky dalšího vzdělávání ve školách

- 2.8.1.1 Vytváření modulárně uspořádaných vzdělávacích programů škol s cílem získávání dílčích kvalifikací
- 2.8.1.2 Tvorba vzdělávacích programů dalšího profesního vzdělávání na základě analýz potřeb trhu práce
- 2.8.1.3 Rozšíření vzdělávací nabídky škol o nové nebo inovované kurzy dalšího vzdělávání, zejména o modulárně uspořádané vzdělávací programy
- 2.8.1.4 Zapojení škol do systémových projektů a globálních grantů MSK zaměřených na další vzdělávání
- 2.8.1.5 Rozšíření sítě škol nabízejících další vzdělávání

2.8.2 Zvýšení účasti v dalším vzdělávání

- 2.8.2.1 Posílení spolupráce a komunikace škol, zaměstnavatelů a profesních komor, úřadů práce, vzdělávatelů, veřejného sektoru, vzdělávaných
- 2.8.2.2 Otevírání a zpřístupnění škol široké veřejnosti (komunitní školy)
- 2.8.2.3 Zvýšení poptávky po dalším vzdělávání

2.8.3 Podpora kvality a efektivity dalšího vzdělávání

- 2.8.3.1 Využívání možnosti zhodnotit výsledky formálního, neformálního a informálního vzdělávání, tzn. ustanovení zákona o ověřování a uznávání výsledků DV v praxi
- 2.8.3.2 Zvyšování profesionality vzdělávatelů v DV

PŘÍLOHA Č. 3 INDIKÁTORY KVANTITATIVNÍHO VÝVOJE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY V MSK

Níže uvedené ukazatele mapují kvantitativní vývoj vzdělávací soustavy v Moravskoslezském kraji ve srovnání s celou ČR. Byly zpracovány na základě doporučení a metodiky MŠMT s cílem umožnit vzájemné porovnání kvantitativního vývoje vzdělávací soustavy v jednotlivých krajích a zároveň v ČR jako celku. Tyto indikátory pokrývají v průřezu všechny stupně vzdělávání od předškolního až po vyšší odborné.

1. Předškolní vzdělávání

1.1 Podíl dětí ve věku 5 let navštěvujících mateřskou školu z věkové skupiny 5letých

Rok	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
MSK	97,6%	96,9%	93,1%	94,2%	95,8%	90,6%
ČR	99,0%	97,2%	96,2%	96,7%	96,3%	94,3%

1.2 Střední délka vzdělávání v mateřských školách

Rok	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
MSK	2,99	3,08	3,09	3,08	3,00	3,00
ČR	3,15	3,19	3,21	3,19	3,11	3,09

2. Základní vzdělávání

2.1 Podíl nově přijatých do základního vzdělávání ve věku 7 a více let ze všech nově přijatých do základního vzdělávání

Rok	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
MSK	23,6%	22,5%	21,4%	22,8%	22,5%	21,5%
ČR	26,1%	24,8%	23,6%	24,2%	25,2%	23,7%

2.2 Podíl žáků odcházejících z 5. ročníků základních škol do 8letých gymnázií a 8letých konzervatoří

Rok	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
MSK	5,3%	4,9%	5,6%	5,7%	6,3%	6,7%
ČR	7,5%	7,3%	7,8%	7,9%	8,6%	9,3%

2.3 Podíl žáků odcházejících ze 7. ročníků základních škol do 6letých gymnázií

Rok	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
MSK	1,6%	1,5%	2,0%	2,2%	2,5%	2,4%
ČR	1,4%	1,6%	1,8%	1,7%	2,0%	2,0%

2.4 Podíl žáků plnících povinnou školní docházku na 8letých a 6letých gymnáziích a 8letých konzervatořích

Rok	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
MSK	3,0%	3,0%	3,0%	3,3%	3,5%	3,7%
ČR	3,8%	3,9%	4,1%	4,3%	4,5%	4,7%

2.5 Podíl žáků, kteří ukončili školní docházku v nižším než 9. ročníku (včetně škol zřízených pro žáky se SVP)

Rok	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
MSK	9,4%	7,1%	10,3%	4,9%	5,0%	4,4%
ČR	7,9%	7,8%	8,6%	5,6%	4,9%	4,5%

3. Střední vzdělávání

3.1 Podíl přijatých do oborů středního vzdělávání vzhledem k absolventům povinné školní docházky

Rok	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
MSK	103,8%	106,7%	104,9%	105,1%	106,1%	108,2%
ČR	108,7%	109,4%	109,5%	107,3%	108,6%	108,7%

3.2 Podíl nově přijatých do oborů středního vzdělávání z populace 15letých

Rok	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
MSK	101,9%	105,0%	102,6%	106,5%	101,5%	107,2%
ČR	107,1%	108,5%	106,8%	108,9%	105,5%	109,4%

3.3 Podíl nově přijatých do oborů středního vzdělávání zakončených maturitní zkouškou

Rok	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
MSK	59,2%	61,2%	62,1%	63,7%	64,7%	67,0%
ČR	60,4%	61,9%	62,6%	63,9%	65,1%	67,0%

3.4 Podíl nově přijatých do oborů středního vzdělávání nezakončených maturitní zkouškou

Rok	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
MSK	40,8%	38,8%	37,9%	36,3%	35,3%	33,0%
ČR	39,6%	38,1%	37,4%	36,1%	34,9%	33,0%

3.5 Podíl nově přijatých do oborů středního vzdělávání zakončených výučním listem

Rok	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
MSK	40,1%	38,2%	37,2%	35,8%	34,9%	32,6%
ČR	38,5%	37,3%	36,5%	35,3%	34,0%	32,3%

3.6 Podíl nově přijatých do oborů všeobecného středního vzdělávání

Rok	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
MSK	18,5%	18,2%	20,0%	21,8%	23,8%	24,6%
ČR	19,5%	19,5%	20,2%	21,1%	23,0%	23,7%

3.7 Podíl nově přijatých do oborů všeobecného středního vzdělávání z populace 15letých

Rok	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
MSK	18,8%	19,1%	20,6%	23,2%	24,2%	26,4%
ČR	20,9%	21,2%	21,6%	23,0%	24,3%	25,9%

3.8 Podíl nově přijatých do oboru středního vzdělávání lyceum ze všech nově přijatých do oborů středního vzdělávání

Rok	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
MSK	1,2%	1,5%	2,6%	4,0%	5,4%	6,0%
ČR	1,1%	1,6%	2,2%	2,7%	3,9%	4,4%

3.9 Podíl nově přijatých do oboru středního vzdělávání gymnázium ze všech nově přijatých do oborů středního vzdělávání

Rok	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
MSK	17,2%	16,7%	17,5%	17,8%	18,4%	18,7%
ČR	18,4%	17,9%	18,1%	18,4%	19,2%	19,3%

3.10 Podíl nově přijatých do oborů konzervatoří z absolventů povinné školní docházky

Rok	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
MSK	0,5%	0,4%	0,4%	0,5%	0,4%	0,5%
ČR	0,4%	0,4%	0,4%	0,5%	0,4%	0,4%

3.11 Podíl absolventů oborů středního vzdělávání z odpovídající věkové skupiny

Rok	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
MSK	81,5%	81,8%	88,4%	84,5%	82,3%	87,0%
ČR	84,0%	83,8%	87,2%	86,2%	88,6%	89,0%

3.13 Podíl absolventů oborů středního vzdělávání délky 4 roky z odpovídající věkové skupiny

Rok	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
MSK	50,8%	49,8%	54,1%	52,6%	52,6%	57,3%
ČR	51,7%	49,8%	53,2%	54,2%	57,2%	59,0%

3.14 Podíl absolventů oborů středního vzdělávání délky 3 roky z odpovídající věkové skupiny

Rok	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
MSK	28,8%	29,7%	32,0%	30,2%	29,3%	27,9%
ČR	31,4%	32,1%	32,6%	31,3%	30,5%	28,5%

3.15 Podíl absolventů oborů středního vzdělávání délky 2 roky z odpovídající věkové skupiny

Rok	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
MSK	2,2%	2,0%	1,9%	1,5%	1,1%	0,8%
ČR	2,0%	1,5%	1,4%	1,3%	1,2%	1,0%

3.16 Podíl absolventů oborů středního vzdělávání zakončených maturitní zkouškou (resp. nezakončených maturitní zkouškou) ze všech absolventů oborů středního vzdělávání

Rok	01/02		02/03		03/04		04/05		05/06		06/07	
	MSK	ČR	MSK	ČR	MSK	ČR	MSK	ČR	MSK	ČR	MSK	ČR
MSK s mat. zk.	62,5%		61,8%		61,2%		62,3%		63,7%		65,9%	
MSK bez mat. zk.	37,5%		38,2%		38,8%		37,7%		36,3%		34,1%	
ČR s mat. zk.		61,6%		59,9%		61,0%		62,9%		64,6%		66,2%
ČR bez mat. zk.		38,4%		40,1%		39,0%		37,1%		35,4%		33,8%

3.17 Podíl absolventů oborů středního vzdělávání s potenciální možností dalšího vzdělávání na terciární úrovni

Rok	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
MSK	62,8%	63,0%	62,6%	64,2%	65,9%	67,8%
ČR	61,9%	62,0%	63,3%	65,4%	67,1%	68,5%

3.18 Podíl absolventů středního vzdělávání, kteří získali všeobecné vzdělání

Rok	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
MSK	20,1%	16,7%	20,6%	21,0%	21,4%	21,0%
ČR	19,9%	16,7%	20,4%	22,0%	22,9%	22,5%

4. Nástavbové studium

4.1 Podíl nově přijatých do nástavbového studia z absolventů 3letých oborů středního vzdělávání s výučním listem skupiny oborů E a H (klasifikace KKO)

Rok	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
MSK	16,9%	23,1%	23,0%	24,6%	26,5%	24,9%
ČR	23,5%	26,6%	27,4%	28,4%	29,7%	29,7%

4.2 Podíl nově přijatých do nástavbového studia v ostatních formách vzdělávání ze všech nově přijatých do nástavbového studia

Rok	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
MSK	55,7%	49,1%	52,2%	51,0%	47,0%	52,2%
ČR	46,8%	43,2%	48,4%	48,8%	45,8%	46,7%

4.3 Podíl žáků nástavbového studia ze všech žáků oborů středního vzdělávání (vč. žáků nástavbového a zkráceného středního studia)

Rok	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
MSK	2,3%	2,9%	3,5%	3,6%	3,7%	3,6%
ČR	3,5%	4,0%	4,3%	4,3%	4,3%	4,2%

5. Vyšší odborné vzdělávání

5.1 Podíl absolventů nástavbového studia ze všech absolventů oborů středního vzdělávání (vč. absolventů nástavbového a zkráceného středního studia)

Rok	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
MSK	0,7%	3,1%	3,7%	5,2%	6,1%	5,5%
ČR	0,7%	5,4%	5,8%	6,7%	7,0%	6,7%

5.2 Podíl nově přijatých na VOŠ přímo po složení maturitní zkoušky

Rok	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
MSK	74,7%	70,2%	72,5%	70,2%	66,4%	69,1%
ČR	78,8%	73,0%	71,7%	71,1%	73,0%	72,8%

5.3 Podíl nově přijatých na VOŠ z odpovídající věkové skupiny

Rok	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
MSK	4,9%	5,5%	5,3%	4,5%	4,2%	4,6%
ČR	7,4%	7,9%	8,2%	7,2%	7,2%	7,0%

5.4 Podíl absolventů VOŠ z odpovídající věkové skupiny

Rok	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
MSK	3,4%	3,0%	2,8%	3,0%	3,4%	2,9%
ČR	4,5%	4,4%	3,3%	4,3%	5,1%	4,6%

PŘÍLOHA Č. 4 AKTIVITY GLOBÁLNÍCH GRANTŮ MSK V RÁMCI OPERAČNÍHO PROGRAMU VZDĚLÁVÁNÍ PRO KONKURENCESCHOPNOST

Oblast podpory 1.1 Zvyšování kvality ve vzdělávání

- Vytváření podmínek pro implementaci školských vzdělávacích programů ve školách a školských zařízeních, podpora aktivit metodických týmů, podpora pracovníků škol a školských zařízení zapojených do inovace ŠVP.
- Implementace nových kurikulárních dokumentů do praxe jednotlivých škol a osvětová a informační podpora kurikulární reformy zaměřená na širší pedagogickou i rodičovskou veřejnost na regionální úrovni.
- Zavádění vyučovacích metod, organizačních forem a výukových činností včetně tvorby modulových výukových programů s důrazem na mezipředmětové vazby, které vedou k rozvoji klíčových kompetencí.
- Zavádění vyučovacích metod, organizačních forem a výukových činností, které zvyšují kvalitu výuky cizích jazyků (včetně e-learningu).
- Podpora výuky v cizích jazycích na středních školách.
- Zlepšování podmínek pro výuku technických oborů, včetně zvyšování motivace žáků ke vzdělávání v těchto oborech.
- Vytváření podmínek pro dlouhodobé hostování plně kvalifikovaných učitelů cizích jazyků.
- Zlepšování podmínek pro využívání ICT pro žáky i učitele, a to i mimo vyučování.
- Využívání ICT ve všeobecně vzdělávacích a odborných předmětech.
- Rozvoj partnerství a síťování – partnerství, spolupráce a výměna zkušeností mezi školami a školskými zařízeními navzájem a mezi školami, školskými zařízeními, nestátními neziskovými organizacemi a dalšími aktéry v oblasti vzdělávání.
- Spolupráce institucí počátečního vzdělávání na regionální úrovni s aktéry na trhu práce (včetně zahraničních) s možností uplatnění inovativních forem spolupráce (např. stáže studentů/učitelů u zaměstnavatelů).
- Spolupráce institucí počátečního vzdělávání s místní a regionální státní správou a samosprávou s možností uplatnění inovativních forem spolupráce (př. zapojení škol do komunitního rozvoje).
- Rozvoj kariérového poradenství ve školách, včetně vyhledávání žáků ohrožených nesprávnou volbou nebo předčasným odchodem ze systému vzdělávání a osvětové a informační činnosti směřující k žákům a rodičům zaměřené na racionalizaci volby další vzdělávací cesty.
- Podpora škol v oblasti evaluace, nabídka evaluačních nástrojů a ověřování klíčových kompetencí žáků za účelem zvyšování kvality vzdělávání.
- Podpora informačních center ve školách, včetně marketingové podpory.
- Rozvoj podnikatelských znalostí, schopností a dovedností žáků v počátečním vzdělávání (ZŠ, SŠ).
- Rozvoj znalostí, schopností a dovedností žáků ve vzdělávání pro udržitelný rozvoj s důrazem na environmentální oblast včetně realizace praktických (environmentálních) programů.

Oblast podpory 1.2 Rovné příležitosti dětí a žáků, včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- Uplatňování a zlepšování organizačních forem, výuky a vyučovacích metod podporujících rovný přístup ke vzdělávání, včetně tvorby individuálních vzdělávacích plánů, využití ICT a e-learningových aplikací.
- Zvyšování kompetence pedagogických pracovníků pro odstraňování bariér bránících rovnému přístupu všech jedinců ke vzdělávání.
- Rozvoj poradenství, propracování a rozšíření nabídky asistenčních, speciálně pedagogických a psychologických služeb pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Vybudování „záchranné sítě“ pro osoby ohrožené předčasným odchodem ze systému vzdělávání a těch, kteří se do systému chtějí navrátit.
- Včasné zajištění minimální garantované péče o děti se sociokulturním znevýhodněním.
- Prevence rasismu a xenofobie prostřednictvím podpory multikulturní výchovy a vzdělávání.
- Vzdělávání cizinců (především jazykové) žijících na území ČR.
- Podpora neformálního vzdělávání a kompetencí v něm získaných, zdokonalování systému vzdělávání pracovníků NNO a středisek volného času, vytváření vzdělávacích modulů uznatelných jako součást dalšího vzdělávání.

Oblast podpory 1.3 Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení

- Další vzdělávání pedagogických pracovníků škol a školských zařízení včetně realizace odborných praxí a zahraničních stáží pedagogických pracovníků s důrazem na realizaci kurikulární reformy, na jazykové vzdělávání, vzdělávání pro udržitelný rozvoj a využívání ICT ve výuce, včetně osvojení si dalších moderních pedagogických metod, souvisejících se systematickým zvyšováním kvality a efektivity vzdělávání.
- Metodická podpora výuky cizích jazyků, včetně konzultační a poradenské činnosti a tvorby metodických nástrojů a dokumentů v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků škol a školských zařízení.
- Zvyšování kompetencí řídicích pracovníků škol a školských zařízení v oblasti řízení a personální politiky.
- Zvýšení dostupnosti, kvality a atraktivity nabídky dalšího vzdělávání pro pracovníky škol.

MSK bude realizovat globální grant také v rámci oblasti podpory 3.2 Podpora nabídky dalšího vzdělávání. Aktivity v současné době nejsou vydefinovány z důvodu řešení problematiky veřejné podpory v rámci oblasti dalšího vzdělávání ve školách.

Moravskoslezský kraj
Krajský úřad
28. října 117
702 18 Ostrava
Tel.: 595 622 222
E-mail: posta@kr-moravskoslezsky.cz

